ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΚΟΝ ΒΗΜΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΚΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ

ΕΤΟΣ Α'. ΑΡΙΘ. 46 | ΓΡΑΦΕΙΑ: ΔΕΛΗΓΕΩΡΓΗ 27^Α ΑΘΗΝΑΣ | 20 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1925

ΠΩΣ ΤΟ ΝΕΟΝ ΣΥΝΤΑΓΜΑ ΘΕΣΠΙΖΕΙ ΤΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Ἄρθρον 20.—Ἡ τέχνη καὶ ἡ ἐπιστήμη καὶ ἡ διδασκαλία αὐτῶν εἶνε ἐλεύθεραι, διατελοῦν δὲ ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ Κράτους, τὸ ὁποῖον συμμετέχει εἰς τὴν ἐπιμέλειαν καὶ ἐξάπλωσιν αὐτῶν.

Ἄρθρον 21.—Ἡ ἐκπαίδεσις διατελεῖ ὑπὸ τὴν ἀνωτάτην ἐποπτείαν τοῦ Κράτους καὶ ἐνεργεῖται δαπάνῃ αὐτοῦ ἢ τῶν ὀργανισμῶν τῆς τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως.

Ἡ στοιχειώδης ἐκπαίδευσις εἶνε δι' ὅλους ὑποχρεωτική, παρέχεται δὲ δωρεὰν ὑπὸ τοῦ Κράτους. Ὁ νόμος ὁρίζει διὰ τὴν στοιχειώδη ἐκπαίδευσιν τὰ ἔτη τῆς ὑποχρεωτικῆς φοιτήσεως, τὰ ὁποῖα δὲν δύνανται νὰ εἶνε ὀλιγώτερα τῶν ἓξ. Διὰ νόμου δύναται ἐπίσης νὰ καταστῇ ὑποχρεωτικὴ ἡ φοίτησις καὶ εἰς σχολεῖα συμπληρωματικὰ τῶν σχολείων τῆς στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως μέχρι τοῦ 18ου ἔτους τῆς ἡλικίας.

Εἰς τὴν ὀργάνωσιν τῆς ἐκπαιδεύσεως λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν βιωτικαὶ ἀνάγκαι καὶ ἐπιδιώκεται, ὅπως τὰ πνευματικὰ ἀγαθὰ γίνωνται ὅσον τὸ δυνατὸν περισσότερον κτῆμα ὅλων τῶν πολιτῶν, διὰ τοὺς ὁποίους πρέπει νὰ δημιουργοῦνται ἀπὸ ἀπόψεως ἐκπαιδεύσεως ἐξ ἴσου εὐνοϊκαὶ συνθῆκαι πρὸς ἀνάπτυξιν τῆς ἰδιοφυΐας των καὶ ἐν γένει τῶν πνευματικῶν των ἱκανοτήτων. Πρὸς τοῦτο συνιστῶνται ὑπὸ τοῦ Κράτους καὶ τῶν ὀργανισμῶν τῆς τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως ὑποτροφίαι διὰ τοὺς εὐδοκιμοῦντας εἰς τὰ γράμματα καὶ τὰς τέχνας ἀπόρους νέους.

Ἡ ἐκπαίδευσις πρέπει ἐπίσης ν' ἀποβλέπῃ εἰς τὴν σωματικὴν ἀγωγὴν καὶ διάπλασιν τοῦ ἤθους τῶν νέων.

Ἐπιτρέπεται εἰς ἰδιώτας καὶ νομικὰ πρόσωπα ἡ ἵδρυσις ἰδιωτικῶν ἐκπαιδευτηρίων, λειτουργούντων κατὰ τὸ Σύνταγμα καὶ τοὺς νόμους τοῦ Κράτους.

ΚΑΛΗ ΘΕΛΗΣΙΣ

Ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ἐκτὸς τῶν ἄλλων φόρων ἐπὶ πλέον πληρώνει καὶ 450 ἑκατομμύρια εἰδικῶς διὰ νὰ ἔχῃ Στοιχειώδη ἐκπαίδευσιν. Καὶ τὴν μὲν εἰδικὴν φορολογίαν πληρώνει, στοιχειώδη Ἐκπαίδευσιν ὅμως δὲν ἔχει, διότι τὰ 450 ἑκατομμ. βαλλόμενα εἰς τὸν κοινὸν κορβανᾶν χρησιμοποιοῦνται κατὰ πρῶτον λόγον δι' ὅλας τὰς ἄλλας ἀνάγκας, καὶ ἔπειτα ὅ,τι περισσεύσῃ διατίθεται καὶ διὰ τὴν στοιχειώδη Ἐκπαίδευσιν. Καὶ ἐνῷ δὲν παραλείπεται νὰ διατυμπανίζεται ὁσάκις δοθῇ εὐκαιρία, ἡ καλὴ θέλησις καὶ τὸ ἐνδιαφέρον διὰ τὴν στοιχειώδη ἐκπαίδευσιν καὶ τὸ λαϊκὸν σχολεῖον, πάντοτε προσκρούουν εἰς τὴν αὐτὴν δικαιολογίαν, τὴν ἔλλειψιν πόρων. Εἰς τὴν καλὴν δὲ ταύτην θέλησιν ἐσχάτως παρὰ τὴν θύελλαν τῶν διαμαρτυριῶν ὁλοκλήρου τῆς Κοινωνίας διὰ τὴν ἀθλίαν κατάστασιν τοῦ λαϊκοῦ σχολείου καὶ τὸν παραγκωνισμόν του προσετέθη ἀκόμη καὶ ἠκούσθη ἐπὶ πλέον ἡ εἰρωνία, ὅτι οἱ διδάσκαλοι ἔχουν τόσας ἀπολαυάς, ὥστε θὰ ἔπρεπε νὰ πληρώνουν τὸ Κράτος διὰ νὰ τοὺς δώσῃ θέσιν καὶ ὄχι νὰ ζητοῦν ἀμοιβήν. Εἶνε λυπηρὸς τῷ ὄντι ὁ τρόπος αὐτὸς τοῦ σκέπτεσθαι διὰ τὸ ἔργον τοῦ διδασκάλου καὶ γενικώτερον διὰ τὴν τύχην τοῦ λαϊκοῦ σχολείου ὅταν μὲ τόσην εὐκολίαν ἐκφράσεως παραβάλλεται τὸ μὲν Κράτος μὲ τοὺς ἰδιοκτήτας ἑστιατορίων καὶ ξενοδοχείων, οἱ δὲ διδάσκαλοι μὲ τὰ γκαρσόνια καὶ τοὺς σερβιτόρους των. Εἶναι ἐπαναλαμβάνομεν λυπηρόν, ἀλλὰ χαρακτηριστικὸν καὶ διδακτικώτατον διὰ τὴν κρατοῦσαν εἰς ὡρισμένους κύκλους ἀντίληψιν. Διότι ἐκτὸς τῶν ἄλλων ἀποκαλύπτεται ὅτι ποτὲ δὲν ἐσκέφθησαν σοβαρὰ διὰ μίαν οὐσιαστικὴν βελτίωσιν τῆς θέσεως τοῦ λαοῦ ἂν καὶ ἀγρίως φορολογεῖται. Ἀποκαλύπτεται ἐπίσης ὅτι ὁσάκις ἔδωσαν κάτι τι διὰ τὸ λαϊκὸν σχολεῖον, τὸ ἔδωσαν κατόπιν πιέσεως καὶ τότε τόσον μόνον, ὅσον θὰ ἐπήρκει διὰ τοὺς ὑπολογισμούς των. Ἤδη τὸ λαϊκὸν σχολεῖον ἐφελκύει τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὴν συμπάθειαν ὅλης τῆς Κοινωνίας. Ἡ βελτίωσις τῆς Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως ἀναγνωρίσθη καὶ ὑποστηρίχθη ἐκθύμως. Αἱ διάφοροι κοινωνικαὶ τάξεις ἀλληλοδιαδόχως ἀπεφάνθησαν ἐπ' αὐτοῦ. Τὸ Ἐμπορικὸν καὶ βιομηχανικὸν ἐπιμελητήριον Θεσσαλονίκης, ὁ Ἐμπορικὸς σύλλογος οἱ γεωργικοὶ συνεταιρισμοὶ καὶ αἱ Κοινότητες καὶ δὲν ἐδίστασαν μάλιστα νὰ ὑποδείξουν ὅτι καὶ μὲ θυσίας ἀκόμη δέχονται νὰ ἐπιβαρυνθοῦν διὰ τὸ λαϊκὸν σχολεῖον. Ἐπὶ πλέον ἀντιπρόσωποι τοῦ λαοῦ καὶ ἐπίσημοι ἀρχαὶ διερμηνεύουσαι τὰς πραγματικὰς ἀνάγκας τοῦ λαοῦ, ὑποδεικνύουν τὴν ἀνάγκην τῆς θεραπείας των. Κατόπιν τούτων αἱ ἀντιρρήσεις, αἱ δυστροπίαι καὶ οἱ οἰκονομικοὶ ὑπολογισμοὶ οὐδεμίαν σοβαρὰν θέσιν δύνανται πλέον νὰ ἔχουν. Ἐλπίζομεν δὲ ὅτι ἡ Κυβέρνησις τῆς ὁποίας πρόγραμμα εἶναι ἡ προαγωγὴ τῶν Ἐθνικῶν συμφερόντων, θὰ λάβῃ ἀμέσως πρόνοιαν διὰ τὸ λαϊκὸν σχολεῖον. Μίαν καλὴ θέλησις πρὸς τοῦτο ἀπαιτεῖται καὶ τίποτε παραπάνω.

ΓΕΓΟΝΟΤΑ-ΚΡΙΣΕΙΣ

ΤΟ ΝΕΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑ

Ἡ νέα διατύπωσις τῶν περὶ ἐκπαιδεύσεως ἄρθρων τοῦ Συνταγματικοῦ Χάρτου μαρτυρεῖ σημαντικωτάτην πρόοδο τῶν περὶ λαϊκῆς ἐκπαιδεύσεως ἀντιλήψεων. Ἐξαιρετικὴ σημασία ἔχει ἰδίως ἡ διάταξις περὶ ὑποχρεωτικῆς ἑξαετοῦς τουλάχιστον φοιτήσεως. Ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ θεσμοῦ αὐτοῦ ματαιοῦντας κάθε παράλληλο σχολεῖο γενικῆς μορφώσεως, ἐπεκτείνει τὸ δημοτικό, δίνει δ' αὐτὸ εὐρύτερα ὅρια γιὰ τὴν πραγμάτωσή τοῦ σκοποῦ του καὶ τὸ ὑψώνει ἀπὸ ἁπλὸ μέσον γραμματισμοῦ καὶ προπαρασκευῆς γιὰ τὴ Μέση ἐκπαίδευση, σὲ ἀληθινὸ ἐθνικὸ μορφωτικὸ ἵδρυμα, σὲ παράγοντα ἀποτελεσματικὸν ἀνυψώσεως τοῦ ἠθικοῦ καὶ διανοητικοῦ ἐπιπέδου τοῦ λαοῦ. Ἐμεῖς οἱ δημοδιδάσκαλοι ποὺ τὴ θέση μας μέσα στὴν κοινωνία καὶ ἀπέναντι στὴν πολιτεία τὴν καθορίζει τίποτε ἄλλο παρὰ ἡ ἀντικειμενικὴ θέση τοῦ λαϊκοῦ σχολειοῦ, ἐμεῖς ποὺ ξέρουμε καλὰ πὼς θὰ νικήσουμε στοὺς ἀγῶνες μας τελικὰ ἢ θὰ πέσουμε σὰν κλάδος μαζὶ μὲ τὴν ἀναγέννηση ἢ τὴν ἐκφύλιση, μὲ τὸν ὑψωμὸ ἢ τὸν ξεπεσμὸ τοῦ λαϊκοῦ σχολειοῦ, αἰσθανόμαστε βαθύτερα ἀπὸ κάθε ἄλλον τὴ σημασία ποὺ ἔχει ἡ νέα συνταγματικὴ διατύπωση. Καὶ δὲν ἔχουμε παρὰ νὰ εὐχηθοῦμε γρήγορα ὁ νόμος νὰ βάλῃ σὲ πράξη τὴ συνταγματικὴ ἀπαίτηση.

ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

Ἂν καὶ ὁ νόμος 2857 ἐπρόβλεπε γιὰ 90 ἐκπαιδευτικὲς περιφέρειες, ὁ κ. Εὐ-

ταξίας ἀπὸ πνεῦμα κακῶς ἐννοουμένης οἰκονομίας ἐπρότεινε τὸν περιορισμόν των εἰς 70. Ὁ κ. Τσιριμῶκος ἔχων ὑπ' ὄψει του ὅτι δὲν πρόκειται νὰ καταργήσῃ παρὰ δύο μόνον ὀργανικὰς θέσεις διὰ νὰ συμμορφωθῇ πρὸς τὰς ὑποδείξεις τῆς Ἐπιτροπῆς προβαίνει εἰς τὴν συγχώνευσιν δύο ἐκπαιδευτικῶν περιφερειῶν, ἀφοῦ αἱ ἄλλαι 18 δὲν εἶχαν δημιουργηθῇ καὶ τοιουτοτρόπως νὰ ἱκανοποιήσῃ καὶ τὴν Ἐπιτροπὴν τῶν Οἰμονομιῶν. Διὰ τοῦ περιορισμοῦ ὅμως τῶν ἐκπαιδευτικῶν περιφερειῶν καὶ εἰς τὸ μέλλον ἡ ζημία εἶναι πολὺ μεγαλύτερη ἂν ἔχῃ ὑπ' ὄψει του κανεὶς τὰς δυσκολίας ποὺ παρεμβάλλονται γιὰ τὴν ἵδρυσιν δημοτικῶν σχολείων!

ΤΟ ΕΓΓΡΑΦΟΝ ΓΟΡΤΥΝΟΣ

Εἰς τὸ «Ἐμπρὸς» τῆς 13ης 7βρίου ἐδημοσιεύθη ἔγγραφον τοῦ πρό τινος ἀνασυσταθέντος συνδέσμου τῶν δημοδιδασκάλων Γόρτυνος Κρήτης, ἀπευθυνόμενον εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς Διδασκαλικῆς Ὁμοσπονδίας. Τὸ ἔγγραφον αὐτὸ ἐδημοσιεύθη μετὰ δίμηνον καὶ ἄνευ ἡμερομηνίας, ἂν καὶ ἔφερε ἡμερ. 23ης Ἰουλίου 1925. Ἡ τοιαύτη δημοσίευσίς του καὶ ὁ τρόπος τῆς χρήσεώς του εἶναι προφανῆ. Ἐκ τῶν πραγμάτων πλέον καταφαίνεται καὶ εἰς ἐκείνους, οἵτινες τυχὸν εἶχον ἀμφιβολίας, ἡ ὑστεροβουλία τῶν διαφόρων κυρίων, ποὺ ἀνέλαβαν ἐργολαβικῶς τὴν σωτηρίαν τῆς ἐκπαιδεύσεως τὴν ὁποίαν ὑστεροβουλίαν ὁ ἀνωτέρω σύνδεσμος οὐδέποτε βέβαια ὑπωπτεύετο. Ὁπωσδήποτε τὸ γεγονὸς εἶναι ὅτι ἡ τότε δεδιαδμένη ἐνέργεια τοῦ συνδέσμου ἐχρησιμοποιήθη σήμερον ἐκμεταλλευτικῶς πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἀσφαλῶς οὐδέποτε ἢ ἐφαντάζετο ὁ σύνδεσμος

ΠΙΚΡΑΙ ΑΛΗΘΕΙΑΙ

Ἕνα ὅμως σημεῖον τοῦ ἐγγράφου δὲν πρέπει νὰ μείνῃ ἀναπάντητον. Τοῦτο δὲ εἶναι τὰ ἀποδιδόμενα ἐλατήρια εἰς τὴν Διοίκησιν διὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ ἐγγράφου τοῦ κ. Παπαβασιλείου. Ἡ διοίκησις ἐπεδίωξε δι' αὐτῆς τῆς πράξεως νὰ φανερώσῃ ὅτι ἂν ὁ κ. Παπαβασιλείου δὲν κατώρθωσε νὰ ξεκαθαρίσῃ τὴν μορφὴν ὡρισμένων τύπων, τοὶς ὁποίους καθ' ἑκάστην καὶ ἐπὶ 20ετίαν περίπου μεταχειρίζεται καὶ ὑποπίπτουν εἰς τὴν ἀντίληψίν του, κατὰ μείζονα λόγον δὲν ἠδύνατο νὰ μορφώσῃ ἀντικειμενικὴν γνώμην διὰ ζήτημα πολύπλοκον, τὸ ὁποῖον, οὐ μόνον εἰς τὴν ἀντίληψίν του ἀμέσως δὲν ὑπέπεσεν, ἀλλὰ καὶ διοφοροτρόπως ἀπὸ τοὺς ἐνδιαφερομένους κύκλους τοῦ παρουσιάσθη. Θὰ ἠδυνάμεθα δὲ νὰ κάμωμεν τὸ ἴδιον καὶ δι' αὐτούς, ἂν εἴχομεν τὰ ἐλατήρια ποὺ μᾶς ἀπέδωσαν, ἀφοῦ οἱ μὲν χρρακτηρισμοὶ των μᾶς παρεῖχον τὴν εὐκαιρίαν, τὰ δὲ εὑρισκόμενα στοιχεῖα ἐν τῷ ἐγγράφῳ των εἶναι ἀρκετὰ πρὸς ἐπίδειξιν ἐκδικήσεως.

ΝΕΑΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΣΣΑΙ

Κατὰ τὸ σχολ. ἔτος 1924—1925 ἔλαβον πτυχίον διδασκαλίσσης 268 μαθήτριαι. Ἡ κατανομὴ αὐτῶν κατὰ διδασκαλεῖα εἶναι ἡ ἑξῆς: 63 ἐκ τοῦ Ἀρσκ. Ἀθηνῶν, 61 τοῦ Πειραιῶς, 39 τῆς Θεσσαλονίκης, 33 Ἡρακλείου, 25 Κερκύρας, 27 Πατρῶν καὶ Λαρίσσης.

ΕΠΟΠΤΙΚΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ

Νομίζομεν ὅτι ἡ σύνθεσις τῶν Ἐποπτικῶν συμβουλίων ὅπου εἶναι Διδασκαλεῖα πρέπει νὰ γίνεται ἀπὸ τοὺς Διευθυντὰς τῶν Διδασκαλείων ὡς εἰδικοτέρους καὶ ὄχι ἀπὸ τοὺς Γυμνασιάρχας. Αὐτὸ νομίζομεν νὰ εἶναι καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ νόμου. Καὶ ὅμως παρὰ τὴν λογικὴν καὶ παρὰ τὴν πραγματικὴν ἑρμηνείαν τῶν νόμων οἱ μὲν Διευθυνταὶ τῶν Διδασκαλείων, ὅπου ὑπάρχουν τοιαῦτα, ἀγνοοῦνται, οἱ δὲ Γυμνασιάρχαι λαμβάνουν μέρος εἰς τὰ συμβούλια. Εἶναι καιρὸς νὰ διορθωθῇ αὐτὴ ἡ ἀνορθογραφία.

ΔΙΑ ΤΟ ΑΠΑΡΕΣΗΓΗΤΟΝ

Ἀκόμη νομίζομεν ὅτι ἓν καὶ τὸ αὐτὸ πρόσωπον δὲν εἶναι πρέπον νὰ λαμβάνουν μέρος καὶ εἰς τὰ δύο συμβούλια, νὰ δικάζῃ κατὰ πρῶτον βαθμὸν καὶ γὰ ἐπικυρώνῃ τὰς ἀποφάσεις του κατόπιν. Εἶναι αὐτονόητον ὅτι διὰ λόγους γνωστοὺς δὲν ἔπρεπε τοῦτο νὰ ἐπιτραπῇ, ἀλλ' οὔτε καὶ οἱ ἴδιοι ἔπρεπε νὰ συγκατατεθοῦν εἰς τοῦτο πρὸς ἄρσιν κάθε παρεξηγήσεως. Ἡ ἀρμοδία ὑπηρεσία ἂς λάβῃ τὰ μέτρα της.

ΕΥΓΕΝΗΣ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ

Ἐκεῖνο ποὺ ἀνέκαθεν ἀρνεῖται ἡ Κρατικὴ ἀντίληψις ἔρχεται νὰ τὸ ἀναπληρώσῃ πάλιν ἡ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία. Τὸ κράτος στὴν ὑποχρέωσίν νὰ φροντίσῃ γιὰ τοὺς ἀσθενεῖς ὑπαλλήλους του δείχνει ἀνικανότητα καὶ ἀδιαφορία. Μιὰ γωνιὰ νὰ ξαπλώσουν τὰ βαρειά τους κόκκαλα ὅλοι γίνηκαν ἀπὸ τὴν στέρησιν καὶ τὰ βάσανα τοῦ ἐπαγγέλματος ρθιδικοὶ δασκάλοι, δὲ βρίσκεται. Οὔτε βρίσκει ἀπήχησιν ἡ ἀδύνατη φωνή τους, γιατὶ πλέον δὲν χρειάζονται. Ἕνας παλαιὸς συνεργάτης ὅμως ὁ Ἐπιθεωρητὴς Θεσ)νίκης κ. Μπατσούτας πληγώνεται βαθειὰ ἀπὸ τὸ πικρὸ παράπονο τῶν δυστυχισμένων αὐτῶν ἀνθρώπων καὶ προσπαθεῖ ἀνακουφίζοντάς τους νὰ ἀναπληρώσῃ τὴν Κρατικὴ ἀντίληψη μὲ τὴν ἵδρυσιν σανατορίου. Ἐλπίζομεν ὁ Κλαδος νὰ ἐκτιμήσῃ τὴν προσπάθειά του καὶ νὰ συνδράμῃ εἰς τὸ εὐγενὲς ἔργον.

ΔΙΔΑΣΚΑΛΕΙΑ ΜΙΚΤΑ

Εἰς τὸ Ἡράκλειον λειτουργεῖ διδασκαλεῖον θηλέων. Καὶ ὀγάζει κάθε χρόνο ἀρκετὲς δασκάλες. Ἀλλὰ οἱ δασκάλες αὐτὲς θέλουν νὰ ἐξασκοῦν τὸ ἐπάγγελμά τους στὰς πόλεις καὶ ἂν εἶναι δυνατὸν στὴ σπίτια τους. Καὶ ἔτσι μὲ ὅλη τὴν πληθώρα τῶν δασκαλισσῶν στὶς πόλεις, οἱ σχολικὲς ἀνάγκες στὰ χωριὰ μένουν ἀθεράπευτες. Αὐτὸ δὲ παρατηρεῖται παντοῦ, ὅπου ὑπάρχουν διδασκαλεῖα θηλέων. Διορίζονται ἂν τὶς συμφέρῃ! Νομίζομεν εἶναι καιρὸς νὰ γίνωμεν πρακτικώτεροι, καὶ ἀπὸ διδασκαλεῖον θηλέων, νὰ μεταταρσῇ εἰς μικτὸν καὶ ἔτσι νὰ ἐξυπηρετηθοῦν πραγματικὰ οἱ ἀνάγκες τῶν σχολείων.

ΣΥΓΧΑΙΡΟΜΕΝ ΚΑΙ ΘΑΥΜΑΖΟΜΕΝ

Ὁ «Ἐμπρὸς» ἐμπιγιάσπκε. σὰν νὰ εἶχε... μυΐγα. Ἀλλὰ γιατί; Τὸ «Διδ. Βῆμα», ἁπλῶς ἔγραψεν ὅτι δὲν ἐννοεῖ νὰ ἀκολουθήσῃ τὸν ἀτυχῆ «Ἡρακλῆ» στὰς αἰωνίους μονάς. Καὶ ἡ διαβεβαιώσις αὐτὴ ἔκαμε τὸν «Ἑρμῆν» νὰ ἐκμανῇ, καὶ ἐν ὀργῇ νὰ βοήσῃ διαμαρτυρόμενος ὅτι τὸ «Διδ. Βῆμα» ἔθιξε τὰ ... συμφέροντά του». Ἀλλὰ λοιπὸν ἡ ὕπαρξις καὶ ἡ πρόοδος τοῦ «Διδ. Βήματος» ζημιώνει τὰ συμφέροντα τοῦ «Ἑρμοῦ»; Ὁποία εἰλικρινὴς ὁμολογία...!

Συγχαίρομεν διὰ τὴν τόσην εἰλικρίνεια, θαυμάζομεν δὲ διὰ τὸ ἀκατάπονητον τοῦ κ. Καραγιάννη εἰς ἐξεύρεσιν νέων ὕβρεων ὡς ἐκεῖνη περὶ τοῦ ὅτι ἂν ἤθελε, θὰ ἠγόραζε τὴν Διοίκησιν τῆς Ὁμοσπονδίας. Ἐλησμόνησεν ὅμως φαίνεται ὁ ἄλλοτε Πρόεδρος τῆς Ὁμοσπονδίας ὅτι ὅλοι οἱ ἄνθρωποι δὲν ἔχουν τὴν ζηλευτὴν αὐτὴν ἱκανότητα νὰ πωλῶνται καὶ νὰ τίθενται εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν ἀντιφρονούντων εἰς αὐτοὺς ἐπὶ πληρωμῇ....!

ΑΠ' ΤΗ ΖΩΗ ΤΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΣ

ΣΥΛ. ΑΝΑΣΙΛΙΤΣΗΣ

Κατὰ τὴν γενικὴν συνέλευσιν τῆς 29ης Αὐγούστου ἐλήφθησαν αἱ κάτωθι ἀποφάσεις

1) Ἐγκρίνομεν ὁμοφώνῳ γνώμῃ τὸ ἐξενεχθὲν πόρισμα τῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς διαχειρίσεως τοῦ προκατόχου ταμίου τῆς χρήσεως 1923-24 ἔχον ὡς ἑξῆς: δι' ἔσοδα δρ. 9655,50, δι' ἔξοδα 5848,30 καὶ δι' ἀποθεματικὸν δρ. 3807,20.

2) Ἀκούσαντες τῆς λογοδοσίας τοῦ κ. Προέδρου τοῦ Συλλόγου μας περὶ τῆς δράσεως τοῦ Δ. Σ. κατὰ τὸ διαρρεῦσαν δεκαμηνον χρονικὸν διάστημα ἐγκρίνομεν τὴν συντελεσθεῖσαν παρὰ τούτου ἐργασίαν ὡς σύμφορον καὶ ἀποτελεσματικὴν πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ κλάδου.

3) Ἀκούσαντες τῆς λογοδοσίας τοῦ κ. ἀντιπροσώπου τοῦ Συλλόγου ἡμῶν ἐν τῇ Ζ' Γενικῇ Συνελεύσει ἐν Ἀθήναις περὶ τῆς τηρηθείσης παρ' αὐτοῦ ἐν γένει πορείας καὶ δράσεως ἐγκρίνομεν ταύτην ὡς καλῶς γενομένην. Ἐγκρίνομεν ἐπίσης τὰς ἀποφάσεις τῆς Ζ' ἐν Ἀθήναις Γενικῆς Συνελεύσεως τῆς Ὁμοσπονδίας καὶ διατυποῦμεν τὴν εὐχὴν ὅπως υἱοθετηθῶσιν αἱ ἀποφάσεις αὐτῆς αὗται παρὰ τῆς Κυβερνήσεως ὡς ἀποτελοῦσαι τὸ ἐλάχιστον ὅριον τῶν δικαίων ἀξιώσεων τοῦ κλάδου.

4) Ἐπὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 67 ἐγκυκλίου τοῦ Παλαιοῦ Συνδέσμου Θεσσαλονίκης ζητοῦντος ἀποκήρυξιν Προέδρου Ὁμοσπονδίας μας ἐγκρίνομεν γενομένην ἀπάντησιν τοῦ Δ. Σ. τοῦ Συλλόμου μας τῇ 1η Ἰουνίου ἐ. ἔ. ἀποδοκιμάζοντος ἐνεργείας εἰρημένου Συνδέσμου.

5) Ὡς πρὸς τὴν ἐκλογὴν νέου Δ. Συμβουλίου ἀποφασίζομεν ὁμοφώνῳ γνώμῃ, ὅπως παραμείνῃ τὸ αὐτὸ καὶ διὰ τὸ ἐπίον ἔτος ἐκλεγείσης τῆς Κος Θεοδώρας Μπλέκατσιου ἀντὶ τῆς Ἀλεξάνδρας Δεκανίκα.

Ὁ Πρόεδρος
Δ. Λιούταρης

ΣΥΛΛ. ΧΙΟΥ

Στὰ τέλη Αὐγούστου ἦρθε στὴ Χίο ὁ μεγάλος δάσκαλος τοῦ γένους ὁ Ψυχάρης. Τοῦ ἔγινε ἐξαιρετικὴ ὑποδοχὴ ἀπ' ὅλες τὶς Ἀρχὲς πολιτικὲς καὶ θρησκευτικές. Οἱ δημοδιδάσκαλοι συγκεντρωμένοι ἐδῶ γιὰ τὸ παιδαγωγικὸ συνέδριο τὸν ἐπεσκέφθηκαν καὶ ἰδιαιτέρως. Προσεφώνησε τὸν μεγάλο μας δάσκαλο ὁ πρόεδρος κ. Βενιάδης μὲ λόγια γεμάτα πίστη στὸ ψυχαρικὸ φῶς...

«...*Κι' ἐμεῖς οἱ δασκάλοι τῆς Χίου στὸ πέρασμά σου ἀπὸ τὸ χρυσολούλουδο τοῦ πελάγου, τἀγαπημένο νησί μας, νοιώσαμε μιὰ ξεχωριστὴ χαρὰ καὶ μιὰ ἱερὴ ὑποχρέωση, νἀρθοῦμε νὰ σοῦ σφίξουμε, νὰ σοῦ φιλήσουμε τὸ χέρι τὸ δυνατό, ποὺ γκρέμισε τὰ ψεύτικα τὰ εἴδωλα, καὶ θεμέλιωσε γερὰ κι' ἀτράνταχτα τελλάλαμπρο παλάτι τῆς ἀλήθειας.*

Στὸ Ταξίδι σου δὲν μπιστέβεσαι τοὺς δασκάλους. Μὰ τώρα, στὸ τωρινό σου ταξίδι δὲ θὰ τοὺς βρῆς πιὰ τοὺς παλιούς. Θὰ βρῆς ἐκείνους, ποὺ μὲ θάρρος καὶ πίστη ἀκλόνητη τραβοῦνε τὸ δρόμο, ποὺ χάραξες.

Ὁ κ. Ψυχάρης συγκινημένος εὐχαρίστησε καὶ μὲ τὴ ἀναχώρησή του δώρησεν στὴ Βιβλιοθήκη τοῦ συλλόγου *πεντακόσιες* δραχ. Στὴ γενικὴ στνέλευση ποὺ ἀκολούθησε οἱ δημοδιδάσκαλοι ἔκαμαν τὸ ἀκολουθο ψήφισμα:

1) Νὰ ἐκφρασθῇ ἡ εὐγνωμοσύνη στὸ μεγάλο δάσκαλο τὸν κ. Ψυχάρη γιὰ τὴ δωρεὰ τῶν 500 δρ.

2) Νὰ ἀνακηρυχθῇ εὐεργέτης τοῦ συνδέσμου.

3) Νὰ δημοσιευθῇ τὸ ψήφισμα στὸ ἐπαγγελματικό μας ὄργανο.

4) Νὰ ἀποσταλῇ τὸ ψήφισμα μὲ εὐχαριστήριο γράμμα στὸν μεγάλο μας δάσκαλο.

Στὴν ἐφημερίδα «Ἐλευθερία» δημοσιεύθηκαν τὰ παρακάτω λόγια τοῦ Ψυχάρη ἀπάνω στὴν ἐπίσκεψη τῶν δημοδιδασκάλων.

—*Συγκινήθηκα πολὺ μὲ τὴ βίζιτα ποὺ*

ΑΠ' ΟΣΑ ΜΑΣ ΓΡΑΦΟΥΝ

ΔΑΣΚΑΛΙΚΟΣ ΧΟΡΟΣ

Ἀγαπητό Βῆμα,

Δὲν πιστεύω νὰ ξιαφεύγῃ τὴν προσοχή σου ἕνα ζήτημα σπουδαῖο γιὰ τὴ ζωὴ τῆς ὀργάνωσής μας. Ἔχουν ληφθῆ ἀποφάσεις στὴν τελευταία συνέλευση ποὺ θὰ εἶναι ἱστορική στὴν ἐξέλιξη τοῦ ἀγῶνα, γιὰ τὸ ζήτημα τῆς αὐτοδιοίκησης τοῦ κλάδου. Λήφθηκαν τέτοιες ἀποφάσεις ποὺ ἐφαρμοζόμενες θὰ λαφτέρωναν τὸ δασκαλο ἀπὸ τὰ γέρια τοῦ κομματαρχη τοῦ χωριοῦ, τῆς ἐπαρχίας κ.λπ. Μὰ τώρα τελευταία μὲ τὸ Ν.Δ. ποὺ ἀποπειράθηκε νὰ δοθῆ ἀπόλυτη ἐλευθερία στὸν ὑπουργὸ νὰ κάνη ὅτι θέλει, αὐτὲς θὰ πετυχθοῦν στὸ κάλαθο τῶν ἀχρήστων; Μὲ τὶς ἐνέργειες τῶν δουλευτῶν μπορεῖ ν' ἀρχίση ὁ χορὸς τῶν δασκάλων καὶ τὸ ἀνεμοτούρλιασμα. Καὶ θὰ βλέπει κανένας δάσκαλο ἐπειδὴ δὲν εἶνε φίλος τοῦ ἰσχυροῦ τῆς σήμερον νὰ στέλνεται μὲ ἕνα ναρτὶ—μετάθεση—ἀπὸ τὸ Ταίναρο στὸν Ἕβρο. Εἶνε καιρὸς ν' ἀφεθοῦν στὰ χέρια μας ὅλα τὰ ζητήματα ποὺ ἀφοροῦν ἡμᾶς καὶ τὴ Δημοτικὴ ἐκπαίδευση. Ἔχομε καθήκον ὕψιστο τὸ κάθε τι ποὺ γίνεται καὶ εἶνε βλαφτικὸ στὰ συμφέροντά μας, νὰ χτυπᾶμε δυνατά. Μὲ μεγάλη φωνὴ νὰ φωνάξουμε καὶ νὰ ποῦμε, ἀφῆστε μας ἐλεύθερους νὰ κάμουμε τὴ δουλειὰ μας νὰ ἐκτελέσουμε τὸ ὑψηλό μας ἔργο.

Μ' ἀφοσίωση

Πίνος Παπαγεωργίου

—ο—

Ἀγαπητὸ «Βῆμα»

Εἴχαμε ἡσυχάσει λίγο, ὕστερα ἀπὸ τὶς κατηγορηματικὲς δηλώσεις τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ καὶ τοῦ κ. ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας ποὺ ἔκαμαν στὴ Θεσσαλονίκη στὸν Τύπο καὶ στὴν Διοίκηση τῆς Ὁμοσπονδίας μας καὶ ὑπομένα με καρτερώντας καὶ μετρώντας τὰ δευτερόλεπτα, ὥσπου νὰ πραγματοποιηθοῦν οἱ ὑποσχέσεις τους καὶ σηκωθῆ ψηλὰ ἡ λαϊκὴ μας ἐκπαίδευση.

Ξαφνικὰ ὅμως αὐτὲς τὶς τελευταῖες ἡμέρες σὰν βόμβα ἔπεσαν, οἱ ἀντιεκπαιδευτικὲς δηλώσεις τοῦ κ. ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ἀνάμεσα στὶς τάξεις τῶν δασκάλων Χίου, ποὺ ἰσοῦσα αὐτὲς τὶς ἡμέρες ἦταν συγκεντρωμένοι σὲ ἐκπαιδευτικὸ Συνέδριο, ποὺ ἔτρεξαν ὅλοι πρόθυμοι νὰ αὐτομορφωθοῦν, χωρὶς ἀποζημίωση, γιὰ νὰ ξαναρχίσουν μὲ καινούργια ψυχικὴ καὶ διανοητικὴ δύναμη σὲ λίγες ἡμέρες τὸ ἱερὸν ἔργον τους.

Μὰ ποῦ εἶναι ἡ ψυχικὴ ἠρεμία ἐκείνη ποὺ θὰ στερεώνη καὶ νὰ δυναμώνη αὐτὸν τὸν ἐνθουσιασμό τους; Μπορεῖ νὰ ἔχη ψυχικὴ ἠρεμία—(ποὺ καθένας νοιώθει τί σπουδαῖο ρόλο παίζει στὴ δουλειὰ μας)—ὁ δάσκαλος μὲ τὶς 1530 δραχμὲς τὸ μῆνα ὕστερα ἀπὸ δεκάχρονη ὑπηρεσία, ἀφοῦ οἱ συμμαθητές του στὸ Γυμνάσιο, ποὺ τράβηξαν σὲ ὑπηρεσίες ἄλλων ὑπουργείων, εἶνε κατὰ δύο καὶ τρεῖς βαθμοὺς ἀνώτεροί του, ἂν καὶ ἔχουν πολὺ κατώτερη μόρφωση;

Μήπως νομίζει ἡ Πολιτεία πὼς ὁ δάσκαλος μόνος ἀπ' ὅλους τοὺς ὑπαλλήλους δὲν ἔχει δικαίωμα ζωῆς τοῦλάχιστο ἀνθρωπινὰ ὑποφερτῆς; Ἢ γιὰ νὰ γίνῃ ἡ περίφημη ἰσοσκέλιση τοῦ προϋπολογισμοῦ πρέπει νὰ πέση θῦμα καὶ νὰ κτυπηθῆ κατάκαρδα ἡ Λαϊκὴ ἐκπαίδευση, αὐτὴ ἀκριβῶς ποὺ ἂν ἀνισχυθῆ, θὰ φέρη αὔριο σταθερὴ καὶ πραγματικὴ καὶ ὄχι ἐφήμερη καὶ εἰκονικὴ ἰσοσκέλιση μὲ τοὺς παραγωγικοὺς πολίτες ποὺ θὰ προπαρασκευάση ὅπως πρέπει γιὰ τὴν κοινωνικὴ ζωή;

Ἐλπίζομε πὼς ὁ κ. Πρωθυπουργὸς καὶ ὁ κ. ὑπουργὸς τῆς Παιδείας δὲν θ' ἀφήσουν νὰ καταστραφῆ ὅλως διόλου ἡ Λαϊκὴ μας Ἐκπαίδευση, δίνοντας τὴ στοιχειώδη δικαιοσύνη σ' ἐκεῖνον ποὺ εἶνε ἡ ψυχὴ τοῦ σχολείου, στὸν ἐργάτη του τὸ δάσκαλο.

Χίος 4-9-1925

Μὲ τιμὴ

Στάμος Γλύκας

—ο—

Ἀγαπητὸ «Βῆμα»

.... Τὸ ζήτημα τῆς φοιτήσεως εἶνε ἕνα ἀπὸ τὰ πολλὰ εἰς τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ δώσωμε προσοχὴ γιὰ νὰ ἀνορθώσωμε τὴν ἐκπαίδευση στὴ χώρα μας. Ὁ πρῶτος ὅρος γιὰ τὴν ἐπιτυχία τῆς ἐκπαιδευτικῆς αὐτῆς ἀνορθώσεως εἶνε ἡ ἀνύψωση τοῦ ἀξιώματος τοῦ δασκάλου στὴ κοινωνία.

Ἂς ἐνδιαφερθοῦμε λοιπὸν ὅλοι γιὰ τὴν ἀποκατάσταση σὲ μᾶς τῆς θέσεως ποὺ μᾶς ἀνήκει στὴ κοινωνία ὄχι μόνον γιατὶ αὐτὸ εἶναι ἀτομικό μας ἐπαγγελματικὸ συμφέρον ἀλλὰ γιατὶ συναισθανόμαστε πὼς ἔτσι προσφέραμε τὴν πιὸ μεγάλη ὑπηρεσία στὴν ἐκπαίδευση, θέτοντας τὰ θεμέλια νεοελληνικοῦ πολιτισμοῦ καὶ ὠργανωμένοι ἂς προχωρήσωμε στὸ δρόμο τοῦ προορισμοῦ μας μὲ σύνθημά μας τὴν ἀκμηδένιση κάθε προσκόμματος βλαβεροῦ γιὰ τὴν ἐκπαίδευση.

Τὸ ἀξίωμα τοῦ δασκάλου ἔχει μεγάλη ἐπίδραση ὄχι μόνον γενικὰ στὴ δυνατότητα τῆς ἐπιτυχίας τοῦ σκοποῦ τῆς ἀγωγῆς ἀλλὰ καὶ σ' αὐτὴ ἀκόμη τὴ φοίτηση: Διακηρύττομεν ἡμεῖς πὼς μεταδίδομε τὴν τέχνη τῆς συναιδήσεως ζωῆς ποὺ παρέχει τὴν ἀληθινὴ εὐτυχία σὰ ἄτομα! Πῶς μπορεῖ ὅμως ὁ κόσμος νὰ πιστέψη στὰ λόγια μας, αὐτὰ καὶ νὰ ἀμπιστευθῆ τὰ παιδιά του στὰ χέρια μας μ' ἐλπίδες, ὅταν ἡμεῖς οἱ διδάσκαλοι τῆς τέχνης τῆς ζωῆς παρουσιαζόμε σ' αὐτὸν γιὰ πρότυπο τῆς ζωῆς ποὺ ἐπαγγελόμαστε τὸ δικό μας τὴ μαρτυρικὴ ζωή, μέσα στὴν ὁποία ἀπ' τὸ μαρασμὸ χάνεται κάθε ἀνώτερο ἰδανικό, ἀπ' τὴν ὁποία δὲν πιστεύω νὰ μένη κανένας αὐχαριστημένος ἀπολύτως; Θὰ εἴμαστε λοιπὸν πάντα σ' αὐτὸ ὁ δάσκαλος ποὺ δίδασκα; Τὸ μέλλον θὰ τὸ ἀποδείξη.

Μὲ ἀγάπη

Κ. Παπανικολάου

—ο—

Ἀγαπητὸ «Βῆμα»

Αὐτὲς τὶς ἰδέες μου, τὶς ἀράδιασα στὸ χαρτὶ καὶ σοῦ τὶς στέλνω ὄχι βέβαια μὲ τὴν ἀπαίτηση νὰ δημοσιευθοῦν γιατὶ ἴσως νὰ μὴν ἐπιτρέπεται, ἴσως νὰ μὴν εἶναι δυνατό, ἴσως καὶ νὰ θεωρηθοῦν ὑπερβολικὲς ἀπὸ μερικούς.

Δὲν ξέρω τί λένε καὶ πιστεύουν οἱ ἄλλοι. Ἐγὼ ὅμως ἔχω μιὰ θεόστραβη πίστη σ' αὐτὲς μου τὶς ἰδέες. Πιστεύω ἀκόμη, πὼς ὅτι καὶ ἡ πλειονότητα τῶν συναδέλφων μας, ἔχει τὴν ἴδια πίστη γιὰ τὴ δύναμη τοῦ ἔργου μας.

Αὐτὴ ἡ πίστη μας δίνει τὸ δικαίωμα καὶ τὸ θάρρος νὰ ζητᾶμε καὶ νὰ πέρνωμε ὅτι μᾶς χρωστάει καὶ μᾶς κατακρατεῖ τόσα χρόνια ἡ πολιτεία, ἀρνεῖ μονάχα νὰ πνίγωμε τὶς ρωμέικες μικροφιλοδοξίες μας καὶ τὰ ἀτομικὰ συμφέροντά μας κάτω ἀπ' τὴν ὀργανωμένη θέληση τῆς ὁλότητας τοῦ κλάδου μας.

Μὲ ἀγάπη

Παναγιωτόπουλος

Ζουνάτι—Μεγαλόπολη

—ο—

Ἀγαπητὸ «Βῆμα»

Τὸ μέγα κακὸν τὸ ὁποῖον γίνεται εἰς τὴν δημοτικὴν ἐκπαίδευση διὰ διορισμῶν δημοδιδασκάλων ἐξ ἀγγραμμάτων προσφύγων ἀρρένων καὶ θηλέων τῇ μαρτυρίᾳ δύο ψευδομαρτύρων, ὄχι μόνον δὲν ἀνεκόπη, ἀλλὰ καὶ ἀπολλαπλασιάσθη κατὰ τὸς τελευταῖας ἑβδομάδας εἰς τοιοῦτον βαθμόν, ὥστε κατὰ δεκάδας ἀφίκοντο ἐδῶ εἰς τὴν περιφέρειαν Τρικκάλων πρόσφυγες διδάσκαλοι ἀγράμματοι, καὶ κατέλαβον πάσας σχεδὸν τὰς θέσεις εἰς ἃς ὑπηρετοῦν προσωρινοὶ διδάσκαλοι πολὺ καλλίτεροι τῶν προσφύγων καὶ ὅπως δήποτε ἀγράμματοι.

Τὰ διδασκαλεῖα εἶναι πλέον περιττὰ διὰ τὴν προπαρασκευὴν δημοδιδασκάλων, ἀφοῦ πᾶσαι αἱ κεναὶ θέσεις θὰ συμπληρωθῶσι διὰ προσφύγων ἀγραμμάτων.

Χαῖρε λοιπὸν Ἑλλάς!! Χαίρετε ἀρμόδιοι μὲ τὴν νέαν ἐφεύρεσιν δημοδιδασκάλων τόσον προχείρως!!!

(Τρίκαλα 10)9)925)

Μὲ τιμὴ

Π. Τσιρογιάννης

πρώην δημοδιδάσκαλος

—ο—

Ἀγαπητὸ Βῆμα,

Τώρα ποὺ ὁ ἐκφυλισμὸς εἰσχώρησε ἀπειλητικὰ σ' ὅλα τὰ κοινωνικὰ στρώματα καὶ σχηματίζονται γιὰνὰ τὸν πολεμήσουν, οἱ διάφοροι τῆς μόδας καὶ τῆς ἐπίδειξης σύνδεσμοι, μὲ ὁδηγίες καὶ συμβουλὲς τοῦ χαρτιοῦ καὶ τοῦ ἄφρα δακάρικες, τώρα ποὺ ἀπ' τὴν ἄλλη μεριὰ τὰ ἠθικὰ μέλη τῆς κοινωνίας κινοῦνται μὲ ἀληθινὸ ἐνδιαφέρο καὶ πόνο γιὰ νὰ σταματήσουν τὸν καλπασμὸ τοῦ ἐκφυλισμοῦ, γιὰ νὰ προλάβουν μιὰ χειρότερη ἀβύσσο, θὰ περίμενε κανεὶς νὰ βρεθοῦν μερικοὶ κοινωνιολόγοι καὶ πολιτικοὶ ποὺ θ' ἀναγνώριζαν ὅτι τὸ λαϊκὸ σχολεῖο εἶναι ὁ πρῶτος καὶ ὁ μεγαλύτερος πολέμιος τοῦ ἐκφυλισμοῦ καὶ θὰ βροντοφωνοῦσαν ὅτι πρέπει νὰ ρίξωμε ὅλη μας τὴ φροντίδα στὴ σημερινὴ νεολαία—στοὺς αὐριανοὺς πολίτες. Θὰ ρωτήσουν μερικοί: Ἀφοῦ τὸ λαϊκὸ σχολεῖο ὡς τὰ σήμερα δὲν ἔκαμε τίποτα, ποιός μᾶς ἐγγυᾶται ὅτι καὶ αὔριο θὰ κάνη κάτι; Τοὺς ρωτᾶμε κι' ἐμεῖς: Ἐδοκιμάσατε ποτὲ τὸ ἔργο τοῦ λαϊκοῦ σχολείου; Διαμαρτυρηθήκατε ποτέ, ὅταν οἱ διάφορες κυβερνήσεις ἔκαναν οἰκονομίες σὲ βάρος τῆς Λαϊκῆς ἐκπαίδευσης; Τί μπορεῖ νὰ κάνη ὁ ἐργάτης τοῦ λαϊκοῦ σχολείου, ὅταν ἀπ' τὴ μιὰ μεριὰ τὸν πολεμεῖ ἡ ἴδια ἡ οἰκογένεια, ἀπ' τὴν ἄλλη οἱ κοινωνικὲς προλήψεις τοῦ δίνουν τὰ χέρια, ἀπ' τὴν ἄλλη ἡ οἰκονομικὴ πολιτικὴ κάθε κυβερνήσεως τὸν ἔχει παράσει στὸ περιθώριο τῆς ζωῆς καὶ ἀπ' τὴν ἄλλη τὸ πομπάλαιο πρόγραμμα τὸν κάνει νὰ ὁδηγεῖ τὸ σχολεῖο του κουτσα-κουτσα πίσω ἀπ' τὸν δρόμο ποὺ ἀνοίγει ἡ ὁλόφαν ἐξελισσομένη κοινωνία;

Γιὰ ὅλα αὐτά, ὁλόκληρος ὁ διδασκαλικὸς κόσμος φωνάζει: «Λεφτερώστεμε ἀπ' τὸ παλιὸ πρόγραμμα δίνοντάς μου τὴ μεταρρύθμιση ποὺ σᾶς ζητῶ, λεφτερώστεμε ἀπ' τὰ δεσμὰ τῶν προλήψεων, βγάλτεμε ἀπὸ τὸν κλασικὸ οἰκονομικὸ βοῦρκο ποὺ μὲ ἔχετε ριγμένο τόσα χρόνια γιὰ νὰ προκληθῶ ἀθόρυβα ἀλλὰ δραστικὰ στὸ ἔργο τῆς ἠθικῆς μόρφωσης τῶν αὐριανῶν πολιτῶν, στὴν πραγματοποίηση τῶν δημοκρατικῶν ἰδεῶν, ποὺ δυστυχῶς σήμερα κατέντησαν οὐτοπία. Θὰ πηδήξω τὸ τολμηρὸ κήδημα καὶ θὰ ξεπεράσω μὲ τὸ σχολεῖο μου τὴν κοινωνία, ἀνοίγοντας κατόπι μου τὸν δρόμο τὸν ἐθνικὸ κι' ἀνθρωπιστικὸ ποὺ πρέπει νὰ βαδίση ἡ Ἑλληνική κοινωνία. Ἔχω τὴ δύναμη νὰ ἐμφυτεύσω στὴν ψυχὴ τοῦ παιδιοῦ τὶς σύγχρονες ἀναγνωρισμένες ἀρετὲς μιᾶς ἠθικῆς κοινωνίας κι' ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ νὰ πνίξω κτθε ἐμφάνιση ἐκφυλισμοῦ. Αὐτὰ τὰ θαύματα μπορῶ νὰ τὰ κάνω γιατὶ πιστεύω στὴ δύναμή μου, ἀρκεῖ μονάχα νὰ μοῦ λύσουν τὰ χέρια καὶ νὰ μὴ μοῦ ἀρνοῦνται τὸ δικαίωμα ἐπὶ τῆς ζωῆς».

Ἂν ὅμως ἐξακολουθήση ἡ ἴδια ἀπάθεια, ἡ ἴδια ἐγκληματικὴ ἀδιαφορία, ἂν ὅμως ληφτοῦν ὑπ' ὄψη οἱ ἐθνοσωτήριες ἐκπαιδευτικοοικονομικὲς θεωρίες τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ἂν ὅμως ἐξακολουθοῦν νὰ ὑπάρχουν πολιτικοὶ ποὺ δὲ ντρέπονται νὰ δογματίζουν ὅτι οἱ δασανόμοι προσφέρουν μεγαλύτερη ὑπηρεσία στὸ κράτος ἀπὸ τοὺς δασκάλους, τότε τί θὰ γίνῃ; Τὰ ἱκανὰ στελέχη τῶν δασκάλων θὰ φύγουν καὶ θὰ μείνουν οἱ δασκάλοι τῶν δύο μαρτύρων. Καὶ τότε; Ἡ νέα γενεὰ θὰ τραβήξη τὸν κατήφορο ἀνάγοντας τὸν ἐκφυλισμὸ σὲ ἐπιστήμη καὶ μόδα. Καὶ θὰ ἔλθη τότε σ' ὅλων τὰ χεῖλη τὸ ἐρώτημα: Τί κταίει; Ἂς μὴ ζητηθοῦν τότε εὐθύνες ἀπὸ τὸ λησμονημένο καὶ παραπεταμένο δάσκαλο, κι' ἂς μὴ τὸ ποῦν τὸ «ἀγκὼ ἀπάνω κατηγορούμενε», γιατὶ ἄλλος θὰ εἶναι ὁ κατηγορούμενος.

Μεγαλόπολη 8-9-25

Χρ. Παναγιωτόπουλος

—ο—

[Ἀπόσπασμα ἐπιστολῆς πρὸς τὸ «Δ. Βῆμα»].

Ἐπειδὴ ἐτονίσθη ὅτι οἱ δημόλοι ὑπηρετοῦντες εἰς τὰ διάφορα ἀπόμακρα χωρία τῆς Ἑλλάδος ἀπολαύουν ἐξαιρετικῶν δώρων δημοσιεύομεν ἀπόσπασμα ἐπιστολῆς δημόλου ἐξ ἧς οἱ ἁρμόδιοι δύνανται νὰ κρίνουν ἀσφαλῶς.

... Διὰ τὴν ἀπόλυσίν μου ἐπαναλαμβάνω ὅτι αὕτη ἦτο ἀντελῶς ἄδικος, διότι ἠναγκάσθην ἐπὶ ὀλίγας ἡμέρας νὰ ἀπομακρυνθῶ ἐκ τῆς θέσεώς μου, ἐπειδὴ ὡς ἐκ τοῦ αἰφνιδίως ἐπαληθεύντος σφοδροῦ ψύχους ἦτο ἀδύνατον νὰ μείνω εἰς δωμάτιον ἐπιπλωθὲν ψυχρὸν ἀπὸ τὴν στέγην τοῦ ὁποίου εἶχον πλημμυρίσει τὰ νερὰ τῆς βροχῆς. Ὁ κ. Μπρούστας ὅμως ἐπρόκειτο νὰ τὴν ἀπόλυσίν μου, ἂν καὶ ἐν γνώσει του ἐπανῆλθον εἰς τὴν θέσιν μου μετὰ τὸ σφοδρὸν ψῦχος καὶ προσεπάθουν μὲ τὸν ἑβδομηκοντούτη πατέρα μου ἀπόμαχον διδάσκαλον καὶ πάσχοντα ἤδη τὴν δρασιν νὰ διορθώσω τὸ πρὸς κατοικίαν μου ἀτοιμόρροπον δωμάτιον. Ἄδικος ἀπίσης ἡ καθυστέρησις διαφορᾶς μισθοῦ, ὁ διορισμός μου εἰς θέσιν ἀναπληρωτοῦ, διότι καὶ μισθὸν δὲν ἔλαβον καὶ ἐκτὸς θέσεως μένω. Αἱ ἀνώτεραι ἀρχαὶ ἔχουν ἀπόλυτον ἐμπιστοσύνην εἰς τὰς πράξεις καὶ ἀποφάσεις τῶν Ἐπιθεωρητῶν ἢ ἀγνοοῦν ἢ δὲν θέλουν νὰ λάβουν ὑπ' ὄψιν τοὺς παιζομένους ρόλους ἐπεμβάσεως ἄλλων, ἀτομικὰ πάθη, ἀτομικὰ συμφέροντα, συμπαθείας ἀντιπαθείας... Διὰ τοῦτο πρέπει νὰ εἰσακούωνται μετ' ἐνδιαφέροντος μάλιστα οἱ ἀπ' εὐθείας παραπονούμενοι διδάσκαλοι πρὸς τὸ συμφέρον τῆς ὑπηρεσίας.

Μετὰ τιμῆς

ὁ δημοδιδάσκαλος

Ἀλ. Τριανταφυλλίδης

μοῦ κάμανε οἱ Δημοδιδάσκαλοι. Δυσκολεύτηκα νὰ τοὺς ἐφκαρισιήσω, γιατὶ ἔκλαιγα μὲ βουρκωμένα τὰ μάτια, ὄχι ἀπὸ πόνο, μὰ ἀπὸ ἀγάπη. Δὲ μπορῶ νὰ ξεχάσω τὸν ἠρωϊσμό, ποὺ ἔδειξε ὅλο τὸ σῶμα τὸ δασκάλικο τότες ὅταν εἴχανε βγάλει στὴν Ἀθήνα τὰ ἐκπαιδευτικὰ βιβλία καὶ θέλανε νὰ τὰ κάψουνε, γιατὶ εἴτανε γραμμένα στὴ γλῶσσα τὴν Ἑθνική, ποὺ τὴ λεγανε ψεύτικα καὶ ἄτιμα μαλλιαρή. Μαλλιαρὴ γλῶσσα δὲν ὑπάρχει καὶ αὐτὸ οἱ δάσκαλοί μας τὸ καταλάβανε ἀμέσως, ποὺ θὰ πῆ πῶς εἴχανε ὄχι μόνο νοῦ ὀρθό, μὰ καὶ ὀρθὴ καρδιά.

Ὁ Πρόεδρος

Βενιάδης

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ Γ. ΤΣΟΥΚΑΛΑ

ΟΔΟΣ ΠΡΑΤΙΝΟΥ 20 (ΠΑΓΚΡΑΤΙ)

Εὑρίσκονται ὅλα τὰ διδακτικὰ βιβλία καὶ τὰ νέα βοηθητικὰ τῶν κ. κ. διδασκάλων. Ἀποστέλλονται ἀμέσως εἰς τοὺς ἐμβάζοντας τὸ ἀντίτιμον αὐτῶν καὶ 10% διὰ ταχυδρομικά. Τὸ Δ. Β. συνιστᾷ ἰδιαιτέρως τοῦτο.

ΤΥΠΟΙΣ

Κ. Σ. ΠΑΠΑΔΟΓΙΑΝΝΗ

ΨΑΡΡΩΝ 41 - ΑΘΗΝΑΙ

ΤΑ ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΤΗΣ Ζ'. ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΩΣ

ΣΥΖΗΤΗΣΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

Τετάρτη 8 Απριλίου. π. μ.

Πρόεδρος. Έχω νὰ σᾶς ἀνακοινώσω ὅτι εἰς ἐπίσκεψίν μου πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας ἐδήλωσα εἰς τὸν Γεν. Γραμματέα ὅτι αἱ ἀποφάσεις μας ἐστηρίχθησαν σὲ ἠθικὲς ἀρχὲς καὶ βάσεις, μοῦ ἀπήντησε δὲ ὅτι ἡ ὑπηρεσία τοῦ ὑπουργείου θὰ ὑποστηρίξῃ τὰ δικαιά μας. Ἡ ἐπιτροπὴ πρὸς ἐπικοινωνίαν μετὰ τῶν πολιτικῶν παραγόντων διὰ τὸ Οἰκονομικὸν ζήτημα ἀπετελέσθη ἀπὸ τοὺς κ. κ. 1) Προκοπίδην, 2) Γεωργακόπουλον, 3) Φιοράκην, 4) Μαντζίλαν, 5) Κυριαζὴν καὶ 6) Δίδα Ἀβδελᾶ.

Ἄρχεται ἡ συζήτησις ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως καὶ τὸν λόγον ἔχει ὁ κ. Εἰσηγητὴς ἐπὶ τοῦ θέματος τῶν Ἐκπαιδευτικῶν.

Δούκας. Ὅταν πρὸ ἡμερῶν ἔκαμα τὴν εἰσήγηση ἐπὶ τοῦ προγράμματος καὶ εἰδικώτερα ἐπὶ τοῦ Οἰκονομικοῦ καὶ τῶν Διοικητικῶν φρόντισα νὰ φανερώνω τὶς σκέψεις ἀπ' τὶς ὁποῖες ὡρμήθηκε τὸ συμβούλιο καὶ τὶς ἀρχὲς ποὺ στηρίχθηκε γιὰ νὰ φέρῃ πρὸ τοῦ κλάδου ὅ,τι ὡς τώρα συζητήσατε καὶ σχετικὰ ἀπεφασίσατε. Ὑπολείπεται νὰ εἰσηγηθῶ τὸ τελευταῖον κεφάλαιο τοῦ προγράμματος τὸ ἐπιγραφόμενο ἐκπαιδευτικά. Δὲν θὰ μακρηγορήσω καὶ γι' αὐτό, γιατὶ σὲ προηγούμενες συνελεύσεις τὰ περισσότερα θέματα ποὺ περιέχονται ἔχουν συζητηθῆ καὶ ἐξονυχισθῆ ποὺ θὰ ἦταν ἀδικαιολόγητη ἀπώλεια χρόνου ἂν τὰ ἴδια ἐπανελαμβάνοντο. Βάση τοῦ κεφαλαίου αὐτοῦ πρέπει κατὰ τὴ γνώμη τοῦ συμβουλίου νὰ εἶναι ἡ ἐκπαιδευτικὴ μεταρρύθμιση μὲ ἕνα ὡρισμένο βάθος καὶ πλάτος καὶ ποὺ τὸ συμβούλιο τὰ καθώρισε ὡς λεπτομερῶς στὸ κεφάλαιο αὐτὸ βλέπετε. Μὲ μιὰ σύντομη ἱστορικὴ ἐπισκόπηση θὰ δικαιολογήσω τὴν ἀπόφαση αὐτὴ τοῦ συμβουλίου γιὰ τὴν ἐκπαιδευτικὴ μεταρρύθμιση.

Γνωρίζετε κ. ἀντιπρόσωποι ὅτι στὰ 1888 ἕνα βιβλίο «τὸ ταξίδι τοῦ ψυχάρη» κήρυξε πῶς γιὰ νὰ προκόψῃ τὸ ἔθνος μας πρέπει νὰ καθιερώσῃ γιὰ ὁλόκληρη τὴν κοινωνική του ζωὴ τὴν κοινὴ λαϊκὴ γλῶσσα μὲ τοὺς κανόνας της, Ἀργότερα τὸ βιβλίο τοῦ Φωτιάδη ξυπνᾶ, τονώνει καὶ ὀξύνει στὴν νέα γενεὰ τὴν συνείδηση γιὰ τὸ γλωσσοεκπαιδευτικὸ πρόβλημα (Κεντρικὲς ἰδέες τοῦ Φωτιάδη).

Ἔπειτα ἀπ' τὴν Ἐπανάσταση τοῦ 1909 ἀρχίζει μιὰ ὁλόκληρη κοινωνικὴ μερίδα νοσιαλγεῖ ἐκπαιδευτικὴ μεταρρύθμιση.

Τὸ κράτος ὡς τὰ 1912 στέκεται ἀκόμα διστακτικό, μὰ μετὰ δυὸ χρόνια στὰ 1914 ἡ κοινοβουλευτικὴ ἐπιτροπὴ ποὺ μελέτησε τὰ ἐκπαιδευτικὰ νομοσχέδια ποὺ εἶχαν ὑποβληθῆ τότε (καὶ πολεμηθήκανε ἀπ' τὴν Γενικὴ Πανελλήνιο Ἕνωση) ἀποφαίνεται κάτι, ποὺ καὶ σήμερα πρέπει νὰ εἶναι διδακτικὸ γιὰ πολλοὺς μας. «Ὕστερα ἀπὸ 90 χρόνια λεύθεθερης ζωῆς ὁ ἀπόφοιτος τοῦ δημ. σχολείου ὄχι μονάχα δὲν ἀνέρχεται γλωσσικῶς ἀλλὰ χάνει καὶ τὰ γνωστὰ ἀπ' τὴ ζωὴ καὶ μητρικὴ γλῶσσα. ὅτι ἡ δημοτικὴ ἐκπαίδευση δὲν ἀσκεῖ οὐδεμία ἐπιροὴ ἐπὶ τὸν χαρακτῆρα, ἀντίθετα ἐπιδρᾷ καταστρεπτικῶς ἐπὶ τῆς διανοητικότητος, ὑίπτεται σκοτεινὸς πέπλος ἐπὶ τῶν πραγμάτων, θολώνεται ἡ πραγματικότητα καὶ κάνει τὸ παιδὶ νὰ μαντεύῃ μόνον τὰ πράγματα».

Προτείνει δὲ ἡ Ἔκθεση της ὡς ἀναγκαιοτάτη μεταρρύθμιση γιὰ τὶς 4 πρῶτες τάξεις τοῦ δημ. σχολείου τὴν μητρικὴ γλῶσσα μὲ τὴν πίστη ὅπως ἡ μεταρρύθμιση αὐτὴ θὰ εἶνε κεφαλαιώδης διὰ τὴν ψυχολογικὴν αὐτῆς ἐπίδρασιν ἐπὶ τοῦ χαρακτῆρος καὶ τῆς διανοητικότητος τοῦ Ἑλληνόπαιδος τοῦ ἀργότερα Ἕλληνα πολίτη.

Ἀλλὰ τὸ κράτος ἀκόμη διστάζει, μὰ στὰ 1917 πραγματοποιεῖται πρῶτα στὶς νέες χῶρες ποὺ ἔχουν τὴν εὐτυχία νὰ προτοχαιρετίζουν σὰν νέες ποὺ εἶνε σὴ κρατικὴ ζωή, τὶς καινούργιες ἰδέες.

Εἶνε κ. ἀντιπρόσωποι κατὰ τὴ γνώμη μου ὁ χρόνος αὐτὸς ὁ σημαντικώτερος σταθμὸς τοῦ πολιτισμοῦ μας.

Μὰ στὴν ἐκπαιδευτικὴ μεταρρύθμιση ποὺ ἡ ἀρχή της ἦταν μονάχα γλωσσική, ἀρχίζουν οἱ ἀντιδράσεις ἄλλες καθαρὰ κακόπιστες καὶ ἄλλες ἀπὸ πλάνη.

Καὶ ἀρχίζει ἀπὸ τότε σὲ μεγολύτερο περιβάλλον ὁ διδασκαλικὸς κλάδος ν' ἀντιμετωπίζῃ τὸ ζήτημα, ἀπ' ὅλες τὶς μορφὲς γιὰ νὰ δῇ, καὶ ἅμα δῇ νὰ πιστέψῃ ἂν οἱ λόγοι ποὺ ἐπέβαλλαν τὴν μεταρρύθμιση ἦσαν πράγματι ἀληθινοὶ ἢ τὸ πρᾶγμα ἐπεβλήθηκε ἀπὸ ἀνισορρόπους, ἀγραμμάτους ἢ ἀρριβιστές.

Καὶ ὕστερα ἀπὸ φανερὲς λεύθερες καὶ πλατειὲς συζητήσεις ὁ δασκαλικὸς πείστηκε πῶς λόγοι κοινωνικοὶ ἐκπαιδευτικοὶ καὶ ἐθνικοὶ καὶ μὲ ἕνα λόγο πολιτιστικοὶ ἐπέβαλαν τὴν μεταρρύθμιση, καὶ ὕστερα ἀπ' αὐτὸ στὴ Γ' Γενικὴ συνέλευση τῆς Ὁμοσπονδίας ποῦ τοῦ τέθηκε ἀπ' τὴ Διοίκησή της τὸ ἐρώτημα ἂν θέλει τὴ μιχτὴ γιὰ γλῶσσα τοῦ δημ. σχολείου ἀπάντησε βροντόφωνα ὅτι γλῶσσα τοῦ δημ. σχολείου σ' ὅλες του τὶς ἐκδηλώσεις θὰ εἶνε ἡ δημοτική.

Εἶνε ἡ χρονολογία αὐτὴ ἱστορικὴ γιὰ τὸν κλάδο γιατὶ δείχνει τὸν σημαντικώτερο σταθμὸ προόδου γι' αὐτόν. Τὸ συμβούλιο τὸ σημερινὸ τῆς Ὁμοσπονδίας θεωρεῖ τὸν ἑαυτό του εὐτυχῆ ὅτι γιὰ τὸ ζήτημα αὐτὸ ἔχει ἤδη πανηγυρικὴ ἀπόφαση τοῦ κλάδου καὶ δὲν εἶνε ἀναγκασμένο νὰ δικαιολογήσῃ γιατὶ στὸ κεφάλαιο ἐκπαιδευτικὰ ἀναγράφεται ὡς πρῶτο ἡ ἐκπαιδευτικὴ μεταρρύθμιση.

Ἀλλ' ἀπ' τὴν ἄλλη μεριὰ τὸ συμβούλιο ἦτο ὑποχρεωμένο νὰ δώσῃ στὸ πρόγραμμα ὅλο τὸ βαθος καὶ ὅλο τὸ πλάτος ποῦ νοεῖ ὑπὸ τὴν ἐκπαιδευτικὴ μετρρύθμιση.

Γιατὶ τὸ συμβούλιο πιστεύει, ἂν ἡ γλῶσσα λύει τὸ ζήτημα τὸ ἐκπαιδευτικὸ ἀπ' τὴ μιὰ μεριά, εἶνε ἀνάγκη σύντομα πολὺ σύντομα ἀμέσως νὰ λυθῇ καὶ ἀπ' ἄλλες μεριές.

Γιατὶ ἂν τὴ μεταρρύθμιση τῷ ἐπέβαλαν λόγοι ἐκπαιδευτικοί, ψυχολογικοί, κοινωνικοὶ καὶ ἐθνικοί, γιὰ νὰ μὴ συκοφαντιέται πρέπει νὰ πάρῃ ὅλη της τὴν ἔκταση. Τὸ συμβούλιο πιστεύει ὅτι τὸ βάθος καὶ τὸ πλάτος τῆς μεταρρύθμισης ἐκτιμᾶται καὶ περιορίζεται πραγματικὰ ἂν πρῶτα πρῶτα ὁ χαρακτῆρας τοῦ ἔργου τῆς ἀγωγῆς πάρῃ ἀνθρωπιστικὸ χαρακτῆρα, ὕστερα μάλιστα ἀπ' τὴ παρατήρηση ποὺ μπορεῖ σήμερα ὁ καθένας μας νὰ κάμῃ ποὺ ὁ ἕνας ζητεῖ νὰ φάῃ τὸν ἄλλον ἢ νὰ ζῇ εἰς βάρος τοῦ ἄλλου.

Ἔπειτα γιὰ τὸν ἴδιο σκοπὸ ἂν ἀλλάζῃ ἡ σημερινὴ ἐμφάνιση τοῦ σχολείου, τοῦ σχολείου τῆς λογοκοπίας, μὲ τὴ δημιουργία μιᾶς σχολικῆς ζωῆς νέας, ποὺ ν' ἀλλάζῃ τὴν σημερινὴν του κατάσταση καὶ τὴν θέση τῶν παιδιῶν καὶ τοῦ δασκάλου σύμφωνα μὲ τὶς νεώτερες ἀντιλήψεις. Εἶναι ἀνάγκη τὸ σχολειὸ ν' ἀλλάξῃ. Σ' αὐτὸ τὸ παιδὶ θὰ ἐργάζεται ὁ δάσκαλος, θὰ παρακολουθῇ καὶ ὁδηγῇ.

Ἔτσι εἶναι ἀνάγκη νὸ γίνῃ γιατὶ ἔτσι μονάχα θὰ ἐξασφαλίσουμε τὴν πνευματικὴ ἀνάπτυξη τοῦ παιδιοῦ καὶ τὸ σπουδαιότερο μὲ τὴ δράση, τὸ χαρακτῆρα ποὺ τόσο μᾶς λείπει ἐδῶ στὴν πατρίδα μας.

Ἔπειτα τὸ συμβούλιον φρονεῖ ὅτι καὶ ὁ ἀνθρωπιστικὸς χαρακτῆρας τοῦ σχολείου καὶ ἡ δημιουργία νέας σχολικῆς ζωῆς ἀπαιτοῦν μεταρρύθμισιν τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος εἰς τρόπον ὥστε νὰ προσαρμόζεται εἰς τὶς κοινωνικὲς καὶ φυσικὲς συνθῆκες εὐρυτέρων γεωγραφικῶν περιφερειῶν.

Ἀλλὰ ἂν μέδσα ποὺ ὡς τώρα εἶπα ἐξυπηρετεῖται ἡ λαϊκὴ μόρφωση, δὲν δύναται κανένας νὰ ὑποστηριζῇ καὶ γιὰ ἀστεῖα ἀκόμη ὅτι ὅπως σήμερα παρουσιάζεται ἡ ζῳή, ἀρκεῖ τοῦ Ἑλληνόπαιδα.

Εἶναι ἀνάγκη νὰ ζητηθῇ μὲ δύναμη ὅπως χωρὶς ἀναβολὴ νὰ αὐξηθῇ καὶ νὰ γίνῃ πολύχρονη, τοὐλάχιστο ἑξάχρονη.

Τὸ ἑξάχρονο δημ. σχολειὸ ἐπὶ τοῦ παρόντος πρέπει νὰ εἶναι ἡ βάση καὶ ὀργάνωση τῆς παιδείας. Ἀπὸ τὸ ἑξάχρονο δημ. σχολειὸ πρέπει νὰ περάσουν ὑποχρεωτικὰ ὅλα τὰ Ἑλληνόπουλα. Καὶ αὐτὸ σιγὰ σιγὰ νὰ γίνῃ ἑπτάχρονο καὶ ὀκτάχρονο.

Γιὰ νὰ μὴ γίνῃ παρεξήγηση καὶ γιὰ λόγους κανονικῆς λειτουργίας τῶν σχολείων τὸ συμβούλιο φρονεῖ ὅτι πρέπει νὰ ὁρισθῇ τὸ ἀνώτατον ὅριον μαθητῶν πρὸς διδάσκαλον γιὰ νὰ μὴ παρουσιάζεται τὸ φρικτὸ καὶ ἀπὸ πᾶσα ἄποψη ἐπιβλαβέστατο φαινόμενο ποὺ ὁ ἀριθμὸς μαθητῶν πρὸς διδάσκαλον ὑπερβαίνει συνήθως τοὺς 100.

Ἐτόνισα παραπάνω ὅτι ἡ ἑξάχρονη φοίτηση στὸ σχολειὸ δὲν ἀρκεῖ νὰ δώσῃ στὸ παιδὶ τὰ ἐφόδια γιὰ τὴ ζωή, ποὺ γιὰ νὰ τὴ ζήσῃ κανεὶς πρέπει νὰ ἔχῃ τόσες καὶ τόσες γνώσεις.

Ἀλλὰ καὶ λόγοι οἰκονομικοὶ καὶ ἰδιαίτεροι ὅροι τῆς ζωῆς πολλὲς φορὲς ἀπομακρύνουν τὰ παιδιὰ ἀπὸ τὰ σχολεῖα.

Γι' αὐτὸ τὸ λόγο εἶναι ἀνάγκη νὰ δίνεται στὰ παιδιὰ αὐτὰ ἡ εὐκαιρία νὰ συμπληρώσουν τὶς γνώσεις ποὺ δὲν πῆραν ἢ δὲν προφθασαν νὰ πάρουν στὸ σχολειό. Αὐτὸ θὰ κατορθωθῇ μὲ μετασχολικὴ λαϊκὴ ἐκπαίδευση προαιρετική. Ἴσως εἶναι ἀνάγκη αὐτὴ σήμερα νὰ ἐνισχυθῇ πολὺ περισσότερο ἀπὸ ὅσο πρέπει γιὰ τὶς ἰδιαίτερες οἰκονομικὲς συνθῆκες ποὺ ζοῦμε.

Ἐτονίσθη, κύριοι ἀντιπρόσωποι ἀπὸ πολλοὺς ἐξ ὑμῶν ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ κερδίσουμε ἢ καλύτερα νὰ καταχτήσουμε τὴν κοινὴ γνώμη.

Εἶναι ἀνάγκη ὁ πολὺς κόσμος πρέπει νὰ νιώσῃ ὅτι τὸ διαφέρον μας γιὰ τὴν ἀνύψωση τοῦ λαοῦ μας εἶναι πραγματικό.

Εἶνε ἀνάγκη τελικῶς καὶ νὰ ὠφελήσουμε καὶ νὰ προπαγανδίσουμε.

Ἀπὸ στατιστικὲς φαίνεται ὅτι σχετικὰ καὶ μὲ τοὺς ἄλλους λαοὺς παρουσιάζουμε ἕνα μεγάλο ἀριθμὸ ἀγραμμάτων. Ἀλλ' ἀπὸ φαινόμενο αὐτὸ βαρύνει τὸ Κράτος ποὺ ἴσως κατὰ τὴν γνώμην μερικῶν ἔχει ἀνάγκην ἀγραμμάτων δὲν ἀφίνει ὅμως καὶ ἐμπιάνευθύνους. Μὲ λίγο κόπο καὶ μὲ λίγη θέληση μποροῦμε νὰ ἐλαττώσουμε τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀναλφαβήτων καὶ ἔτσι νὰ ἐξυπηγετήσουμε ὅλους τοὺς σκοπούς μας ποὺ ἀνέφερα προαπάνω. Εὐτυχῶς ἔχουμε ἤδη σὲ πολλὰ μέρη καὶ μάλιστα χωριὰ τὴν εὐγενῆ αὐτὴ ἐνέργεια πολλῶν συναδέλφων μὲ ἀγαθὰ ἀποτελέσματα.

7) Εἶναι πολλὰ τώρα χρόνια ποὺ ὁ κλάδος αἰσθάνθηκε καὶ ζήτησε τὴν μετεκπαίδευσή του τὴν ἀνακαίνωση καὶ προσαύξηση τῶν γνώ,εών του. Στὰ 1917 ἀπεφασίσθη τὸ πρῶτον ἡ συμπληρωματικὴ μόαφωσις τοῦ κλάδου διὰ μετεκπαιδεύσεως. Εἶχον τότε μελετηθῆ δύο σχέδια. Μὲ τὸ ἕνα ἡ μετεκπαίδευση θὰ γινόταν στὸ Πανεπιστήμιο μὲ τὸ ἄλλο σὲ εἰδικὸ ἀνώτερο σχολεῖο ποὺ θὰ ἱδρύετο. Λόγῳ τῆς ἐπελθούσης μεταβολῆς δὲν ἔγινε τίποτε καὶ στὰ 1920 ἔρχεται ὁ νόμος 2857 ποὺ ἔδωκε τὴν σημερινὴ μετεκπαίδευση στὸ Πανεπιστήμιο μὲ τὸ προσὸν νὰ διορίζωνται οἱ ἐκεῖ μετεκπαιδευόμενοι Ἐπιθεωρηταὶ ἐφ' ὅσον ὑπάρχουν θέσεις.

Εἶναι ἐκτὸς πάσης ἀμφισβητήσεως ἡ ἀξία τῆς σημερινῆς μετεκπαιδεύσεως. Ἀλλὰ ἡ ἀξία της εἶναι περιωαισμένη διότι δίδεται σένα μικρὸ ἀριθμὸ ἐνῷ ἔχομεν ἀνάγκην μετεκπαιδεύσεως πολλῶν καὶ διαφόρου βαθμοῦ. Εἶναι ἀνάγκη νὰ μετεκπαιδευθῇ ἂν ὄχι ὅλος ὁ κλάδος πάντως ὁ περισσότερος καὶ εἰς διαφόρους βαθμούς. Γιὰ τὸ λόγο αὐτὸ τὸ συμβούλιο φρονεῖ ὅτι πρέπει νὰ ὑπάρξουν βαθμίδες μετεκπαιδεύσεως ἀνώτερες καὶ κατώτερες τῆς σημερινῆς, ἀπαραιτήτως δὲ νὰ συνδιάζουν τὴ θεωρητικὴ μὲ τὴ πρακτικὴ ἄποψη. Εἶναι ἀνάγκη νὰ ἰσχύσῃ ἡ Διάταξις τοῦ νόμου 2149 μὲ τὴν ὁποία κάθε χρόνο θὰ πήγαιναν 20 συνάδελφοι νὰ σπουδάσουν ἔξω. Νὰ ἱδρυθοῦν δὲ εἰς ἐπαρχιακὰ κέντρα ὑποδειγματικὰ σχολεῖα ὑπὸ τῶν μετεκπαιδευομένων διὰ τὴν διαφώτισιν τῶν ἐκεῖ συναδέλφων.

Ὡς πρὸς τὰς σχολικὰς ἐπιτροπὰς τὸ συμβούλιον φρονεῖ ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ δοθῇ εἰς αὐτὰς εὐρυτέρα δικαιοδοσία διότι ὡς ἔχουν σήμερον ἀποτελοῦν ἀστεῖον φαινόμενον καὶ δὲν μποροῦν νὰ ὠφελήσουν πραγματικά.

Μὲ τὰ λίγα αὐτὰ λόγια φρόντισα νὰ δώσω τὶς σκέψεις τοῦ συμβουλίου στὸ κεφάλαιο Ἐκπαιδευτικά. Πιστεύω πῶς σεῖς κ. ἀντιπρό-

σωποι μὲ τὴ φωτεινή σας συζήτηση καὶ γνώμη νὰ τακτοποιήσετε καὶ γὰ συμπληρώσετε τὸ κεφάλαιο τοῦτο τελειότερα ἀπ' τὰ ἄλλα κι' ἔτσι νὰ δώσετε στὸ κλάδο ἕνα τέλειο πρόγραμμα.

Μπέλλος. Ὑποθέτω ὅτι ἔχει ἀποκρυσταλλωθῆ εἰς τὴν συνείδησιν ὅλων μας ὅτι ἡ γλῶσσα τοῦ δημ. σχολείου πρέπει νὰ εἶναι ἡ Δημοτική. Ἑπομένως πᾶσα συζήτησις παρέλκει. Ὡς πρὸς τὴν ἀποκέντρωσιν τοῦ προγράμματος φρονῶ ὅτι μπορεῖ νὰ γίνῃ ἂν καὶ αὐτὸ νομίζω δὲν εἶναι ζήτημα ὁλόκληρου τοῦ δημ. κόσμου. Ἐπίσης φρονῶ ὅτι πρέπει νὰ γίνουν βοηθητικὰ βιβλία μὲ πρακτικὰς γνώσεις γιὰ τὰ παιδιά. Ὅλα τὰ σχολεῖα πρέπει νὰ γίνουν ἑξατάξια, διότι οὕτω μόνον θὰ ἴδῃ τὴν ἀπόδοσιν ὁ διδάσκαλος καὶ ὁ κόσμος θὰ δώσῃ μεγαλυτέραν σημασίαν εἰς τὸν διδάσκαλον, ἐνῷ τώρα ἐνῷ μαθαίνει μικρὰ παιδιὰ γράμματα, οἱ γονεῖς ὁμιλοῦν περιφρονητικά. Διὰ τοῦ τρόπου αὐτου καὶ ἐκκαθάρισις τοῦ προσωπικοῦ θὰ γίνῃ καὶ θὰ καταργηθῶσι τὰ Ἑλληνικὰ σχολεῖα τὰ ὁποῖα οὔτε μέση εἶναι οὔτε δημοτικὴ ἀλλὰ κάτι ἀπὸ τὰ δύο δηλαδὴ τίποτε. Ὡς πρὸς τὸ προσωπικὸν φρονῶ ὅτι πρέπει νὰ εἶναι μικτόν. Ἐὰν ὑπηρετοῦν εἰς ἓν σχολεῖον 4 διδάσκαλοι, πρέπει 2 νὰ εἶναι ἄρρενες καὶ 2 θήλεις, Ὡς πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν μαθητῶν πρέπει νὰ ἐλαττωθῇ τοὐλάχιστον εἰς 40 ὡς πρὸς τοὺς ἀγραμμάτους. Ἐὰν ἔχωμεν ἀγραμμάτους τοῦτο συμβαίνει διότι δὲν ἐλήφθη καμιὰ φροντὶς ἀπὸ τὰς κοινότητας διὰ νυκτερινὰ σχολεῖα, τινὲς τῶν ἀγραμμάτων στὸ σεραφὶ μαθαίνουν λίγα γράμματα. Νομίζω ὅτι μᾶς δίδεται μιὰ εὐκαιρία νὰ γίνῃ κάτι διὰ τοὺς ἀναλφαβήτους.

Ὡς πρὸς τὰς σχολικὰς ἐπιτροπάς, κατ' ἄρχας ἤμουν θιασώτης τῶν σχολικῶν ἐπιτροπῶν, δυστυχῶς δὲν ἐπαλήθευσαν αἱ προβλέψεις μου διὰ τὴν ἐπιτυχίαν των.

Χρειάζεται μεγάλη φασαρία γιὰ νὰ κληρωθοῦν. Ἔχω ὑπ' ὄψιν μου ἕνα ἁπλούστατο σύστημα ὅπου ὑφίσταται διὰ τὰς ἐπιτροπὰς τῶν ἐκκλησιῶν τῶν ὁποίων τὰ ἐντάλματα ἐγκρίνει ἀπ' εὐθείας ὁ Νομάρχης. Πρέπει λοιπὸν τὰ σχολικὰ ταμεῖα νὰ εἶναι ἐντελῶς ἀνεξάρτητα καὶ νὰ διαθέτουν τοὺς πόρους των διὰ τὰς σχολικὰς ἀνάγκας. Ὡς πρὸς τὴν μετεκπαίδευσιν. Οὐδεὶς δύναται νὰ ἀρνηθῇ ὅτι δὲν ἀποδίδει καρποὺς ἡ σημερινὴ μετεκπαίδευσις. Ἀλλὰ νομίζω ὅτι πρέπει νὰ γίνῃ γενική. Τώρα εἶναι κάπως ἀριστοκρατικὴ δι' ὡρισμένους; ἀνθρώπους ἐν Ἀθήναις καὶ ὄχι διὰ τοὺς οἰκογενειάρχας καὶ τοὺς ἐπαρχιώτας. Θὰ ἐκρότεινα λοιπὸν ἀπ' αὐτοὺς τοὺς μετεκπαιδευμένους νὰ μεταλαμβάνουν καὶ οἱ λοιποὶ τῶν γνώσεών των ἀσχέτως ἡλικίας ἄνευ ἐξετάσεων καὶ ἐπὶ ὁμηνον. Εἶναι ὀλίγον τὸ διάστημα ἀλλὰ ἂν περιορισθοῦν εἰς τὰ ἀπολύτως ἀναγκαῖα καὶ δὲν διδάσκουν μαθήματα ὄχι πολὺ σχετικὰ ὡς Ὀρυκτολογία καὶ Χημεία κλπ. δύνανται νὰ ὠφεληθοῦν πολὺ ὁ αὐτὸ τὸ διάστημα. Ἔπειτα δίδεται μιὰ διέξοδος κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον καὶ εἰς τοὺς μετεκπαιδευθέντας οἵτινες μεταβαίνοντες εἰς τὴν θέσιν των δείχνουν καὶ δικαίως τὴν ὑπεροψίαν ὅτι ξέρουν περισσότερα ἀπὸ τὸν Διευθυντὴν των καὶ θὰ αἰσθάνωνται πικρίαν ὅταν ἔρχεται ὁ ἐπιθεωρητὴς των πρὸς ἐπιθεώρησιν ἀφοῦ ἔχουν τὰς αὐτὰς αὐτὰς ἴσως καὶ περισσοτέρας γνώσεις ἀπ' αὐτόν.

Παυλοῦρος Κατὰ πρῶτον θὰ ἐπαναλάβω ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον καὶ ἄλλοτε εἶπα ὅτι δηλαδὴ ὅτι ἐμεῖς πρέπει νὰ εἰποῦμε τί πρέπει νὰ γίνῃ καὶ ὄχι ὅτι μπορεῖ σήμερα τὸ κράτος νὰ κάμῃ. Εἰ τὸ β' ζήτημα τῆς ἡμερησίας διάταξης. Μὲ τοῦτο ἡ Ὁμοσπονδία θὰ ἐννοεῖ τὸν χαρακτῆρα ὁ ὁποῖος ἀποκτᾶται διὰ τῆς ἀγωγῆς καὶ ὁ ὁποῖος σήμερα πρέπει ν' ἀνταποκρίνεται εἰς τὰς πραγματικὰς ἀνάγκας τοῦ ἀνθρώπου.

Δημητράτος. Βεβαίως αὐτὸ ἐννοοῦμεν.

Παυλοῦρος. Καὶ βεβαίως πρέπει νὰ στηριχθῇ ἡ ἀποκέντρωσις εἰς στὶς εὐρύτερες ἀνάγκες τὶς περιφέρειας, καὶ ὁλόκληρον τὸ σύστημα νὰ στηριχθῇ στὶς κτινούργιες ἰδέες τὶς σύγχρονες.

Ὡς πρὸς τὰ σκολεῖα ἐγὼ νομίζω ὅτι τὰ 7 χρόνια εἶναι λίγα καὶ θὰ ἤθελα τὰ 8 χρόνια νὰ εἶναι ὑποχρεωτικά.

Ὡς πρὸς τὸν ἀναλφαβητισμὸν νομίζω ὅτι δὲν φταίει ὁ ἀναλφάβητος, ἴσως νὰ πταίει ὁ πατέρας του, ἀλλ' ἴσως νὰ πταίει καὶ κανεὶς ἄλλος καὶ ἴσως γι' αὐτὸν νὰ εἶναι τὸ ἰκρίωμα.

Ὡς πρὸς τὴν μετεκπαίδευση. Ἔχω νὰ παρατηρήσω εἰς τὸν κ. Μπέλλον ὅτι σ' ἕξη μῆνες δὲν θὰ μάθουν τίποτε. Ἀνέφερε τί γίνεται εἰς τὸ Διδασκαλεῖον τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως, ἀλλὰ ἐμεῖς ἔχομεν τὴν πεῖραν καὶ γι' αὐτὸ ὁ νόμος δὲν ὑποχρεώνει ἐμᾶς νὰ πᾶμε στὸ Διδασκαλεῖον. Ἐγὼ μάλιστα θὰ ἤθελα ν' αὐξηθοῦν ἀπὸ 2 σὲ τρία χρόνια. Τοὺς μετεκπαιδευόμενους θὰ ἤθελα νὰ μὴ τοὺς ξαναστείλουν σὲ θέση τους ἀλλὰ νὰ τοὺς χρησιμοποιήσουν γιὰ νὰ μεταφέρουν τὶς γνώσεις τους καὶ στοὺς ἄλλους. Πάντως μὲ 6 μῆνες δὲν γίνεται τίποτε!

Πρόεδρος. Διὰ νὰ ἀποκτήσουν τὴν τεχνικὴν δεξιότητα ἕνα χρονικὸν ὅριον 6 μηνῶν εἶναι ἀρκετόν. Ὁ διδάσκαλος ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἵσταται στὸ ὕψος του πρέπει νὰ διδάσκεται ἀπὸ ὅλους τοὺς κοινωνικοὺς παράγοντας καὶ ἀπὸ τοὺς κατωτέρους του ἀκόμη.

Μπέλλος. Ἔρχομαι εἰς τὸ τελευταῖον κεφάλαιον. Πρὸς χάριν καὶ αὐτῶν τῶν ἰδίων καὶ γενικῶς ὅλου τοῦ κλάδου θὰ ἔπρεπε ὅλοι οἱ ὁποῖοι δὲν ἔχουν πτυχίον νὰ πάνε ἕνα χρόνο τουλάχιστον εἰς τὰ πλησιέστερα Διδασκαλεῖα μὲ τὰς ἀποδοχάς των καὶ νὰ σπουδάσουν ἕνα χρόνο καὶ τότε θὰ μπορέσουμε νὰ φθάσουμε σὲ κάποιο ἀποτέλεσμα.

Γεωργακόπουλος. Δὲν νομίζω ὅτι ὁ φόβος τὸν ὁποῖον ἐξέφρασάν τινες τῶν συναδέλφων εἶναι βάσιμος, ὅτι πιθανὸν νὰ γεννηθῇ κατηγορία ἐκ μέρους τῆς ἀνωτέρας ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου ὅτι θὰ πῶ πῶς ἐδῶ μαζευτήκαμε διὰ τὸ Οἰκονομικὸν καὶ ἀφήσαμε ὅλα τὰ ἄλλα ζητήματα. Γι' αὐτὸ εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς εἶπον νὰ ὑποβληθοῦν ὡρισμέναι προτάσεις ἀπὸ εἰδικᾶς ἐπιτροπάς, οἱ ὁποῖαι νὰ καθορίζουν τὰς λεπτομερείας ἐφ' ὧν θὰ ψηφίσωμεν. Δι' αὐτὸ ἔχω τὴν γνώμην ὅτι ἐπειδὴ ἐπείγει ὁ χρόνος πρέπει νὰ μὴ ἐπαναλαμβάνωμεν τὰ ἴδια καὶ νὰ εἴμεθα σύντομοι. Ὡς πρὸς τὴν εἰσαγωγὴν τῆς δημ. γλώσσης πάντες συμφωνοῦμεν. Δι' αὐτὸ τὸ ζήτημα οὐδεμία ὑπάρχει ἀντίρρησις ἀπολύτως διότι κατ' ἐμὲ συζήτησις ἐπιτρέπεται μόνον εἰς τὰ πράγματα ποῦ δὲν συμφωνοῦμεν ἐπάνω στὴν κυρία γραμμή.

Δούκας. Τὸ συμβούλιον τῆς Ὁμοσπονδίας ὅταν ἔθεσεν ὑφ' ὄψιν Σας τὰς ἀπόψεις του δὲν εἶχε σκοπὸ νὰ ἀμφισβητήση τίς προσπάθειας τοῦ Δημοδιδασκαλικοῦ κόσμου διὰ τὴν προαγωγὴν τῆς ἐκπαιδεύσεως. Γι' αὐτὸ δι' ἐμοῦ ὡμίλησε περὶ τοῦ συστήματος τὸ ὁποῖον ἐφαρμόζεται, δὲν εἶχε δὲ ὑπ' ὄψιν του νὰ ἀποδώσῃ μομφήν.

Χατζόπουλος. Ὁ κλάδος ἀντιλαμβάνεται καὶ θεωρεῖ ἐπιβεβλημένην τὴν ἐκπαιδευτικὴν μεταρρύθμισιν. διὰ λόγους ἐθνικούς, ἐκπαιδευτικοὺς καὶ κοινωνικούς. Ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῆς δημ. γλώσσης ὅλοι ὑπεστηρίζομεν αὐτὴν τὴν ἀνάγκην. Δὲν πρέπει ὅμως νὰ περιορισθῇ εἰς τὰς πρώτας τάξεις ἀλλὰ νὰ ἐπεκταθῇ καὶ εἰς τὰς ἀνωτέρας τάξεις. Ἐπίσης ὑποστηρίζομεν ὅλοι ὅτι εἶναι ἀπαραίτητος ἡ ἀποκέντρωσις τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος καὶ ἡ προσαρμογή του εἰς τὰ κοινωνικὰς καὶ φυσικὰς συνθήκας, διότι ἔτσι μόνον ὁ κλάδος θὰ ἐκπληρώσῃ τὰ ἰδανικά του. Ἡ φοίτησις εἰς τὰ σχολεῖα πρέπει νὰ γίνῃ ἐξαετὴς καὶ πρέπει νὰ ὁρισθῇ ἡ ἀναλογία μεταξὺ μαθητῶν καὶ δημοδιδασκάλων νομίζω δὲ ὅτι πρέπει νὰ εἶναι 1 πρὸς 30.

Μούργελας. Ὁ σύλλογός μου ἔχει ἀποφανθῇ νὰ εἶναι ἑξατάξιον τὸ δημ. σχολεῖον, ἀλλὰ μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι ἡ φοίτησις πρέπει νὰ εἶναι ὑποχρεωτική. Ἐπίσης ὁ σύλλογός μου φρονεῖ ὅτι ἐκεῖ ποὺ ὑπάρχουν ἑλληνικὰ σχολεῖα, νὰ γίνουν ἀντ' αὐτῶν πρακτικὰ ἐπαγγελματικὰ σχολεῖα ὥστε τὰ παιδιὰ ἐξερχόμενα νὰ ξέρουν πολλὰ πράγματα. Ὅσον ἀφορᾷ διὰ τὴν μεταβολὴν τοῦ προγράμματος, ἐγὼ ἀπὸ πολλοῦ τὸ ἔχω μεταβάλλει χωρὶς νὰ μὲ τιμωρήσουν οἱ προϊστάμενοί μου, ἀλλὰ τούναντίον νὰ μὲ παρασημοφορήσουν.

Ἀμπατζόγλου. Ὅλοι εἴμεθα σύμφωνοι διὰ τὴν μεταρρύθμισιν, ἡ ὁποία φρονῶ πρέπει νὰ εἶναι συγχρονισμένη μὲ τὶς ἄλλες παιδαγωγικὲς γραμμές. Ὅσον ἀφορᾷ διὰ τὴν δημοτικὴν γλῶσσαν, φρονῶ ὅτι πρέπει ν' ἀναβληθῇ, διότι ἀργότερα καθὼς ἔχω πληροφορίας θὰ συνέλθῃ συμβούλιον ἁρμοδιώτερον ἴσως ἀπὸ ἡμᾶς ἀπὸ καθηγητὰς καὶ γλωσσολόγους. Ἐγὼ φρονῶ ὅτι σκοπὸς τῆς ἀγωγῆς εἶναι μόνον ὁ ἀνθρωπιστικὸς χαρακτήρ. Ἀλλὰ τὰς ἀρχάς μας πρέπει νὰ τὰς ἐφαρμόσωμε μὲ τὸ ἀγαπᾶτε ἀλλήλους.

Γεωργακόπουλος. Ἐγὼ εἶχα νὰ παρατηρήσω ὡς πρὸς τὸ ἀναλυτικὸν πρόγραμμα ὅτι πρέπει νὰ ἀφεθῇ πλήρης ἐλευθερία εἰς τὴν ἐκλογήν. Αἱ σχολικαὶ ἑορταὶ νὰ εἶναι αἱρεταὶ ὑπὸ τῶν γονέων καὶ κηδεμόνων καὶ νὰ ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ φορολογοῦν.

Μπάννος. Ἀνώτερον καὶ τοῦ Οἰκονομικοῦ καὶ τοῦ Διοικητικοῦ καὶ τῆς ἀποκεντρώσεως θεωρῶ τὸ ἑξατάξιον σχολεῖον. Εἰς αὐτὸ πρέπει νὰ ἐπιμείνωμεν καὶ νὰ τὸ ἀπαιτήσωμεν ἀμέσως. Λύτὸ μόνον θὰ δώσῃ στὸν λαὸν μόρφωσιν.

Τουρνᾶς. Ἐπειδὴ ἐξηντλήθη ὅλος ὁ χρόνος τῆς ὑπομονῆς εἰς τὰς μακρὰς συζητήσεις θὰ σᾶς παρακαλέσω νὰ μοῦ δώσητε καὶ μένα ἕνα μικρὸν ὑπόλειμμα τοῦ ὑπολοίπου.

Ὡς πρὸς τὸν ἀνθρωπιστικὸν χαρακτῆρα. Οὐδεὶς ἀντιλέγει ὅτι δὲν πρέπει νὰ δώσωμεν ἀνθρωπιστικὴν μορφὴν εἰς τὸν χαρακτῆρα, δηλαδὴ τοιαῦτα ἐφόδια ὥστε νὰ δώσῃ εἰς τὸν ἔχοντα αὐτὰ ἀνθρωπον ἀξίαν. Τὴν ἀποκέντρωση τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος τὴν θέλομεν ὅλοι. Τὸ παιδὶ νὰ μαθαίνῃ ἐκεῖνα ποὺ περιβάλλουν τὸν τόπο του καὶ ἔτσι κάθε σχολεῖο θὰ καταρτίσῃ τὸ πρόγραμμα τῶν διδάκτεων ἀντικειμένων. Ἀπὸ τὸ πρόγραμμα τῆς μικρᾶς περιφερείας θὰ βγῇ τὸ μεγάλο καὶ στὸ τέλος ὁλόκληρο τὸ ἀναλυτικὸ πρόγραμμα τῆς Ἑλλάδος. Δὲν χρειάζονται πολλαὶ ὧραι διδασκαλίας. Μόνον τρεῖς ὧρες διδάσκουν στὸ Διδασκαλεῖον μὲ τὸν τρόπον τοῦ σκεπτεσθαι. Ἐγὼ εἰς τὴν θέσιν μου ἐφαρμόζω τὴν σχολικὴν ζωήν. Ὡς πρὸς τὸ ἑξατάξιον εἶμαι σύμφωνος. Ὀκτὼ χρόνια εἶναι πολλά. Τὰ ἑξατάξια πραγματικῶς ἀποδίδουν καρπούς. Ὀργάνωσις μετεκπαιδεύσεως ἐπὶ τῇ βάσει οὐσιαστικωτέρων βάσεων ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸ περιεχόμενον ποὺ δίδεται. Εἶναι ἡ μετεκπαίδευσις ἡ μέχρι τοῖδε τοῦ νόμου 2857. Μοῦ φαίνεται πὼς ὁ θεσμὸς μποροῦσε νὰ εἶναι τελειότερος, καὶ ἐπιβάλλονται ὡρισμέναι τροποποιήσεις ὡς συμπληρωσις αἱ ὁποῖαι πρέπει νὰ ὑποδειχθοῦν ἀπὸ ἐκείνους ποὺ ζοῦν τὴν ζωὴ τοῦ μετεκπαιδευομένου.

Πρόεδρος. Νομίζω ὅτι κατόπιν τῶν ὅσων ἐλέχθησαν, ἡ συζήτησις ἐπὶ τῶν λεπτομερειῶν παρέλκει καὶ δι' αὐτὸ θὰ παρακαλέσω τοὺς κ. ἀντιπροσώπους ἐφ' ὅσον δὲν ἔχουν ἀντίρρησιν ἐπὶ τῶν γενικῶν γραμμῶν νὰ παραιτηθοῦν τοῦ λόγου καὶ νὰ ψηφισθῇ ἡ πρότασις τὴν ὁποίαν θὰ ὑποβάλω δηλαδὴ ἐγκρίνεται ὑπὸ τῆς συνελεύσεως τὸ σχέδιον ὡς ἔχει εἰς τὸ κεφάλαιον Ἐκπαιδευτικά.

Σφέτζος. Ἔχω μίαν πρότασιν ἀπὸ 24 ἀντιπροσώπους σχετικῶς μὲ τὴν τάξιν τῶν μετεκπαιδευομένων. Ἔκαμα ἐκ τῶν προτέρων δήλωσιν ὅτι ὡς πρὸς τὴν τάξιν αὐτὴν οὐδεὶς ἐκ τῶν ἀντιπροσώπων διάκειται δυσμενῶς.

Πρόεδρος. Ἀναγινώσκει τὴν πρότασιν.

Γεωργακόπουλος. Ἐπειδὴ ἔχω ὑπογράψει καὶ ἐγὼ αὐτὴν τὴν πρότασιν εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ δηλώσω ὅτι διαφωνῶ ριζικῶς εἰς διάφορα σημεῖα.

Πρόεδρος. Κύριε Σφέτσο, σᾶς ἀφαιρῶ τὸν λόγον.

Σφέτσος. Λὲν εἶμαι καθόλου ἐκτὸς τοῦ θέματος κ. Πρόεδρε.

Κιρκινέζης. Διαμαρτυρόμεθα ὅλοι ὅσοι ὑπογράψαμεν τὴν πρότασιν. Ἡ πρότασις ποὺ ὑπεγράψαμεν δὲν ἔλεγεν αὐτὰ τὰ πράγματα.

Προκοπίδης. Πρὸ τούτου κύριοι, ἔχω τὴν γνώμην νὰ διαπιστωθῇ ἂν ὁ κ. ἀντιπρόσωπος ἔκαμε καλὴν χρῆσιν τῆς ἐμπιστοσύνης τὴν ὁποίαν τοῦ ἐδώσατε διότι ἐλέχθη ἕνα τέτοιο πρᾶγμα.

Σφέτζος. Πρέπει ν' ἀφήσετε ὅμως νὰ ὁμιλήσω.

Πρόεδρος. Ἀναγιγνώσκει πάλιν τὴν πρότασιν.

Ἡ πρότασις συζητεῖται καὶ ἀπορρίπτεται.

Πρόεδρος. Τὸ Προεδρεῖον θεωρεῖ τὴν συζήτησιν ἐπὶ τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ λήξασαν καὶ διὰ τοῦτο ὑποβάλλω ὑπὸ τὴν κρίσιν ἡμῶν τὴν ἑξῆς πρότασιν,

«Ἡ συνέλευσις ἐγκρίνει τὸ κεφάλαιον ἐκπαιδευτικὸ ὡς ἔχει ἐκτεθῇ ἐν τῷ σχεδίῳ τῆς

Διοικήσεως εἰς τὰς γενικὰς γραμμάς». Λοιπὸν ἐρωτῶ τὴν συνέλευσιν. Ἐγκρίνει;

Ἀντιπρόσωποι. Μάλιστα μάλιστα.

Πρόεδρος. Λύεται ἡ συνεδρίασις διὰ τὸ ἀπόγευμα.

Ἀπόγευμα Τετάρτης.

Πρόεδρος. Πρὶν εἰσέλθωμεν εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν τὸν λόγον ἔχει ὁ Ζακύνθου.

Κούμουνος. Ὁ πρόεδρος τῆς συνελεύσεως μὲ ἠλίκησε λέγων ὅτι δὲν παρηκολούθησα τακτικῶς τὰς συνεδριάσεις καὶ θὰ μὲ ἀναφέρῃ εἰς τὸν σύλλογόν μου καίτοι γνωρίζει ὅτι ἤμην ἀσθενής. Μοῦ ἔκαμε τὴν τιμὴν νὰ μὲ ἐπισκεφθῇ καὶ μὲ εὗρε πυρέσσοντα. Καὶ ἐξακολουθῶ κύριοι νὰ εἶμαι ἀσθενὴς καὶ ὅμως παρακολουθῶ μέχρι τοῦδε τακτικῶς τὰς συνεδριάσεις. Παρακαλῶ τὴν συνέλευσιν νὰ μὲ δικαιώσῃ καὶ νὰ ἐκδώσῃ ἀφόρισιν.

Φωναί. Εἶσθε ἀθῶος. Εἶσθε δικαιολογημένος.

Σφέτζος. Τὸ πρωΐ πρὶν τελειώσω τὴν εἰσήγησή μου ὁ κ. Πρόεδρος μὲ διέκοψε καὶ ἔσχισε τὴν πρότασιν τῶν ἀντιπροσώπων. Διαμαρτύρομαι μὲ ὅλην τὴν δύναμιν τῆς ψυχῆς μας.

Πρόεδρος. Ἐφ' ὅσον οἱ ὑπογράφαντες παρητοῦντο τῶν ὑπογραφῶν των εἰ ἠθέλατε νὰ κάμῃ ὁ πρόεδρος τῆς συνελεύσεως; Πάντως ἀναγνωρίζω ὅτι αἱ προθέσεις σας ἦσαν ἀγναὶ ὅπως ἀγνὴ ἦτο καὶ ἡ προθεσίς μου νὰ δώσω ἕνα τέρμα εἰς τὴν συζήτησιν. Ὁ κ. Παπαθεοδώρου ἔχει τὸν λόγον ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ.

Παπαθεοδώρου. Θὰ σᾶς ἀναγνώσω κύριοι τὴν ἔκθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς καὶ ἐκ παραλλήλου θὰ σᾶς ἀναφέρω καὶ τοὺς ἀριθμοὺς τοὺς δημοσιευομένους εἰς τὸ «Διδ. Βῆμα».

Καὶ πρῶτον ὡς πρὸς τὰ ἔσοδα ἅτινα ἀνέρχονται λόγῳ τῆς ληξθείσης ἀποφάσεως προς αὔξησιν τῆς συνδρομῆς τῶν μελῶν κατὰ μίαν δραχμὴν μηνιαίως καὶ ἐπὶ τεσσάρων καὶ ἡμισείας χιλιάδων μελῶν εἰς δραχ. 270.000 καὶ αἵτινες μετὰ τοῦ ὑπολοίπου τῶν παρ. ἐτους καὶ τῶν ὀφειλομένων εἰς τὴν Ὁμοσπονδίαν καὶ ἅτινα ὑπολογίζονται εἰς 130.523. καὶ 90 λεπτ. ἀνέρχονται ὁλικῶς εἰς δραχ. 400,523 καὶ 90 ο)ο. Ἡ ἐπιτροπὴ προτείνει ἐν τῷ ὑπὸ ψηφισιν σχεδίῳ νὰ μείνωσιν ὡς ἀναγράφονται. Ἤτοι ἔσοδα ἐν ὅλῳ 400,523 καὶ 90)ο (Γίνεται δεκτόν).

Ἐρχόμεθα τώρα εἰς τὰ ἔξοδα. Ὡς πρὸς ταῦτα ἡ ἐπιτροπὴ παρατηρεῖ ὅτι εἰς ὅλα σχεδὸν τ' ἀναγραφόμενα κονδύλια ἐξόδων τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐν σχέσει πρὸς τὰ ἀντίστοιχα τοῦ παρελθόντος ἔτους εἶναι μεγαλύτερα καὶ συνεπῶς καὶ τὸ σύνολον τῶν ἐξόδων κατ' ἀναλογίαν πρέπει νὰ εἶναι μεγαλύτερον τῶν κατὰ τὸ παρελθὸν γενομένων ἐξόδων καὶ ἀνέρχονται εἰς δραχ. 297.880. Εἶναι ὅμως δικαιολογημένον κατὰ τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς ἡ αὔξησις αὕτη καθ' ὅσον λόγῳ τῶν νέων δημιουργουμένων ἀναγκῶν ἐν τοῖς γραφείοις καὶ ἐν τῇ Διοικήσει τῆς Ὁμοσπονδίας καὶ τῆς αὐξήσεως τῆς τιμῆς τῶν διαφόρων εἰδῶν ἡ αὔξησις αὕτη ἐπιβάλλεται. Ἐπὶ πλέον ἡ ἐπιτροπὴ προτείνει ὅτι δέον εἰς τὰ διάφορα κονδύλια νὰ ἐπιλεθοῦν αἱ ἑξῆς μεταβολαί. 1) Ὅτι τὸ ἓν δραχ. 48.000 ὡς ἀποζημίωσις τοῦ Προέδρου τῆς Ὁμοσπονδίας νὰ αὐξηθῇ εἰς 60.000. Τὴν αὔξησιν ταύτην φρονεῖ ἡ ἐπιτροπὴ ὅτι ἐπιβάλλει τόσον ἡ ἀξιοπρεπὴς παράστασις τοῦ Προέδρου ὅσον καὶ αἱ τελευταῖαι αὐξηθεῖσαι βιωτικαὶ ἀνάγκαι, (Γίνεται δεκτόν). 2) Τὸ κονδύλιον τοῦ Γεν. Γραμματέως νὰ περιορισθῇ εἰς 42.000 δραχ. καθ' ὅσον φρονεῖ ὅτι ὁ μισθός του 3.500 εἶναι ἱκανοποιητικὸς διὰ τὸν Γεν. Γραμματέα. Εἰς περίπτωσιν δὲ καθ' ἣν ὁ Γεν. Γραμματεὺς θὰ ἦτο καὶ εἰς δημοσίαν θέσιν ἡ ἀποζημίωσίς του νὰ περιορισθῇ εἰς δραχ. 1500.

Φωναί. Ὄχι κ. Πρόεδρε νὰ αὐξηθῇ ἢ νὰ μείνῃ ὁ αὐτός.

Ἄλλοι ἀντιπρόσωποι. Εἶναι ζήτημα ἂν μπορῇ νὰ ἐκτελῇ ἄλλην δημοσίαν ὑπηρεσίαν.

Οἰκονομοπούλου. Ὁ Γεν. Γραμματεὺς θὰ ἠδύνατο ἐκ τῆς πείρας του νὰ μᾶς πληροφορήσῃ ἂν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐξασκῇ καὶ τὴν δημοσίαν ὑπηρεσίαν καὶ τὴν τοῦ Γεν. Γραμματέως.

(Ἡ συνέχεια εἰς τὸ ἑπόμενον)

ΕΠΙΣΗΜΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ

Διατάγματα

Διὰ τοῦ ἀπὸ 26 Αὐγούστου δημοσιευθέντος Ν. Διατάγματος ὁ χρόνος τοῦ ἄρθρ. 1ης Ἰανουαρίου 1913 καὶ ἐφεξῆς ὑπηρεσίας τοῦ ἐν Θράκῃ καὶ Μακεδονίᾳ τοποθετηθέντος, ἢ τοποθετουμένου ἐπαπτικοῦ Διδακτικοῦ καὶ ὑγειονομικοῦ προσωπικοῦ τῶν σχολείων τῆς Μέσης καὶ Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως λογίζεται διὰ τὴν προαγωγὴν καὶ τὴν συνταξιν προσηυξημένος κατὰ τὸ ἥμισυ αὐτοῦ.

Διορισμοί

Ἀλ. Παπαδόπουλον εἰς Γυμν. Τριπόλεως, Ἐμ. Φραγκουλάκις εἰς Γυμν. Τριπόλεως, Χαρ. Μπονζουρας εἰς Γυμν. Τριπόλεως, Μιχ. Κωνσταντίνου εἰς Νηπ. Τριπόλεως, Ἀθην. Νικολαΐδου εἰς Γυμν. Σερφοῦ, Ἄννα Καλογερίδου εἰς Καλαμάτας, Γυμν. Τριπόλεως, Στέλλα Ἀγοραστίδου εἰς Ρόδου Γυμν. Τριπόλεως, Λίκατερίνη Σεραφειμίδου εἰς Κοινοτικὸν Τριπόλεως, Μαρία Φραντζέσκα εἰς Ἅγιαν Μαρίναν Ἀνδρου, Ἀ. Παρασκευᾶ εἰς Κοινοτικὸν Τριπόλεως, Κυρ. Γεωργιάκαν εἰς Σκληταρίου Μεσσηνίας, Φ. Σταμπουλίδης εἰς Γυμν. Τριπόλεως, Ἑλένη Καρκατσούλου εἰς Ἡφαίστου Κυρ. Ἀνδρ. Ἔμμ. Ἀργυροπουλος εἰς Βουρκαίνα Ἀνδρου, Ἀδαμ. Ματζιμάκη εἰς Πρίνιας Γορτυνίας Κρήτης, Ζαμπία Παπαδάκη εἰς Ἀλφάκιον Γορτυνος.

Διὰ πράξεως τοῦ ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας κ. Γιαριμόου δημοσιευομένης εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως τοποθετοῦνται οἱ κάτωθι ἐπιτυχόντες τοῦ Μονοταξίου Διδασκαλείου Χανίων

Γαρουφαλιὰ Ἀλίξη εἰς τὸ Μιθοὺς Ρεθύμνης Μεραμβέλλου, Ἀλεξιφεράκης Ἰ. Ἐπαρχιακὸν Σφακίων, Ἠ. Βασιλάκης Ἀστ. πολεως Σφακίων, Γ. Περγάκης Μαθ. Γορτυνος, Μιχ. Βουκελιφρὴς Τζιτζιφὲ Σφακίων, Ἀντ. Βουτετάκης Κοκκινοῦ Χωρίου Σφακίων, Ἠλ. Γιαλελάκη Καρυδίου Σητείας, Ἑλ. Γιανουλάκη Ἀσκύφου Σφακίων, Κ. Γιαφρατάκη Ἐξωμβούρου Σφακίων Κ. Γιανιτσάκη Γρ. Σφακίων Σοφ. Λασκαλάκη Σταυρογεφύρων Σφακίων, Γ. Λιαλιωνὶς Σχοινοκαψάλης Σητείας, Μαν. Δραμουντάνης Ἀνωγείων Ρεθύμνης, Κυρ. Κανελλάκη Ἀγυιᾶς Ρεθύμνης, Σταυρούλα Καλογεράκη Ἑλεινῶν Ρεθύμνης, Ζαχαρ. Κουκουλάκη Σωφρόνων Ἡρακλείου Κρήτης, Ἔμμ. Κουτουνάκης Ἀρχαιολογικοῦ Γορτυνος, Μιχ. Κοκκινοστεκιάς Σπίνας Χανίων, Μιχαὴλ Λαρίου Πλατανιάς Σφακίων, Ἐμ. Λαμπαθιανάκης Βιτσουλιωρὴ Σφακίων, Ἔμμ. Λουκᾶς Κομιτάδων Σφακίων, [illegible] Μαρκουλάκις Λαφρῶν Σητείας, [illegible] Μεταξᾶς Περφάκτου Ρεθύμνης, Μαρία Μ. [illegible] Κουτουλουκίων Σφακίων, [illegible] Ἀρμαδιάνης, Σφακίων, [illegible] Ρεθύμνης, Κ. [illegible] Λαφ. Σφακίων, Π. [illegible] Χανίων, Μ. Παπαδάκη [illegible] Πλακιδιάνη, Π. [illegible] Σ. Παπαδάκη, Κ. [illegible] Σ. Παπαδάκη, Μ. [illegible] Θεμελ. Μ. [illegible] Θεμ. Μ. [illegible] Ἀνδρ. Ἀ. Ἀ. [illegible] Ρεθύμνης, Σπυρ. Σφακίων, [illegible] Σφακίων, Ἀ. [illegible] Σφακίων, Π. [illegible] Ἀ. Λαφ. Σφακίων, Ἀ. [illegible] Σφακίων, Ἀ. [illegible] Σφακίων, Ἀ. [illegible]

εἰς Βλανιδοραχον Παραμυθιᾶς, Ζαβερδινὸς Δημ. εἰς Πρωδίτα Παραμυθιᾶς, Κωνστ. Ζηκοανάτης Δημάνη, Καστορίας, Δημητρ. Ζήσης Λεχρίου Καστορίας, Εὐρεκία Κοζάκη Μακρίνη, Καστορίας, Πανάγ. Καραμούζης Ὑπάτης Καστορίας, Λιον. Κανέλλας, Γεωργία Καστορίας, Πανάγ. Κατρούης Ζαγορί Ἰωάνη, Καστορίας, Κωνστ. Κατσώνης Νάλκατσι Κοζάνης, Φωτίης Κωτσανᾶς Τούρας Καστορίας, Χαρὰ Λεκος, Σιατίστης Καστορίας, Βασιλ. Λιακος εἰς Λουτρὸν Ἐλασσόνος, Ἄννα Μητροπούλου, Κορησσοῦ Καστορίας, Ἀνδρ. Ντασόπουλος Ρούλιας Καστορίας, Κωνστ. Ντινόπουλος Βεψῶρι Καστορίας, Δημητρ. Ξιφάτης Βαγῶρι Καστορίας, Γεώργ. Πάλλας Ζαγορίου Καστορίας, Ἔκοστ. Παπαγεωργίου, Κάτω Λριτόβρυσης Καστορίας, Ἠλίας Οἰκονόμου Βερ'κούσης Ἐλασσόνος, Λιον. Παπαγεωργίου εἰς Πισοδέριον Φλωρίνης, Βασίλ. Παπαδόπουλος εἰς Μπόρσιαν Ἀναστάσεως, Ἠλίας Παπαζήσης εἰς Δοβρινοβον Ζαγορίου, Χρίστος Πανταζῆς εἰς Σμαρδέσι Καστορίας, Ἀθαν. Πεπαπαναγιώτου Βύσσιανης Καστορίας, Πετρος Παπασέιτου Ἐλασσόνος, Ἰωαν. Πουθητάκης Κονιατσῆς Ἐλασσόνος, Ἔπαμ. Ράικος Προδρόμου Ἐδέσσης, Ἰωάν. Ρατῆς Σετίνης Φλωρίνης, Γεωργ. Σανίδας Γιαννιβαίνης Καστορίας, Ἰωάν. Σαμαρίδης Λειβαδίου Λαγκαδᾶ, Γεωργ. Σιακκαρᾶς, Ψελεσσα Καστορίας, Γεωργ. Σαρλᾶς Ράμνη Φλωρίνης, Κωνστ. Σκιαδᾶς Βιδεντσικοῦ Γρεβενῶν, Κυριάκος Σταθόπουλος Ὀρλιακο Καστορίας, Ἀθαν. Ταξιαρχόπουλος Τυρνόβου Καστορίας, Πανάγ. Τζιορᾶς Τσετερόσκου Καστορίας, Ἠλίας Φίσας εἰς Κρίφτσι Γρεβενῶν, Κωνστ. Φλῶρος Κωνομλάτης Καστορίας, Γεωργ. Χέλμης Κρουσοκράτης Φλωρίνης, Γεωργ. Χρονῆς Παπαδιὸς Φλωρίνης.

Τακοθετοῦνται οἱ κατωθι πτυχιοῦχοι τοῦ Μονοταξίου Διδασκαλείου Ἀθηνῶν ἀποφοιτήσαντες κατὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1921 – 1922 εἰς τὰ ἴδια δημοτικὰ σχολεῖα τοῦ Κράτους:

Ἀγγέλης Δημήτριος εἰς τὸ δημοτικὸν σχολεῖον Κρήτης - Θεσσαλονίκης, Βασιλείου Νικόλαος εἰς Ξυλότρου - Σερρῶν, Βενιζέλος Χαρίλαος εἰς Παλιοιρετι Σερρῶν, Βεντούρης Μιχαὴλ εἰς Βερτζιανῶν - Σερρῶν, Βορίδης Δημήτριος εἰς τὸ μονοτάξιον μικτὸν Μέργιαννης Σερρῶν, Γιυβαλᾶς, Ἰωάννης εἰς τὸ μονοτάξιον μικτὸν Τσαμπουρνιᾶς - Ἐλασσόνος, Δημοπουλος Περιελῆς εἰς τὸ μονοτάξιον μικτὸν Ἀγγαριωτῶν - Λήμνου, Ζαΐρης Γεώργιος εἰς τὸ μονοτάξιον μικτὸν Σωλῆ Ἀγιὰ Σερρῶν, Ἠλιόπουλος Γεώργιος εἰς τὸ μονοτάξιον μικτὸν Καπάρων Σερρῶν Καμπανάκης Ἰωάν. εἰς τὸ μονοτάξιον μικτὸν Δρβισιανῆς Σερρῶν, Κοντᾶς Θεόδωρος εἰς τὸ μονοτάξιον μικτὸν Μεζδρῆς Σερρῶν, Κασίμης Ἀνασάσιος εἰς τὸ μονοτάξιον μικτὸν Σκανδιλῆς Λήμνου, Καψῆς Εὐθύμιος εἰς τὸ διτάξιον μικτὸν Ζαρβίτι Σερρῶν, Κυτίνος Γεώρ. εἰς τὸ μονοτάξιον μικτὸν Τσένοκ Σερρῶν, Κολεβένης Γεώργιος εἰς τὸ τετρατάξιον Θεολόγου Καβάλλας, Κωτσοβίλης Θ. εἰς τὸ μονοτάξιον μικτὸν Καρατζιάκοι Σερρῶν, Μιτζελιώτης Ν. εἰς τὸ δημοτικὸν σχολεῖον Συκιᾶς Χαλκιδικῆς, Πανοσίτης Μενέλ. εἰς τὸ μονοτάξιον μικτὸν Ραχμαλῆ Σερρῶν, Παπαβενετοκλέους Ἀνδρ. εἰς τὸ μονοτάξιον μικτὸν Λιτζιᾶ ἢ Θερμῶν Σερρῶν, Παπᾶς Δ. εἰς τὸ μονοτάξιον μικτὸν Σερεζοβας Σερρῶν, Πατρώνας Ι. εἰς τὸ μονοτάξιον Μάλεσι Ἐλασσόνος, Πιεράκος Ν. εἰς τὸ δημοτικὸν σχολεῖον Νέων Μουδανιῶν Χαλκιδικῆς, Πρόβολο; Κ. εἰς τὸ μονοτάξιον Παζαρδάλης Ἐλασσόνος. Σκαρλῆς Γ. εἰς τὸ μονοτάξιον μικτὸν Ἄνω Βιαπίνιας Λαγγαδᾶ, Σκίρος Γ. εἰς τὸ μονοτάξιον μεικτὸν Γιανικιοῖ Λαγγαδᾶ, Σουλτάνης Σωτ. εἰς τὸ μονοτάξιον μικτὸν Γιολουσοῦ Λαγγαδᾶ, Σπαθῆς Ν. εἰς τὸ μονοτάξιον μικτὸν Δραματζὶκ Λαγγαδᾶ, Σπύρου Ι. εἰς τὸ δημοτικὸν σχολεῖον Τζουμὰ Μαχαλὲ Θεσ)νίκης, Στεφανόπουλος Ν. εἰς τὸ μονοτάξιον Ζερβοχωρίου Σερρῶν, Στίγκας Ι. εἰς τὸ μονοτάξιον μικτὸν Λέβεν Λαγγαδᾶ, Συρίγος Χατζηλάζαρος εἰς τὸ δημ. σχολ. Παλαιοχωρίου Χαλκιδικῆς, Σωτηρόπουλος Νικήτας εἰς τὸ μονοτάξιον μικτὸν Τσαλὶ Μαχαλὲ Λαγγαδᾶ, Τάτσης Γ. εἰς τὸ διτάξιον Μπαλάφτσας Λαγγαδᾶ, Τσουμάνης Ι. εἰς τὸ μονοτάξιον μικτὸν Μπαϊρὶν Τεφὲ Λαγγαδᾶ, Χριστου Γ. εἰς τὸ μονοτάξ. μικτὸν Κλέπε Λαγγαδᾶ Ἀμπατιέλου Ἀρετὴ εἰς τὸ μονοτάξ. μικτὸν Σαρτζαλῆ Λαγγαδᾶ, Ἀντωνάτου Ἐλπὶς εἰς τὸ διτάξιον μικτὸν Κοτσάνων Κοζάνης, Δημητρακοπούλου Βασιλικὴ εἰς τὸ διτάξιον μικτὸν Κουλκουλοῖ Κοζάνης, Κασσάρα Μ. εἰς τὸ μονοτάξιον μικτὸν Μπαϊρακλῆ Λαγγαδᾶ, Κατσιαδὴ Μ. εἰς τὸ μονοτάξιον θηλέων Κοκκινοπλοῦ Ἐλασσόνος, Κιμπουρόπουλου Μαρία εἰς τὸ τετρατάξιον Τζαρτζιλὲρ Κοζάνης, Κοσμετάτου Ἐλένη εἰς τὸ δημοτικὸν σχολεῖον Νικήτας Χαλκιδικῆς, Ἀν.ῆ Παναγιώτα εἰς τὸ διτάξιον μικτὸν Ἀξαχλῆ Κοζάνης, Μανδρεβέλια Παναγιώτα εἰς τὸ μονοτάξιον μικτὸν Πύργου Ἱερισσοῦ Χαλκιδικῆς, Μαστοράκη Ἐλένη εἰς τὸ μονοτάξιον μικτὸν Σελίβων Σητείας ἔνθα ὑπηρέτει ὡς προσωρινή, Μητρομάρα Μελπομένη εἰς τὸ Δημοτικὸν σχολεῖον Ρωσσικοῦ Μετοχίου Χαλκιδικῆς.

Μητρομάρα Μελπομένη εἰς τὸ δημοτικὸν σχολεῖον Ρωσσικοῦ – Μετοχίου – Χαλκιδικῆς, Μπέλλη Εὐαγγελία εἰς τὸ μονοτάξιον μικτὸν Μετοχίου Ξηροποτάμου – Χαλκιδικῆς, Μπονάτσου Μαρία εἰς τὸ μονοτάξιον μικτὸν Ἀβανλῆ – Χαλκιδικῆς, Σαπουνάκη Μετοξία εἰς τὸ δημοτικὸν σχολεῖον Σπάρτης – Ξηροποτάμου – Χαλκιδικῆς, Σταυροπούλου Μαρία εἰς τὸ διτάξιον μικτὸν Καρατζιλὲρ – Κοζάνης, Στιβακτὶ Βασιλικὴ εἰς τὸ διτάξιον Κρεμεσίων - Κοζάνης, Σωτηροπούλου Ἑλένη εἰς τὸ δημοτικὸν σχολεῖον θηλέων Κολενδροῦ – Βεροίας, Τυλιακοῦ Εὐφημία εἰς τὸ μονοτάξιον μικτὸν Πρόβλακος – Χαλκιδικῆς, Χαραλαμποπούλου Μυροσίνη εἰς τὸ διτάξιον μικτὸν Χατζηλὲρ – Κοζάνης.

Ἀλεβίζου Πιπίτσα εἰς τὸ Γ' ἑξατάξιον μεικτὸν Σουφλίου – Θράκης, Ἀϊβαλιώ ης Χρήστος εἰς μονοτάξιον Μπουτζάκου Δράμας, Ἀσκιώτης Ἀνδρέας εἰς τετρατάξιον μικτὸν Σταυρουπόλεως – Δράμας, Ἀποστολάκος Θεόδωρος εἰς μονοτάξιον Λιμπουσοῦν – Δράμας, Βασιλάκης Βασίλειος εἰς τὸ μονοτάξιον Μακροῦ – Δράμας, Βεντσάκος Γεώργιος εἰς τὸ μονοτάξιον Ρεβενίων – Δράμας, Βιάχος Φώτιος εἰς τὸ μονοτάξιον Σαρμουσαλὲρ – Κοζάνης, Βομβορῆς Δημήτριος εἰς τὸ διτάξιον Βρασνῶν – Λαγκαδᾶ, Γιαννακίκος Χρῆστος εἰς τὸ μονοτάξιον Μουκίων – Δράμας, Γιαννουλόπουλος Εὐάγ. εἰς τὸ διτάξιον μεικτὸν Μεταξᾶ – Κοζάνης, Βομβορῆς Δημήτριος εἰς τὸ διτάξιον Βρασνῶν – Λαγκαδᾶ, Γιαννακάκος Χρῆστος εἰς τὸ μονοτ. Μουκίων – Δράμας, Γιαννουλόπουλος Εὐάγ. εἰς τὸ διτ. μεικτὸν Μεταξᾶ – Κοζάνης, Γκλέκας Δ. Γεώργιος εἰς τὸ διτ. Ραβίκης – Δράμας, Γεωβάτος Θεόδωρος εἰς τὸ μονοτ. Παπάσιοῖ – Δράμας, Γοφρειάδου Στελιανὴ εἰς τὸ διτ. Μινυρὰ – Τσιφλίκ – Δράμας, Δεδούσης Χρῆστος εἰς τὸ μονοτ. Ὀστίτσης – Δράμας, Δῆμος Βλάσιος εἰς τὸ διτ. μεικτὸν Ἐρδομοῦς – Κοζάνης, Λούκας Γεώργιος εἰς τὸ διτ. Νέας Φωκαίας – Χαλκιδικῆς, Ζερβάκος Κοσμᾶς εἰς τὸ μονοτ. Κατοῦν – Δράμας, Ζέρβας Ἀνδρέας εἰς μονοτ. Παλαιοῦ Φωτολείβου – Δράμας, Θεοδωρομπεάκου Σταυροῦλα εἰς τὸ δημοτ. σχολεῖον Ἱερισσοῦ – Χαλκιδικῆς, Καλαίμη Ἰφιγένεια εἰς τὸ τετρατάξιον μεικτὸν Ζυρνόβου – Δράμας, Καλλιμόπουλος Ἰωάννης εἰς τὸ διτ. Κοιμβαλίτσης – Δράμας, Παραβάκου Ποτίτσα εἰς τὸ διτ. Καραμὰν – Χαλκιδικῆς, Κατσίκας Χρῆστος εἰς τὸ μονοτ. Χατζηομουλοῦ – Κοζάνης, Κοκόλας Ἀριστείδης εἰς τὸ μονοτ. Λαγκαβίστης - Δράμας, Κολοβὸς Γεώργιος εἰς τὸ μονοτ. μεικτὸν Καλλιόμπεση – Κοζάνης, Κουτουμάνος Ἰωάννης εἰς διτ. Νέας Τενέδου Χαλκιδικῆς, Κουτσιλέρης Χαράλαμπος εἰς τὸ μονοτ. Κουμανιτσίου – Δράμας, Κυβέλος Ἀλκιβιάδης εἰς τὸ διτάξιον Νέου Μαρμαρᾶ – Χαλκιδικῆς, Κωστέας Θεόδωρος εἰς τετρατάξιον μεικτὸν Σταυροπόλεως – Δράμας, Κωτσόνας Ἀθανάσιος εἰς τὸ τετρατάξιον Ὀργανιτζῆ – Δράμας, Λαγανάκου Κατίνα εἰς τὸ διτ. μεικτὸν Μεγάλου Καζαβύτου – Δράμας, Λαγουδάκος Εὐάγγελος εἰς τὸ διτ. Τσορεσόβου – Δράμας, Λυκούρος Φώτιος εἰς τὸ μονοτάξιον Καλαποτίου – Σερρῶν, Λύρας Ἡρακλῆς εἰς μονοτ. μεικτὸν Σατζῆ – Μαχαλὲ – Λαγκαδᾶ Μερακούλιας Ἀνδρέας εἰς τὸ Γ' ἑξατάξιον Σουφλίου – Θράκης, Μόρφης Παναγιώτης εἰς τὸ μονοτ. Μπαλαμπὰν – Δράμας, Μωραΐσου Τασία εἰς τὸ πεντατάξιον μεικτὸν Δηβίστης – Σερρῶν, Νικολόπουλος Μενέλαος εἰς τὸ μονοτάξιον Χατζιλὲρ – Δράμας, Οἰκονομόπουλος Κωνσταντῖνος εἰς τὸ διτ. Καλλάνδρας – Χαλκιδικῆς, Οἰκονομόπουλος Βασίλειος εἰς τὸ μονοτ. Μπαμπλιτσίου – Δράμας.

Ἀραματὸς Εὐστάθιος εἰς Παρδαζάληνν Ἐλασσόνος, Βαδαλιούκα Ἑλένη εἰς Ἰωάννινα, Βλάχου Εὐαγγελία εἰς Ἀνέζη Ἄρτης, Γιαννακὸς Εὐριπίδης εἰς Βεῖπῶν Γρεβενῶν, Γκάκας Ἠλίας εἰς Βλαχατάνου Πωγωνίου, Γκίλλη Βασιλικὴ εἰς Δεσκάτην Ἐλασσόνος, Δημουλὰ Οὐρανία εἰς Βλαχόγιαννην Ἐλασσόνος, Λιαμαντῆ Εὐγενία εἰς Φιλιατὰ Ἠπείρου, Ζέλλη Εὐγενία εἰς Παραμυθιᾶ Ἠπείρου, Θεοδώρου Κωνστ. εἰς Σκλίβανην (Ἅγ. Γεώργιος) Ἰωαννίνων, Θωμᾶς Σπυρίδων εἰς Ψῶνας Ἰωαννίνων, Κυλλέντζης Λάζαρος εἰς Γράσδανην Παραμυθιᾶς, Καμηνᾶς Σπυρίδων εἰς Νεοτίμιον Ἀνασελίτσης, Καμπίτσης Θεόδωρος εἰς Σκαμνιὰ Ἐλασσόνος, Κάντας Ὀδυσσεὺς εἰς Σκαλοχώριον Ἀνασελίτσης, Καρίδης Χριστόφορος εἰς Γορίτσα Παραμυθιᾶς, Κασίνος Χρῆστος εἰς Ἄνω Κορνίτιανη Πρεβέζης, Κατσώρα Χριστίνα εἰς Κομητζιάδων Ἄρτης, Κολυβὸς Φίλιππος εἰς Τσαραλῆ Ἄρτης (Νέων Χωρῶν), Κονιδάρη Εὐγενία εἰς Βερδικούσιας – Ἐλασσόνος. Κοντοπρίας Μίρκος εἰς τὸ Τσαμπουσνιᾶς – Ἐλασσόνος, Κούβελος Γεώργ. εἰς τὸ Μάλεσι – Ἐλασσόνος. Κιργιάννης Μιλτ. εἰς τὸ Γκουλιμῆς Τσερκοβίτσης Ἰωαννίων, Κυργιόπουλος Νικ. εἰς τὸ Ἀχουρίσιον Βαβουρίου Φιλιατῶν Ἠπείρου, Λιόντος Γεώργ. εἰς τὸ Γεωργάνου Ἰωαννίνων, Μακρῆς Νικ. εἰς τὸ Σολωμιστίου Ἀνασελίτση, Μανᾶτος Νικ. εἰς τὸ Σολωμιστίου Ἀνασελίτσης. Μασσαλῆ Ἀντιγόνη εἰς τὸ Χαλκιάδων Ἄρτης (Νέων Χωρῶν), Μεταλλινὸς Σπ. εἰς τὸ Καλλιράχης Καβάλλας, Μοσδόπουλος Δημ. εἰς τὸ Βέντζος Γρεβενῶν Μπανταλούκα Ἐρατὼ εἰς τὸ Ἀλίμπεη Ἄρτης (Νέων Χωρῶν), Μπουραντᾶς Χρ. εἰς τὸ Ζελίστης Φιλιατῶν, Νικολάου Εὐάγ. εἰς τὸ Χιονάδων Κονίτσης, Οἰκονόμου Κίμων εἰς τὸ Λαβινίτσης Γρεβενῶν, Οἰκονόμου Μιχ. ἢ Παπαποστόλου εἰς τὸ Μετζητιὰ Πωγωνίου Οἰκονόμου Φώτιος εἰς τὸ Φρουστατῶν Πωγωνίου Ἠπείρου, Πογούνης Δημοσθ. εἰς τὸ Δοβρινόβου Ζαγορίου, Παπαδήμος Σωτ. εἰς τὸ Μαυγάνης Ἀνασελίτσης, Παπαδημητρίου Μάρκος εἰς τὸ Τσοβαλέρης Ἀνασελίτσης, Πάκος Γ. εἰς τὸ Συρότσιανης Ἀνασελίτσης, Παπαθεμιστοκλέους Γεώργιος εἰς τὸ Ζαλοβαν Γρεβενῶν, Ποπανικολάου Ἰωάννης εἰς τὸ Δημενί σης Γρεβενῶν, Πεκλάρης Ἀριστοτέλης εἰς τὸ Ἀρτοροχωρίου Πωγωνίου Ἠπείρου Πλαστῆρας Ἀνδρέας εἰς Πλατανέικα Σιδηροκάστρου Πουτέσης Ἰωάννης εἰς Κόντσικα Ἰωαννίνων, Τζιόβας Μιχαὴλ εἰς Βουρμπόβου Γρεβενῶν, Τολῆς Δημήτριος εἰς Μελίσσια Ἄρτης Φέισης Πανταζῆς εἰς Βερδικούσια Ἐλασσόνος, Χαλδούπης Κωνστ. εἰς Σαργιαναίων Γρεβενῶν, Χρόνης Ἀθ. εἰς Νάσαρης Πρεβέζης, Χρόνη Λεσβία εἰς Σέλλου Ἐλασσόνος, Λύκος Βασ. εἰς Σαρακίνας Γρεβενῶν.

Διορισμοὶ σχολιάτρων

Δι' ὑπουργικῆς πράξεως διορίζονται σχολίατροι κεκτημένοι πτυχίου σχολιάτρου εἰς τὴν περιφέρειαν Φθιώτιδος οἱ Σαρ. Στεφόπουλος καὶ Ν. Πολιτόπουλος.

Παραιτήσεις

Ἰωαν. Οἰκονομίρης Μαματλῆ, Ἀναστ. Κουντομάρης Γλώσσης-Σκοπέλου - Μαγνησίας Φιλ. Λιουλῆς Βίτσος Ζαγορίου.

Μεταθέσεις

Ι. Κυριαζῆς ἐκ Ξάνθης εἰς Πρόνοιαν Ναυπλίου, Ἐμ. Πολεγιώργης ἐκ Στρατονίκης εἰς Νίκης Σφακίων, Ἐμ. Μάζης ἐκ Γραμματικοῦ Ἀθηνῶν εἰς Ἅγιον Στέφανον Χαλκίδος Βασ. Πράττης εἰς Γραμματικὸν Ἀθηνῶν, Στ. Πραγιάτης ἐκ Δημαίνης εἰς Μαρκόπουλον, Ἰωάν. Κοντὸς ἐκ Κρώρων εἰς Ἐλευσῖνα Ἀθηνῶν.

Ὁ Ἐμ. Σαχωρίκης ἐκ Κάτω Σύμης εἰς Καλαμιουδάντι τοῦ Ἀριστομ. Μηλιαράκη μετατεθεμένου εἰς Ἄνω Βιάννου ἀντὶ τοῦ Γ. Χατζάκη μετατεθεμένου εἰς Ἀμυρὰ ἀντὶ τῆς Καλλιόπης Μαυρομάτη μετατεθεμένης εἰς Κεφαλοβρύσου, οἱ Ἐμ. Ἀγγελάκης ἐκ Πεύκου πρὸ Χαρᾶ. Κονδυλάκης ἐξ Ἅγ. Βασιλείου ἀμοιβαίως, Ἐμ. Βαρβακορίδης ἐκ τοῦ 13ου δημ. ἀρ. Ἀθηνῶν καὶ ἡ δημοδιδασκάλισσα τοῦ 3ου δημ. σχολ. ἀρ. Ἀθηνῶν Σοφία Ἅγια, Σπ. Παπασπυρό

πουλος ἐκ Γκέρμπεσι εἰς Σιγουνίου ἀντὶ τοῦ Δημ. Ζουμὶ μετατιθεμένου εἰς Κασσριῶν, ἀντὶ τοῦ Τιμ. Καλογεροπούλου μετατιθεμένου εἰς Ἁγ. Νικολάου, ὁ Δημοσθ. Καραλῆς ἐκ Λοβίδης καὶ Εὐφρ. Παναγοπούλου ἐκ Καθολικοῦ, ἐναλλάξ, ἡ Ἐλεον. Κατσινοπούλου ἐκ Μυτιλήνης καὶ ἡ Εἰρήνη Λιμπερίου, τοῦ Δου ἀρ. τῆς αὐτῆς πόλεως ἀμοιβαίως.

Ἀπολύσεις

Κωνστῖνος Νικητάκης Ρογδιᾶς, Ἀθαν. Παπαγεωργίου Γλάστης, Μερόπη Μπόχου Γοργώπης, Μαρία Γαβριηλίδου Λαριγκώβης, Ἰωάννα Ἀποστόλου Λ' Θηλ. Μεγήρων, Ἀγγελικὴ Πονηροπούλου Β' Μεγάρων, Γαλατσιάτου Καλλιόπη Ἀμπελακίων Σαλαμῖνος, Αἰκατερίνη Μητρομελάκι Ἐλευσῖνος, Βασίλ. Καθρεπτίδης Λιπασμάτων Πειραιῶς, Εὐσεβία Κεσκίνη Σκάλας, Γεωργία Στρατάκου Νιάτων, Β. Γραφῖκος Μονεμβασίας, Γεώργ. Λυμπερίου Κρεμαστῆς, Μαρία Ἰατράκη Ἁγ. Κωνσταντίνου Ρεθύμνης, Ἀντ. Λιάκης Κλημέντι, Ἀριάδνη Κρεμμύδα Νέας Ἀγχιάλου, Ἰωάν. Πάστρας Ζυγοβιστίου, Γεώργ. Παπαδόπουλος Μπουραζίου, Δημ. Καραμανώλης Γουμενίτσης, Μαρία Τσικατέρη Λ' Θηλ. Λαρίσης, Πηνελόπη Βαφειάδου Σπηλιᾶς.

Κ. Παπᾶς Λαγκαδᾶ, Ἀγγελικὴ Μουσιαμᾶ Σωχοῦ, Μιχαὴλ Παπαϊωάννου Βαρίνου, Ἀσπασία Κοσταμάνη Μπορόβου, Σταυροῦλα Νικολετοπούλου Λατσίστας, Ἐλευθερία Νικολετοπούλου, Τσάϊ Τσιφλίκ, Αἰκατερίνη Μπουλασίκη Λάφτσης, Νικ. Καρακάτσια Λίσσε, Εὐτύχιος Μαυρίδης Λεβαδίτσης, Ἑλένη Δημητριάδου Βηλιάνης, Ἀθαν. Χατζηστεφάνου Ὀσμανίτσης, Ἰωάν. Μάλλιος Βάλτου, Κ. Δελήμπασης Νέας Τενέδου, Βασ. Παπαβασιλείου Μεταγγιτσίου, Παρ. Ζέλιος Στρατονίκης, Ἀστέριος Οἰκονόμου Λιαριγκόβης, Κ. Κοσμᾶς Λιαριγκόβης, Τημ. Παπασαραφηνὸς Ρεβενικίων, Τριαντ. Ἀναγνώστου Συκιᾶς, Στεφ. Στεφόπουλος Γοματίου, Κ. Παπαοικονόμου, Πολυχρόνου, Μιχ. Παπαθανασίου Ρισιτνικίων, Χρ. Λημητρακούδης Δουμπίων, Ἐμμ. Καλογηρόπουλος Νέας Χηλῆς, Ι. Ξανθάκη Καρετῆς, Ἀπόστολος Δημητριάδης Κομάρων, Καλλιρόη Λαζαρίδου Ἐδέσσης, Μιχ. Μανταβῖνος Γκουγκόβου, Κ. Ἀρχοντῆς Διαβατοῦ, Παρ. Σκάρλα Καρυᾶς. Ἀθαν. Τριανταφυλλίδης 3ον ὀρφ. Φλωρίνης, Ἀρ. Παπαγεωργίου Ἀρμενοχωρίου, Παναγ. Σιδηρόπουλος Βαρδιλώμ, Ἰ. Κούτσης Ἐγκαρών, Γεθσημανῆ Ἀσλανόγλου Ἄνω Μεριᾶς, Ὄλγα Κυριάκη Λουκίου, Ἀγγ. Καβίλια, Ἀπροβάτου. Κ. Χρίστου Τσαταλὰρ-Τυρνάβου, Γεωρ. Κουκουτιανὸς Κουκουράβας, Χρυσ. Παπᾶς Μόσσορας, Θωμ. Παπαδόπουλος Βοτσίνης, Αἰκ. Ἀγγελοπούλου Ζ' Λαρίσσης, Ἑλένη Μπασμαντζῆ Β' θηλέων Λαρίσης. Γεωργία Μανιάκη Γραικοχωρίου, Μαρία Νεοχωρίτου Κυριακοχωρίου, Βασ. Πυρλάντης Κοίλων, Δημ. Τσιόπουλος Ραβανίων, Στυλ. Ἀθανασιάδης Λέσσε, Μ. Χατζηγιάννης-Ρωμπατῶν Μεβδέζης, Κ. Παπαπόστολου Σωτείρας, Ἀθ. Ντούμης Κουσοβέτης, Μαρ. Οἰκονόμου Γκουτεμίου, Γεώργ. Τάτσης Ἀργυροχωρίου, Κ. Εὐαγγελίδης Ξηροβάλτου.

Ὑποβιβασμοὶ συγχωνεύσεις καὶ καταργήσεις σχολείων

Τὸ διτάξιον Λιθινῶν εἰς μονοτάξιον τὸ διτ. Γκοῦρας εἰς μονοτ., τὸ 6ον ἀρρένων πεντάξιον Ἀθηνῶν καὶ τριτ. τὸ 10ον ἀρρ. Ἀθηνῶν ἀπὸ τριτ. εἰς διτ. τὸ 2ον θηλέων Λαυρίου ἀπὸ διτ. εἰς μονοτ., τὸ διτ. Λουμπιανῶν Χαλκιδικῆς εἰς μονοτ. Καταργεῖται τὸ μονοτ. θηλέων Ἀρτοπόλεως καὶ συγχωνεύεται τὸ μονοτ. θηλέων καὶ ἀρρένων Παλαιομανίνης εἰς ἓν μονοτ., τὸ τριτ. ἀρρ. καὶ τὸ διτ. θηλέων καὶ ἓν μικτόν, τὸ τριτ. εἰς τὸ διτ. Φρὲ καὶ ἓν τετρατ. τὸ διτ. ἀρρ. καὶ διτ. θηλέων Γαβαλοχωρίου εἰς ἓν τριτ. τὸ τετρατ. ἀρρ. καὶ διταξ. θηλέων εἰς ἓν τετρατ., τὸ μον. ἀρρ. καὶ τὸ μονοτ. θηλέων Ἀσκύφου εἰς ἓν διτ., Τὸ μονοτ. ἀρρ. καὶ θηλέων Κάμπου εἰς ἓν μικτὸν διτ. τὸ μονοτ. ἀρρ. καὶ θηλ. Ἀσῆ Γωνιᾶς εἰς ἓν διτ., τὸ μον. θηλ. Πεσάδος εἰς ἓν μονοτ. τὸ διτ. ἀρρ. Ἁγ. Θέκλης καὶ τὸ μονοτ. Καλάτων Ἁγίας Θέκλης εἰς ἓν διτ., τὸ διτ. ἀρρ. καὶ μονοτ. θηλέων Διβαράτων εἰς διτ., τὸ μονοτ. Μεσοβουνίων εἰς τὸ μονοτ. Ἑνώσεως εἰς ἓν μονοτ., τὸ διτ. Βλαχάτων—Σάμης καὶ τὸ μονοτ. θηλέων εἰς ἓν διτ., τὸ διτ. ἀρρ. καὶ μονοτ. θηλέων Ἀσπρογέρακα εἰς ἓν διτ.

ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

Η ΑΝΕΓΕΡΣΙΣ ΕΘΝΙΚΩΝ ΟΡΦΑΝΟΤΡΟΦΕΙΩΝ
ΠΟΘΕΝ ΟΙ ΠΟΡΟΙ

Ἐγκριθὲν ὑπὸ τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἀπεστάλη πρὸς δημοσίευσιν εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως τὸ Νομ. Διάταγμα «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἄρθρου 53 τοῦ ἀπὸ 26 Ἰανουαρίου 1925 Διατάγματος περὶ καθορισμοῦ δικαιοδοσίας τῶν Γενικῶν Διοικητῶν.»

Κατὰ τὸ Διάταγμα τοῦτο τὰ χρηματικὰ ποσὰ τὰ μέχρι τοῦδε εἰσπραχθέντα ὡς καὶ ἐφεξῆς εἰσπραττόμενα ἐκ τοῦ εἰδικοῦ φόρου τοῦ ἐπιβληθέντος διὸ τοῦ Νομ. Διατάγματος τῆς 24 Νοεμβρίου 1922 ἐπὶ τῶν εἰς τὸν λιμένα Θεσσαλονίκης ἐκφορτωνομένων ἐμπορευμάτων διατίθενται πρὸς ἀνέγερσιν, ἀποκπράτωσιν ἢ ἐπισκευὴν οἰκημάτων δι' ἐθνικὰ ὀρφανοτροφεῖα καὶ παιδικοὺς σταθμοὺς ἐν Θεσσαλονίκῃ.

Τὰ εἰσπραττόμενα ποσὰ κατατίθενται κατὰ δεκαήμερον εἰς τὸ ἐν Θεσσαλονίκῃ Ὑποκατάστημα τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης.

Ἡ διαχείρισις τῶν ὡς ἄνω εἰσπράξεων καὶ ἡ διάθεσις αὐτῶν πρὸς τοὺς ὁρισθέντας σκοποὺς ἀνατίθεται εἰς Ἐπιτροπὴν ἐδρεύουσαν ἐν Θεσσαλονίκῃ ἀποτελουμένην ἐκ τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ ὡς προέδρου, τῶν παρὰ τῇ Γενικῇ Διοικήσει διευθυντῶν τῶν ἐσωτερικῶν καὶ δημοσίων ἔργων, τῶν προϊσταμένων τῶν τμημάτων ὑγιεινῆς, προνοίας καὶ ἀντιλήψεως, ἑνὸς ἀντιπροσώπου τοῦ Δήμου Θεσσαλονίκης, τοῦ Προέδρου τοῦ Ἐμπορικοῦ Ἐπιμελητηρίου Θεσσαλονίκης καὶ δύο προσφύγων. Ἡ διαχειριστικὴ ἐπιτροπὴ ἐκ τοῦ προϊόντος τῆς ὡς ἄνω εἰδικῆς φορολογίας ἢ τῶν κατὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος συνομολογηθησομένων δανείων, δύναται νὰ διαθέσῃ μέχρι τοῦ ἑνὸς τετάρτου διὰ τὴν ἀνέγερσιν ἢ ἐπισκευὴν κρατικοῦ νοσοκομείου ἀφροδισίων νοσημάτων.

Πρὸς πραγματοποίησιν τοῦ ὁρισθέντος σκοποῦ ἐπιτρέπεται εἰς τὴν διαχειριστικὴν ἐπιτροπὴν νὰ συνομολογήσῃ δάνειον μετὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ἐπὶ ἐνεχύρῳ τῶν ὡς ἄνω προσόδων.

ΠΕΡΙΠΤΕΡΟΝ
ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΦΥΜΑΤΙΚΟΥΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥΣ

Ὁ Ἐπιθεωρητὴς τῶν δημοτ. σχολείων κ. Μπατσούτας ἀπὸ πολλοῦ ἐργάζεται ὅπως ἐπιτύχῃ τὴν ἀνέγερσιν ἑνὸς περιπτέρου εἰς τὸ Σανατόριον Ἀσβεστοχωρίου μὲ δέκα κλίνας διὰ τοὺς πάσχοντας δημοδιδασκάλους Μακεδονίας. Ὁ κ. Ἐπιθεωρητὴς ἤχθη ὡς πληροφορούμεθα εἰς τὴν ἀπόφασιν αὐτὴν διότι πλειστάκις ζητήσας νὰ εἰσαχθῶσιν εἰς τὸ Σανατόριον πάσχοντες διδάσκαλοι διαφόρων περιφερειῶν ἐλάμβανε τὴν ἀπάντησιν «δὲν ὑπάρχει κρεββάτι» ὅπως καὶ πράγματι συνέβαινε, διότι τὸ Σανατόριον εἶνε στενὸν καὶ ἀσθενεῖς καθημερινῶς παρουσιάζονται. Συνέβη δὲ διδάσκαλοι ἐλθόντες ἐδῶ ἀπὸ τὰς περιφερείας των πρὸς θεραπείαν νὰ ἀποθάνουν εἰς τοὺς δρόμους ὡς πρὸ μηνῶν εἰς διδάσκαλος τῆς περιφερείας Καστορίας ὁ ὁποῖος ἀπέθανε ἔξω ἀπὸ ἕνα θάλαμον τοῦ Χαρμάνκιοϊ. Ὁ κ. Μπατσούτας ἀφοῦ ἐκανόνισε μετὰ τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Δημ. Ὑγείας κ. Κογιαλῆ τὰ τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ περιπτέρου ἐζήτησε παρὰ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας τὴν ἔγκρισιν ἵνα συνεννοηθῇ μετὰ τῶν συναδέλφων του Μακεδονίας καὶ Θράκης καὶ τῶν κατὰ τόπους διδασκαλικῶν συνδέσμων διὰ τὴν ἐνέργειαν προαιρετικῶν ἐράνων καὶ συνδρομῶν μεταξὺ τῶν διδασκόντων δακτάνης διὰ τὸν ἀνωτέρω φιλανθρωπικὸν σκοπόν.

ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΣΟΔΟΙ

Ἀπὸ τὴν εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν τοῦ κ. Εὐταξία «περὶ βελτιώσεως τῆς θέσεως τοῦ Κλήρου» παραλαμβάνομεν τὰ ἑξῆς στοιχεῖα.

Κατὰ τὸ ἔτος 1834 ὑπῆρχον 592 μοναστήρια καὶ μετόχια εἰς τὸ Ἐλεύθερον Κράτος. Ἐξ αὐτῶν διελύθησαν 312, ἤτοι 235 μοναστήρια ἔχοντα κάτω τῶν 3 μοναχῶν ἢ ἔρημα καὶ 77 μετόχια. Ἡ περιουσία τῶν διαλυθέντων ὡς καὶ τὸ δεκατημόριον τῶν εἰσοδημάτων τῶν 280 ἀπομεινάντων μοναστηρίων διετέθησαν «διὰ τὴν σκοπουμένην βελτίασιν τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Παιδείας». Τὰ ἔσοδα ταῦτα ὑπήχθησαν ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ταμείου ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐποπτείαν τῆς γραμματείας ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν. Μὲ ὅλας τὰς καταχρήσεις τῶν εἰσοδημάτων καὶ τὴν προσπάθειαν πρὸς περιστολὴν αὐτῶν τὰ ἔσοδα ταῦτα δὲν ἀνῆλθον μέχρι τοῦ 1915 τὰ 7.000.000. Εἰς ταῦτα χορηγεῖ τὸ Κράτος ἄλλα 2.500.000 ὡς ἐπίδομα καὶ διατίθενται ὡς ἐπιδόματα τῶν 100 περίπου ἀρχιερέων Π. καὶ Ν. Ἑλλάδος, διὰ ἔξοδα Ἱερᾶς Συνόδου, ἱεροκηρύκων, διὰ περιθάλψεις τοῦ Κλήρου, κλπ. Σήμερον τὰ ἀπαιτούμενα ποσὰ διὰ τοὺς ἀνωτέρω λόγους ἀνέρχονται εἰς 14.000.000. ἄρα τὸ ἔλλειμα εἶναι 4.500.000 τὸ ὁποῖον προτείνει ὁ κ. Εὐταξίας νὰ καλυφθῇ δι' ἀναθεωρήσεως τῆς κειμένης ἐκκλησ. νομοθεσίας.

Πλὴν τοῦ ἀνωτέρω ποσοῦ ὅμως τὸ Κράτος δοπανᾷ δι' ἄλλους ἐκκλ. ἀνάγκας 40.000.000 ἐτησίως, οὐχὶ ὅμως καὶ διὰ τὴν μόρφωσιν καὶ ἀξιοπρεπῆ συντήρησιν τοῦ ἐνοριακοῦ Κλήρου.

— ***Ὁ ἐνοριακὸς Κλῆρος.***

Οἱ ἐφημέριοι Π. καὶ Ν. Ἑλλάδος μετὰ τῶν προσφύγων ἀνέρχονται εἰς 7.500 ὡς ἔγγιστα. Ἔχουσι δὲ τὴν ἑξῆς μόρφωσιν: 64 εἶναι πτυχιοῦχοι θεολόγοι, 17 τελειόφοιτοι Πανεπιστημίου, 5 ἀπόφοιτοι τῆς Ριζαρείου σχολῆς, 338 ἀπόφοιτοι ἱερατικῶν σχολῶν, 353 δημοδιδάσκαλοι, 111 ἀπόφοιτοι γυμνασίων, 2,000 κατωτέρων γυμνασιακῶν τάξεων, οἱ δὲ λοιποὶ 4,628 ἔχουν ἄλλοι μὲν ἀπολυτήρια ἑλλ. σχολείου, ἄλλοι ἐνδεικτ. κατωτέρων τάξεων αὐτοῦ, ἄλλοι ἀπολυτήρια δημοτικῶν σχολείων, καὶ ἄλλοι στεροῦνται παντὸς προσόντος.

— ***Μισθοὶ καὶ Πόροι.***

Διὰ τῆς εἰσηγητικῆς ἐκθέσεως προβλέπεται μηνιαῖος μισθὸς εἰς τὸν Κλῆρον ἀπὸ 500—2400 δραχμαί. Ἡ συνολικὴ δαπάνη Κλήρου, Ἐκκλησίας, ἐπιδομάτων, ἀρχιερέων κλπ. προβλέπεται εἰς 120 ἑκατομμύρια. Πρὸς ἐξεύρεσιν τοῦ ποσοῦ τούτου ὑποδεικνύει ὁ κ. Εὐταξίας πόρους διὰ φορολογίας ἐπὶ τοῦ καπνοῦ, τῶν οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν, μονοπωλήσεως τοῦ κηροῦ, νὰ χορηγοῦν ποσοστὰ οἱ ἐνοριακοὶ ναοὶ ἀπὸ τὰς εἰσπράξεις των κλπ. Καὶ καταλήγει εἰς τὸ ὅτι: καθ' ἣν ἐποχὴν τὸ Κράτος *διαθέτει τὸ 1)15 τῶν δημοσίων ἐσόδων ὑπὲρ τῆς στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως*, θὰ ἦτο ἀδικαιολόγητον, ἐὰν ἠρνεῖτο νὰ διαθέσῃ 60 ἑκατομμύρια ἀκόμη ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας εἰς ἀντιστάθμισμα καὶ ἐπανόρθωσιν τοῦ ἀδικήματος, δηλ. τῆς διαλύσεως καὶ διαρπαγῆς τῆς περιουσίας 312 μοναστηρίων καὶ μετοχίων καὶ τῆς ἀναγκαστικῆς ἀπαλλοτριώσεως τῶν ὑπολειπομένων μοναστηριακῶν κτημάτων. Καθὼς βλέπετε καὶ ἐδῶ δὲν μπορεῖ νὰ χωνέψῃ τὴν στοιχειώδη ἐκπαίδευσιν ὁ κ. Εὐταξίας καὶ λέγει ὅτι διατίθεται δι' αὐτὴν τὸ 1)15 τῶν δημ. ἐσόδων, ἐνῷ μόνον τὰ 2,8 ο)ο τοῦ προϋπολογισμοῦ δίδει ἤτοι μόλις τὸ 1)30. Τὰ ἀναφέρομεν ἀσχολίαστα.

ΟΛΟΚΛΗΡΟΣ Η ΚΟΙΝΩΝΙΑ
ΥΠΟΣΤΗΡΙΖΕΙ ΤΑΣ ΔΙΚΑΙΑΣ ΑΠΟΨΕΙΣ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ

Ὡς προαναγγείλαμεν εἰσήγησιν πρὸς τὸ ὑπ. συμβούλιον ἐπὶ τῆς λύσεως τοῦ ζητήματος ὁ κ. Τσιριμῶκος, καθ' ἃ ἀνεκοίνωσε, θὰ ἔκαμνε κατὰ τὰ τέλη τῆς ληξάσης ἑβδομάδος. Τὸ ταξείδιον ὅμως τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ εἰς τὴν Μακεδονίαν ἀνέβαλε τὴν εἰσήγησιν αὐτήν, ἡ ὁποία θὰ γείνῃ μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ κ. Παγκάλου.

Ἐν τῷ μεταξὺ τὰ τηλεγραφήματα πρὸς τὴν Κυβέρνησιν τῶν διαφόρων ὀργανώσεων, ἐπιμελητηρίων, γεωργικῶν συνεταιρισμῶν, ἐπαγγελματικῶν σωματείων, προέδρων κοινοτήτων καὶ νομαρχῶν, πληρεξουσίων κλπ. συνεχίζονται. Δημοσιεύοντες κατωτέρω πολλὰ ἐξ αὐτῶν θεωροῦμεν καθῆκόν μας νὰ συγχαρῶμεν ἐν ὀνόματι τοῦ κλάδου μας τοὺς σχόντας τὴν πρωτοβουλίαν νὰ παρέμβουν παρὰ τῇ Κυβερνήσει ὑπὲρ λύσεως ζητήματος ὁποίου τὸ τῆς προαγωγῆς τῶν δημοδιδασκάλων, ἀποδείξαντας μὲ τὴν ἐνέργειάν των ταύτην ὅτι ἀντιλαμβάνονται βαθεῖα καὶ εἰλικρινὰ τὰ συμφέροντα τῆς Ἐκπαιδεύσεως καὶ πονοῦν διὰ τὴν σημερινήν της κατάστασιν.

Πρωθυπουργὸν κλπ. Ἀθήνας

ΘΕΣ)ΝΙΚΗ.—Ἐπαγγελματικαὶ τάξεις Μακεδονίας περισσότερον πάσης ἄλλης τοιαύτης αἰσθανόμενοι ἀντίκτυπον ἐκ ποσοτικῆς καὶ ποιοτικῆς ἀνεπαρκείας λειτουργῶν δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως, ἧς μόνη αἰτία ἡ ὑπὸ τοῦ κράτους καραμέλησις καὶ ἀνεπαρκεστάτη ἀντιμισθία δημοδιδασκάλων, παρακαλοῦσι δι' ἡμῶν θερμῶς ὅπως χάριν ὑψίστης σημασίας διὰ τὸ ἔθνος ζητήματος, ἐνισχύσεως δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως, εὐαρεστηθῆτε ἀποδεχθῆτε ὑποβληθέντα δίκαια ὑπὸ διδασκαλικοῦ κόσμου αἰτήματα περὶ ὑπαγωγῆς εἰς πανυπαλληλικὸν παραβλέποντες ἀπαιτηθησομένας πρὸς τοῦτο οἰκονομικὰς θυσίας, ἃς προθύμως λαὸς συνεισφέρει προσδοκῶν ἀναμόρφωσιν δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως ὡς βάσιν ἐθνικῆς ἀναγεννήσεως.

Πρόεδρος Ἐπαγγελμ. καὶ Βιοτεχνικ.
Ἐπιμελητηρίου Θεσσαλονίκης
Λρ. *Κατσαρὸς*

***

Πρωθυπουργὸν κλπ., Ἀθήνας.

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ.--Διερμηνεύοντες καὶ τὸν πόθον τῆς κοινῆς γνώμης παρακαλοῦμεν ὅπως ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν δίκαια αἰτήματα διδασκαλικοῦ κόσμου δι' ὑπαγωγῆς πανυπαλληλικὸν νόμον, καθόσον τοῦτο ἀπαιτεῖ στοιχειώδης δικαιοσύνη.

Πληρεξούσιοι: *Εὐθυμιάδης, Τηλικίδης, Ἀναστασιάδης, Κύρκος. Περ. Κουρτίδης, Ἀνδρεάδης, Τερζόγλου, Μισιρλόγλου, Πασαλίδης, Κωνσταντινίδης, Χατζόπουλος.*

***

Πρωθυπουργὸν κλπ., Ἀθήνας.

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ.--Παρακαλοῦμεν υἱοθετήσατε δίκαια λειτουργῶν λαϊκῆς ἐκπαιδεύσεως ἀποτελούσης ἀκρογωνιαῖον λίθον συντελουμένης ἀναδημιουργίας ἑλληνικῶν τμημάτων νέων χωρῶν, ὅπου πλεῖστοι προσφυγικοὶ συνοικισμοὶ καὶ δὴ παραμεθόριοι στεροῦνται ὁλοτελῶς διδασκάλων τῶν ποδηγετῶν τούτων πάσης ἐθνικῆς εὐημερίας.

Προσφυγικὴ Συνομοσπονδία

***

Πρωθυπουργὸν κλπ., Ἀθήνας.

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ.—Γεωργικὸς πληθυσμὸς Μακεδονίας ἀντιλαμβανόμενος ὅτι ἐξύψωσις θέσεως δημοδιδασκάλων ἀποβῇ πρὸς μεγίστην ὠφέλειαν ὁλοκλήρου πληθυσμοῦ παρακαλεῖ καὶ συνηγορεῖ θερμῶς ὑπὲρ ἀποδοχῆς δικαίων αἰτημάτων ὁμοσπονδίας δημοδιδασκάλων.

Πρόεδρος ὁμοσπονδίας γεωργικῶν
Συνεταιρισμῶν Μακεδονίας
Λεονάρδος

***

Πρωθυπουργὸν κλπ. Ἀθήνας

ΘΕΣ)ΝΙΚΗ.—Τὸ Ἐμπ. Ἐπιμελητήριον ὑπεῖκον εἰς παράκλησιν πολλῶν ἐμπόρων μας δικαίως φρονούντων, ὅτι μεταξὺ τῶν σπουδαιοτέρων μελημάτων τοῦ Κράτους δέον νὰ εἶναι καὶ ἡ μέριμνα πρὸς ἐνθάρρυνσιν καὶ βελτίωσιν τῆς Παιδείας παρ' ἡμῖν καὶ ὅτι πρὸς τοῦτο δέον ἡ προσοχὴ τῆς Πολιτείας νὰ στραφῇ πρὸ παντὸς εἰς τὴν ἠθικὴν ἐξύψωσιν καὶ ψυχικὴν ἐνίσχυσιν τοῦ διδασκαλικοῦ κόσμου προάγεται εἰς τὸ νὰ ὑποβάλῃ τῇ Σεβαστῇ Κυβερνήσει τὴν παράκλησιν, ὅπως αὕτη εὐχρεστηθῇ νὰ ἐξετάσῃ εὐνοϊκῆς τὸ ζήτημα τῆς βελτιώσεως τῆς οἰκονομικῆς θέσεως τῶν δημοδιδασκάλων μας διὰ τῆς ὑπαγωγῆς αὐτῶν εἰς τὸν Πανυπαλληλικὸν νόμον.

Πρόεδρος: *Κατσαρὸς*

***

Πρωθυπουργὸν κλπ. Ἀθήνας

ΝΟΥΡΕΤΛΗ.—Γεωργικὸς κόσμος περιφερείας μετ' ἀδημονίας ἀναμένει ἀποδοχὴν δικαίων αἰτημάτων δημοδιδασκάλων συνεπάγουσαν τὴν βελτίωσιν λαϊκῆς ἐκπαιδεύσεως.

Πρόεδρος Γεωργικοῦ Συνεταιρισμοῦ
Νουρετλῆ Χατζῆς

***

Πρωθυπουργὸν κλπ. Ἀθήνας.

ΕΔΕΣΣΑ.—Ἀπὸ πολλοῦ παρακολουθοῦντες ἀγῶνα δημοδιδασκάλων δι' ὁλικὴν ἐνίσχυσιν πρὸς συμφέρον λαϊκοῦ σχολείου αἰσθανόμεθα ὑποχρέωσιν ταχθῶμεν πλευρὸν αὐτῶν καὶ παρακαλέσωμεν θερμῶς θεραπεύσητε δίκαια αἰτήματα αὐτῶν, ἐνθαρρύνοντες καὶ προάγοντες οὕτω δημοτικὴν ἐκπαίδευσιν.»

Ἐμπορικὸς Σύλλογος Ἐδέσσης
Πρόεδρος *Κωνσταντᾶς*

***

Πρωθυπουργὸν κλπ. Ἀθήνας

ΕΔΕΣΣΑ.—Ἐπαγγελματικὰ σωματεῖα κατάπληκτα παρηκολούθησαν ἀντιεκπαιδευτικὰς δηλώσεις ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν ἀποκρούοντος οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν δημοδιδασκάλων. ἐργατῶν μορφώσεως τέκνων λαοῦ. Διαμαρτύρονται διὰ ταύτας τάσσονται ὑπὲρ δικαίων αἰτημάτων των πρὸς ἀνόρθωσιν δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως βάσεως δημιουργίας νεολαίας μὲ ἰδανικὰ ἐθνικά.

Ἡ κυβέρνησις ἐνισχύουσα οἰκονομικῶς λειτουργοὺς ἐκπαιδεύσεως ἀνταποκρίνεται εἰς αἴσθημα λαοῦ, προθύμου δεχθῇ φορολογίαν εἰδικὴν προκειμένου ἀποκτήσῃ ὑγιαίνουσαν ἐκπαίδευσιν.

Πρόεδροι: Παντοπωλῶν *Γέγιος*, Ὑφασματοπωλῶν *Ι. Πέγιος*, Κουρέων *Χριστάκης*, Συντεχνίας σιδηρουργῶν, χαλκοιργῶν καὶ λευκοσιδηρουργῶν *Τσουλάκης*

***

Πρωθυπουργὸν κλπ. Ἀθήνας

ΕΔΕΣΣΑ.—Ὁμοσπονδία προσφυγικῶν Σωματείων Ἐδέσσης αἰσθανομένη βαθέως ἀνάγκην ἀνορθώσεως λαϊκῆς ἐκπαιδεύσεως ἐθλίβη δηλώσεις Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν κηρυχθέντος ἐναντίον οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως δημοδιδασκάλων, δημιουργῶν ἐθνικῆς ἀναγεννήσεως, διαμαρτυρομένη υἱοθετεῖ πλήρως ἀξιώσεις αὐτῶν. Παρακαλεῖ κατάταξιν αὐτῶν εἰς ἐμπρέπουσαν θέσιν ὑπαλληλικῆς οἰκογενείας.

Πρόεδροι: Ἑνώσεως προφύγων Πέλλης *Β. Ἀραπίδος*, Μικρασιατικοῦ *Μ. Ἀγγέλου*, Πισιδῶν *Καβακλόγλου*, Θρακῶν *Χ. Δημητριάδης.*

***

Πρωθυπουργὸν, Ἀθήνας

ΕΔΕΣΣΑ.—Στοιχειώδης μέριμνα ὑπὲρ ἐκπαιδεύσεως λαοῦ ἐπιβάλλει πλήρη ἀποδοχὴν αἰτημάτων τῶν δημοδιδασκάλων.

Γνωρίζων στοργικὸν ἐνδιαφέρον ὑμῶν διὰ διοπαλαιστὰς δημοδιδασκάλους ἐργάτας πολιτισμοῦ μεταξὺ λαῶν πιστεύω ἀκραδάντως ἐκπληρώσητε ἱερὰν ὑποχρέωσιν ὑπευθύνου κυβερνήσεως.

Γεηγ. Τηλικίδης

***

Πρωθυπουργὸν κλπ. Ἀθήνας

ΕΔΕΣΣΑ.—Παρακαλοῦμεν ἐνισχύσατε δίκαιον ἀγῶνα δημοδιδασκάλων δι' ὑπαγωγῆς εἰς πανυπαλληλικὸν πρὸς ἀνόρθωσιν λαϊκῆς ἐκπαιδεύσεως, μόνης βάσεως ἐθνικῆς εὐημερίας. Οὕτω τονοῦται ὁ ζῆλος ἰδίως τῶν ὑπηρετούντων εἰς νέας χώρας ἐπιτελούντων διττὸν καθῆκον, ἐπαγγελματικὸν καὶ ἐθνικόν.

Πληρεξούσιοι Ἐδέσσης
Ν. Γρηγοριάδης, Γ. Πέτσος

***

Πρωθυπουργὸν κλπ. Ἀθήνας

ΧΑΝΙΑ.—Προκειμένου περὶ δικαιοτάτης ἀξιώσεως κλάδου δημοδιδασκάλων διαβαθμίσεώς των ἐπικαλούμεθα ὑμετέραν ἐκέμβασιν.

Πληρεξούσιοι Χανίων: *Πολυχρονίδης Μάρκας, Κουτρουμπάκης*

***

Πρωθυπουργὸν κλπ. Ἀθήνας

ΖΟΥΡΤΣΑ.—130 φορολογούμενοι οἰκογενειάρχαι ἀποκρούομεν δηλώσεις ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν. Ἀγρόται εὐγνωμονοῦντες δημοδιδασκάλους ἀξιοῦμεν ἱκανοποιηθοῦν πληρέστατα.

Γεωργικὸς Συνεταιρισμὸς
Τσόκελας

***

Πρωθυπουργὸν κλπ. Ἀθήνας

ΖΟΥΡΤΣΑ.—Νεανικὴ ἕνωσις Ζούρτσης ἀποκρούει δηλώσεις ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν ἀπαιτοῦσα ἱκανοποιηθοῦν δίκαια δημοδιδασκάλων.

Πρόεδρος: *Τάγερης*

***

Πρωθυπουργὸν κλπ., Ἀθήνας.

ΣΕΡΒΙΑ—Παρακαλοῦμεν θερμὰ ταῖνα λάβητε ὑπ' ὄψει αἰτήματα διδασκαλικῆς ὁμοσπονδίας χάριν συμφέροντος λαϊκῆς ἐκπαιδεύσεως.

Πρόεδρος Κοινότητος Μικροβάτου
Κ. Στεφόπουλος

***

Πρωθυπουργὸν, Ἀθήνας.

ΑΣΠΡΟΚΑΜΠΟΣ. — Παρακαλοῦμεν θερμῶς ὑποστηρίξατε δίκαια δημοδιδασκάλων κατὰ δοθεῖσαν ὑπόσχεσίν σας ὑπὲρ ὑπαγωγῆς ὑπαλληλικόν. Ὁλόκληρος Κοινότης μου συμμερίζεται τοῦτο.

Πρόεδρος Κοινότητος *Ε. Παπαδόπουλος*

***

Πρωθυπουργὸν κλπ. Ἀθήνας

ΣΩΤΙΑ — Ἀπροσδόκητοι δηλώσεις Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν ἤκιστα συν-

λεστικαὶ Προόδου καὶ εὐημερίας Ἔθνους.

Οἰκτρὰ κατάστασις λαϊκῆς Ἐκπαιδεύσεως, ἧς συνέπεια κακοδαιμονία λαοῦ, ἐπιδάλλουν ἄμεσον οἰκονομικὴν ἀποκατάστασιν ἐργατῶν λαϊκοῦ σχολείου πρὸς πρόληψιν ἀνυπολογίστου ἐθνικῆς ζημίας.

Καὶ ἐλαφρὰν ἀκόμη φορολογίαν δι' ἐκπαίδευσιν εὐχαρίστως ἀποδεχθῇ λαός.

Πρόεδρος Κοινότητος Σελιτσιάνης (Δωτίου)
Γκουράβας

* * *

Πρωθυπουργὸν κλπ. Ἀθήνας

ΑΣΙΝΑ — Μετ' ἐκπλήξεως βλέπομεν παραγκωνισμένους οἰκονομικῶς συγκριτικῶς πρὸς τοὺς ἄλλους ὑπαλλήλους τοῦ Κράτους τοὺς δημοδιδασκάλους τῶν τέκνων μας καθ' ἣν στιγμὴν ἡμεῖς πληρώνομεν βαρυτάτους φόρους ἀγογγύστως, οὗς καθημερινῶς αὐξάνει ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν δι' ἄλλους φαίνεται σκοποὺς καὶ οὐχὶ διὰ τὴν καλλιτέρευσιν τῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν Παιδιῶν μας.

Ἔχομεν πλήρη τὴν πεποίθησιν κ. Πρόεδρε ὅτι εἰς οὐδένα θὰ ἐπιτρέψητε νὰ κηλιδώσῃ τὰς διὰ τοῦ τύπου δηλώσεις σας περὶ οἰκονομικῆς ὑποστηρίξεως τῶν δημοδιδασκάλων.

Πρόεδρος Λιμένης
Ι. Λιαλιάτος

* * *

Πρωθυπουργὸν κλπ. Ἀθήνας

ΣΕΡΒΙΑ — Κοινότης Μακροῦ Κοζάνης παρακαλεῖ καὶ συνηγορεῖ θερμῶς ὑπὲρ ἀποδοχῆς δικαίων αἰτημάτων δημοδιδασκάλων ἐγγυωμένων μόνην βελτίωσιν κοινωνικῆς ζωῆς.

Πρόεδρος: *Μίχος*

* * *

Πρωθυπουργὸν κλπ. Ἀθήνας

ΧΑΝΙΑ — Σωματεῖα Χανίων παρακαλοῦν ὑμέτεραν ἐπέμβασιν ἀναγνωρισθοῦν δίκαια διδασκάλων μὲ πλήρη βελτίωσιν οἰκονομικῆς αὐτῶν καταστάσεως ἐπ' ὠφελείᾳ συμφερόντων λαϊκοῦ σχολείου.

Πρόεδρον

Παντοπωλῶν *Μανωλινάκης*, Ἐμπορ. Συλλόγου. *Ἀγγελίδης*, Γεωργ. Συνεταιρισ. Κ. Μ. *Φούμης*, Ἐφέδρων. Χωροφυλ. *Σ Σαρίδας*, Ἐθνικῆς Ἀμύνης. *Ἰ. Μουντάκης*, Ὑποδηματοποιῶν *Ε. Μαρινεύς*, Κουρέων Κ Καλαθάκης, Φιλολ. Σύλλογος *Χρισόστ. Χ. Φουτρίδης*.

* * *

Πρωθυπουργὸν κλπ. Ἀθήνας

ΚΑΒΑΛΛΑ — Ἐπιδοκιμάζοντες πλήρως ὑπόμνημα διδασκαλικῆς ὁμοσπονδίας περὶ ὑλικῆς καὶ ἠθικῆς ἐξυψώσεως δημοδιδασκάλων δι' ὑπαγωγῆς αὐτῶν εἰς Παυκαλληλικὸν νόμον ἀδυνατοῦμεν πιστεῦσαι ἀκρίδειαν δηλώσεων Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν ΣΤΟΠ.

Πιστεύομεν ἀκραδάντως ὅτι Ἐθνικὴ ἀναγέννησις ἐξαρτᾶται πρωτίστως ἀπὸ προοδευτικὴν ἀναμόρφωσιν παρακαλοῦμεν ἀποδεχθῆτε ἀπόψεις ὁμοσπονδίας καθόσον πᾶσα δαπάνη γενομένη πρὸς ἐξύψωσιν Λαϊκῆς ἐκπαιδεύσεως προάγει μέλλον Ἔθνους.

Οἱ Πληρεξούσιοι Καβάλλας Λύγ. Θεολογίτης
Ἀλ. *Κωσταντινίδης*

* * *

Πρωθυπουργὸν κλπ. Ἀθήνας

ΖΥΡΝΟΒΟΥ — Συνεταιρισμὸς Ζυρνόβου Μέλισσα καὶ Ἀναγέννησις ἀριθμοῦντες ὑπὲρ ὀκτακόσια μέλη καὶ ἅπας λαὸς Κοινότητος Ζυρνόβου παρακολουθῶσι μετὰ λύπης διαιώνησιν ζητήματος διαβαθμίσεως δημοδιδασκαλικοῦ κλάδου ψυχῆς καὶ κυριωτέρου συντελεστοῦ εὐημερίας λαοῦ προθύμου φορολογηθῇ ὑπὲρ ἐξυψώσεως ἐκπαιδεύσεως δυνατῆς μόνον δι' οἰκονομικῆς ἱκανοποιήσεως; ἀδικουμένου καὶ τιθεμένου ἐκάστοτε εἰς ἐσχάτην μοῖραν κρατικῶν λειτουργῶν δημοδιδασκαλικοῦ κλάδου καὶ ζητοῦσι ἄμεσον ἀποδοχὴν δικαίων αἰτημάτων δημοδιδασκάλων Πρόεδρος Κοινότητος Ζυρνόβου Μιχαὴλ Κεκελέκης Πρόεδρος Συνεταιρισμοῦ Δαμιανὸς Π. Σωτηρόπουλος Πρόεδ. Συνεταιρισμοῦ Ἀναγέννησις Μ. Κεκελέκης.

* * *

Πρωθυπουργὸν κλπ. Ἀθήνας

ΔΡΑΜΑ — Ἡ κοινὴ γνώμη δυνανασχετεῖ διὰ τὴν παρέλκυσιν τοῦ ζητήματος τῆς διαβαθμίσεως τοῦ διδασκαλικοῦ κλάδου ἀμέσως ἐρχομένου εἰς ἐπαφὴν μετὰ λαοῦ ζητοῦντος ἐκπαίδευσιν ἀρτίαν καὶ συγχρονισμένην ἥτις ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως τῶν λειτουργῶν αὐτῆς ἀμοιδομένων ὄχι περισσότερον καὶ αὐτῶν τῶν θυρωρῶν τῶν διαφόρων γραφείων. Παρακαλοῦμεν τὴν παροῦσαν κυδέρνησιν ὅπως συνεπῆς εἰς τὰς ρητὰς ὑποσχέσεις τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ αὐτῆς κάμῃ γενναίαν χειρονομίαν καὶ λυθῇ ταχέως τὸ ζήτημα τοῦτο.

Ἐφημερίδες Δράμας «*Ἀγών*», «*Θάρρος*», «*Ἐλεύθερος Κῆρυξ*.

* * *

Πρωθυπουργὸν κλπ. Ἀθήνας

ΝΑΥΠΛΙΟΝ — Τὰ σωματεῖα τῆς πόλεως Ναυπλίου ἀποκρούοντα τὰς ταπεινωτικὰς δηλώσεις τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν κατὰ τοῦ δημοδιδασκαλικοῦ κλάδου, ὑποστηρίζουν ἐκθύμως τὰ δίκαια αἰτηματάτά του. Ἡ Κυδέρνησις ἐξυψώνουσα τὴν λαϊκὴν ἐκπαίδευσιν δι' ὑπαγωγῆς της εἰς τὸν ὑπαλληλικὸν νόμον καὶ χορηγήσεως οἰκονομικῆς ἐπαρκείας, θέτει ἴδια ὑπὸ τὰς παρούσας περιστάσεις στερεὰ θεμέλια καλυτέρου μέλλοντος καὶ ἀνταποκρίνεται πληρέστατα πρὸς τὴν πανελλήνιον λαϊκὴν ἐπιθυμίαν, στέργουσαν εἰς πᾶσαν θυσίαν διὰ τὴν ἐξύψωσιν τῆς λαϊκῆς ἐκπαιδεύσεως, ἐργάτιδος τῆς λαϊκῆς προόδου καὶ τοῦ μεγαλείου τοῦ Ἔθνους.

Πρόεδροι

Φαρμακοποιῶν *Κωστοῦρος*, Ἰατρῶν *Κονδῆς*, Ἐμπόρων *Παπαδημητρίου*, Παντοπωλῶν *Βουλγαράκης*, Φιλοπτώχων *Δαρλάσης*, Κουρέων *Μαντᾶς*, Καπνεργατοαγροτικῶν *Πολυμενόπουλος*, Σανδαλοποιῶν *Ἠλιόπουλος*, Φιλομούσων *Μιχαλόπουλος*.

* * *

Πρωθυπουργὸν κλπ. Ἀθήνας

ΕΔΕΣΣΑ — Ἡ Ὁμοσπονδία τῶν προσφυγικῶν σωματείων τῆς Ἐδέσσης αἰσθανομένη βαθύτατα τὴν ἀνάγκην τῆς ἀνορθώσεως τῆς λαϊκῆς ἐκπαιδεύσεως, ἐθλίβη ἀπὸ τὰς δηλώσεις τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, κηρυχθέντος ἐναντίον τῆς οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως τῶν δημοδιδασκάλων, δημιουργῶν τῆς ἐθνικῆς ἀναγεννήσεως, διαμαρτυρομένη δὲ υἱοθετεῖ πλήρως τὰς ἀξιώσεις αὐτῶν καὶ παρακαλεῖ νὰ κατατάξῃ αὐτοὺς εἰς ἐμπρέπουσαν θέσιν ἐν τῇ πανυπαλληλικῇ οἰκογενείᾳ.

Οἱ Πρόεδροι

Ἑνώσεως Προσφύγων Ἑλλάς *Ἀραπίδης*, Μικρασιατῶν *Ἀγγέλου*, *Πισίδης*, *Δοβακλόγλου*, Θρακῶν *Δημητριάδης*.

* * *

Πρωθυπουργὸν κλπ. Ἀθήνας

ΛΙΔΩΡΙΚΙΟΝ — Παρακαλοῦμεν ὅπως ὑποστηρίξητε ἐκθύμως τὰς δικαίας ἀξιώσεις τῶν δημοδιδασκάλων ἐπ' ἀγαθῷ τῆς λαϊκῆς Ἐκπαιδεύσεως.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἐμπορικοῦ Συλλόγου Λιδωρικίου *Λατσούδης*. Ὁ Πρόεδρος τῆς Κοινότητος Λιδωρικίου *Σφέτσος*.

* * *

Πρωθυπουργὸν κλπ. Ἀθήνας

ΓΕΝΙΤΣΑ — Ὁ φιλοπρόοδος Σύλλογος Νέων τῶν Γενιτσῶν, παραλλήλως πρὸς τὴν μορφωτικὴν δρᾶσιν του, θεωρεῖ καθῆκόν του νὰ διαμαρτυρηθῇ διὰ τὴν ἀντιεκπαιδευτικὴν στάσιν τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ νὰ παρακαλέσῃ τὴν σεβαστὴν Κυδέρνησιν νὰ μεριμνήσῃ διὰ τὴν οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν τοῦ ἠδικημένου διδασκαλικοῦ κλάδου ἐπ' ἀγαθῷ τῆς παιδείας τοῦ λαοῦ.

Ὁ Πρόεδρος: *Διδασκάλου*

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΦΟΙΤΗΣΙΣ ΕΙΣ ΤΑ ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ

Διὰ τὴν ὑποχρεωτικὴν φοίτησιν εἰς δημοτ. Σχολεῖα προβλέπουν οἱ ἑξῆς νόμοι· 1) τὸ ἀπὸ 6 Φεβρουαρ. 1834 Β. Δ. 1) τὸ ἄρθρον 656 τοῦ ποινικοῦ νόμου 3) ὁ νόμος ΒΤΜΘ' τοῦ 1895, 4) τὸ ἀπὸ 3 Αὐγούστου 1913 Β. Δ. καὶ 5) ὁ νόμος 1242 ὁ κωδικοποιῶν πάντας τοὺς μέχρι τοῦ 1918 ἰσχύοντας νόμους περὶ Δημοτ. Ἐκπαιδεύσεως.

Ἐκ τούτων μόνον τὸ διάταγμα τοῦ Ὄθωνος ὁρίζει ποινὰς εἰς τοὺς μὴ ἀποστέλλοντας τὰ παιδιά εἰς τὸ Δημοτ. Σχολεῖον. Τὰ λοιπὰ δὲν ὑποδεικνύουν τὰ μέτρα τῆς βελτιώσεως καὶ τὰς ποινὰς τὰς ἐπιδληθησομένας καὶ αἱ ὁποῖαι ἐπιδαλλόμεναι θὰ ἔχουν πρακτικὴν ἀξίαν.

Τὸ ζήτημα τῆς ὑποχρεωτικῆς φοιτήσεως καθ' ἡμᾶς εἶνε σπουδαιότατον καὶ διὰ τῆς πιστῶς ἐφαρμογῆς καλῶς μελετημένων νόμων θὰ κατορθωθῇ νὰ λείψουν οἱ ἀγράμματοι ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα.

Κατὰ τὴν γνώμην ἡμῶν τὰ τῆς ὑποχρεωτικῆς φοιτήσεως πρέπει νὰ κανονισθῶσιν ὡς ἑξῆς: 1) Νὰ θεσπισθῇ ὅτι ἡ φοίτησις εἶνε ὑποχρεωτικὴ μέχρι λήψεως ἀπολυτηρίου δημοτ. Σχολείου ἢ μέχρι τοῦ 15ου ἔτους τῆς ἡλικίας ἀρρένων καὶ θηλέων. 2) Ἡ ποινὴ τῶν παραδαινόντων τὸν νόμον γονέων ἢ κηδεμόνων νὰ ὁρισθῇ εἰς 200—1000 δρχ. πρόστιμον. 3) Ἡ δίκη νὰ διεξάγεται ἐπὶ τῇ βάσει μηνύσεως τοῦ διδασκάλου ἢ ὁποία ὡς δημόσιον ἔγγραφον νὰ ἀποτελῇ πλήρη ἀπόδειξιν ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου χωρὶς νὰ εἶνε ἀναγκαία ἡ προσωπικὴ ἐμφάνισις καὶ ὁρκωμοσία τοῦ διδασκάλου δι' ἑκάστην καταγγελίαν. 4) Νὰ μὴ εἶναι ἀπαραίτητος ἡ διὰ τῆς ἀστυνομίας ἔγγραφος εἰδοποίησις τῶν γονέων καὶ κηδεμόνων τῶν εἰς φοίτησιν ὑποχρέων μαθητῶν ὅπως ὁρίζει τὸ ἀπὸ 3 Αὐγούστου 1913 Β. Δ. ἀλλὰ ὁ διδάσκαλος μετὰ τὸ τέλος τῶν ἐγγραφῶν νὰ δημοσιεύῃ κατάλογον τῶν ἐγγραφέντων ὑποχρέων εἰς φοίτησιν μαθητῶν καὶ ἡ δημοσίευσις αὕτη νὰ θεωρηθῇ ἀρκετή. 5). Ἡ ἐκδίκασις νὰ γίνεται ἐντὸς 15 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ὑποδολῆς τῆς μηνύσεως.

Χ. Παπαδημητρόπουλος
Πεῦκος—Βιάνου—Κρήτης

ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΣ

Ὅσοι τῶν συνδρομητῶν ἤλλαξαν διαμονὴν λόγῳ μεταθέσεως ἀνογνωρίσῃ νὰ μᾶς γνωρίσουν ἐκτὸς τῆς νέας των διευθύνσεως καὶ τὴν παλαιὰν διὰ τὴν εὐκολίαν καὶ τῆς διορθώσεως καὶ τῆς διεκπεραιώσεως.

Η ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ

ΠΕΝΘΗ

Ἐκ τυχαίου δυστυχήματος ὑπέκυψεν εἰς τὸ μοιραῖον τέλος ἡ συνάδελφος Χανίων ***Φανὴ Ἀγκωνάκη.*** *Τὸ Ἀιδασκ. Βῆμα συλλυπεῖται τοὺς οἰκείους της.*

Συνάδελφοι, διαδόσατε τὸ ἐπίσημον ὄργανον τῆς Ὁμοσπονδίας μας εἰς τὰς λαϊκὰς ὀργανώσεις τῆς περιφερείας σας, εἰς τὰς κοινότητας συνεταιρισμοὺς καὶ σωματεῖα.

ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΔΡΟΜΗ ΤΗΣ ΕΛΒΕΤΙΑΣ

ΛΥΚΕΡΝΗ, 2 Τδρίου 1925 — Ἀφοῦ διεσχίσαμε τὴν Ἰταλία καὶ ἀπολαύσαμε τὰ διάφορα τοπεῖα της ποὺ μοιάζανε σὰν κῆπος ἐπατήσαμε τὸ Ἑλβετικὸ ἔδαφος καὶ πρωτόπεσε στὰ μάτια μας ἡ λίμνη Κῶμος πλαισιωμένη ἀπὸ ὑψώματα γιομάτα ἀπὸ χλόη καὶ γραφικότητα. Στὰ ὑψώματα αὐτὰ σκαρφαλώνει σὰν μυρμήγγι ὁ ὀδοντωτὸς ποῦ ἀνεβοκατεβάζει τοὺς κατοίκους τῶν ψηλῶν δουνῶν αὐτῶν. Ἐδῶ μᾶς συναντᾷ ὁ Κων. Μελᾶς γιὰ νὰ τεθῆ ἐπὶ κεφαλῆς τῶν ἐκδομέων μαζὶ μὲ τὸν περισσότερον ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας Ἕλληνας καθηγητὴς ἐν Βέρνῃ κ. Broeche. Ἀνοίγει διάπλατα αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος τὴν καρδιά του γιὰ νὰ χαιρετίση τοὺς ξένους σὰν νὰ ἦσανε δικοί του. Προχωροῦμε μὲ τὸν σιδηρόδρομο ποὺ εἶχε ἐξαιρετικὰ βαγόνια γιὰ μᾶς καὶ συναντᾶμε τὴν λίμνη τοῦ Λουγκάνο. Εὑρεθήκαμε ἀλήθεια σὲ ἕνα κόσμο φαντασμαγορικὸ δὲν καταλαβαίναμε ἂν εἴμαστε ξένοι ἢ ἂν βλέπαμε ὄνειρο ἂν εἴχαμε μπροστά μας τὰ πράγματα ἢ ἀντιμετωπίζαμε τὸν κινηματόγραφο. Μήπως ἄραγε πλανόδιοι μᾶς ἔδειχναν εἰκόνες σὲ πανόραμα; Ὄχι εἶναι τὰ Ἑλβετικὰ τοπεῖα ποῦ ὅσο κι' ἂν μᾶς ἐξεικόνισαν ποιητὲς καὶ μυθιστορογράφοι δὲν μᾶς εἶχαν δοσμένη τὴν πραγματικότητα. Ἀπορροφημένοι ἀπὸ τὸ ὑπέροχο θέαμα ἐφθάσαμε στὸ Λουγκάνο ὅπου ἡ ἐπὶ τῆς ὑποδοχῆς ἐπιτροπὴ μᾶς παρέλαβε κατὰ ἕνα τέτοιο τρόπο ποῦ δὲν καταλάβαμε πῶς βρεθήκαμε ἐμεῖς καὶ τὰ μπαοῦλα μας στὰ ξενοδοχεῖα ὅπου καὶ παρεμείναμε γιὰ νὰ ἀναπαυθοῦμε ἀπὸ τὴν κούραση ὕστερα ἐννοεῖται ἀπὸ γενναῖο δεῖπνο. Τὴν ἐπαύριον σύμφωνα μὲ τὸ ὡραῖο πρόγραμμα ποῦ μᾶς εἶχαν κάνει εἴδαμε ὅλα τὰ ἀξιοθέατα μέρη τῆς πόλεως, ἐκκλησίες μὲ ὡραῖες τοιχοχρογραφίας καὶ ὡραῖα ἀγάλματα ἐκφραστικώτατα, ἀνεβήκαμε μὲ τὸν ὀδοντωτὸ τὸ Eont Brè καὶ ἀπὸ ἐκεῖ μὲ τὴν βοήθεια τῶν διδασκάλων Ἑλβετῶν καὶ τοῦ ἀκούραστου κ. Broeche ἐμπήκαμε στὴν τοπογραφία τῶν τριγύρω μας τοπείων. Μόνον ἂν τὰ ἴδῃ κανεὶς μπορεῖ νὰ τὸ καταλάβῃ! Μιὰ πέννα τόσο μάλιστα ἀγύμναστη ὅπως ἡ δική μου δὲν μπορεῖ νὰ παραστήσῃ ὅσα τόσοι μεγάλοι ζωγράφοι καὶ σοφοὶ συγγραφεῖς δὲν μπόρεσαν νὰ ἀπεικονίσουν. Ἐκαθίσαμε στὸ ξενοδοχεῖο ἐδῶ ψηλὰ καὶ ἐπήραμε ἀναψυκτικὰ ποῦ εἶχε παραθέσει ἡ πόλις πρὸς χάριν μας καὶ ἀπὸ κεῖ ἐκατεβήκαμε στὴν πόλι καὶ ἐγευματίσαμε. Σύμφωνα μὲ τὸ πρόγραμμα τὸ ἀπόγευμα ἐπήγαμε στὸ σχολεῖο ἐργασίας τοῦ Barrifi. Δυστυχῶς τὰ παιδιὰ δὲν εἶναι γιατὶ ἔχουν διακοπές. Εὐγενέστατος ὁ διευθυντὴς δίδει πληροφορίας καὶ διὰ μακρῶν ἀναπτύσσει γιὰ τὸ σχολεῖο του τὸν τρόπο τῆς ἐργασίας του (λεπτομέρειες γι' αὐτὸ θὰ γράψουμε ἀργότερα. Ἐπήγαμε καὶ εἴδαμε διάφορα διδακτήρια καὶ μιὰ μεγάλη βιβλιοθήκη ἀπὸ χιλιάδες τόμους. Ἐθαυμάσαμε ἀλήθεια τὴν πρόοδο τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν ἀλλὰ δὲ νοιώθουμε μέσα τὴ χαρὰ ποῦ φλετούριζε ὅταν ἐβλέπαμε τὰ ὡραῖα τοπεῖα. Γιατὶ τάχα; Ἐξόκνησε μέσα μας ἡ Ἀνατολήτικη ζήλεια καὶ τὸ μικρόβιο τοῦ φθόνου ποῦ πιάνει τοὺς τεμπέληδες; Ὄχι μὰ τὴν ἀλήθεια μᾶς ἔκνιξε τὴν καρδιὰ καὶ μᾶς ἐτάραξε τὸ θυμικὸ μιὰ λύπη ἀπέραντη καὶ δυνατὴ γιατὶ καὶ μεῖς τάχα νὰ μὴν ἔχουμε τὰ ἴδια μέσα; Γιατὶ νὰ ἔχουμε κλεισμένα τὰ Ἑλληνόπουλα μέσα στὰ μπουντρούμια γιατὶ νὰ μὴν ἔχουμε καὶ μεῖς τὰ διδακτικὰ ὄργανα ποῦ ἔχει ὅλος ὁ κόσμος; γιατί; γιατί; Δίνει καθένας μας μέσα του ἐρωταποκρίσεις βρίσκει πολλὲς δικαιολογίες φέρνει στὴ μνήμη του τοὺς παληοὺς πολέμους μὰ καὶ πάλι ἀντιλαμβάνεται πῶς καὶ μόλα αὐτὰ κάτι ἤτανε δυνατὸ νὰ γίνῃ ἀλλὰ δὲν ἔγινε κι' ἂς ἤτανε λιγότερο ἀπὸ ὅ,τι κάνουν οἱ Ἑλβετοὶ τόσα χρόνια ἐλεύθεροι. Καὶ καθώς σὰν ῥωμηοὶ εἴμαστε ἀψίκοροι καὶ ἐκφραστικοὶ ἐδιάβαζες στὸ πρόσωπό μας ὅτι τὸ πᾶν θὰ κάνουμε ἅμα γυρίσουμε γιὰ νὰ μεταβάλουμε τὴν Ἑλλάδα σὲ Ἑλβετία, ἂς εὐχηθοῦμε ὅτι ὅλοι αὐτοὶ οἱ ἐνθουσιασμοὶ δὲν θὰ ἐξατμισθοῦνε προτοῦ πατήσῃ τὸ πόδι μας τὸ Ἑλληνικὸ χῶμα ἀλλὰ πολὺ τὸ φοβοῦμε! Ἀφ' οὗ ἐχαζέψαμε ἀρκετὴ ὥρα στὴ λίμνη καὶ στὴ ξακουσμένη Ριβιέρα τὸ ξενοδοχεῖο, κατελήξαμε στὸ ξενοδοχεῖο ποὺ ἐπρόκειτο νὰ μᾶς προσφερθοῦν ἀναψυκτικά. Ἐκεῖ ὡμίλησε ὁ δικός μας κειὰ καὶ ὄχι ξένος καθηγητὴς κ. Broeche μᾶς ἔδωκε ἀρκετὰ στοιχεῖα διὰ τὰ τῆς ἐκπαιδεύσεως ἐν Ἑλβετίᾳ καὶ μᾶς ἐχαιρίτισε μὲ πολὺ συγκινητικὰ λόγια μᾶς προσεφώνησεν ἐξ ὀνόματος τῶν διδασκάλων καὶ καθηγητῶν ὅπως καὶ ἐξ ὀνόματος τῆς πόλεως. Ἀπὸ τοὺς δικούς μας ἀπήντησαν ὁ καθηγητὴς κ. Δημοσθένης Λῶλος καὶ ὁ καθηγητὴς κ. Ἀστεριάδης.

Τὴν ἐπαύριο 1ην Τδρίου ἐμπήκαμε στὸν ἠλεκτρικὸ σὲ βαγόνια ποὺ εἶχανε ξεχωρίστεῖ γιὰ μᾶς καὶ ἐκινηθήκαμε γιὰ τὸ Ἄλντορφ. Ἡ μαγεία τῆς φυσικῆς καλλονῆς μᾶς μαθάει κυριολεκτικῶς τὰ δὲ λόγια τοῦ Broeche μᾶς ξετρελλαίνουν μὲ τέτοιες ἐντυπώσεις. Ἀφ' οὗ ἐπεράσαμε τὴν σήραγγα τοῦ Γοτθάρου ἐφθάσαμε στὸ Ἄλντορφ καὶ ἐκεῖ ἐξ ὀνόματος τῶν ἐκδρομέων ἐστοφανώθη τὸ Ἄγαλμα τοῦ Γουλιέλμου Τὲλ μὲ κατάλληλα λόγια τοῦ καθηγητοῦ τοῦ Ἀρσακείου κ. Σχοινᾶ. Ἀπὸ τὸ βάθρο τοῦ Ἀγάλματος ὁ Ἐπιθεωρητὴς τῶν Δημ. Σχολείων Ἀντ. Χαραλαμπόπουλος ἐξουσιοδοτήθη ἀπὸ τὸν ἀρχηγὸ τῆς ἐκδρομῆς νὰ μιλήσῃ καὶ μίλησε γιὰ τὸν Γουλιέλμο Τὲλ τὸν ἄνθρωπο ποὺ τόσο πολὺ ὑπερασπίσθηκε τὴν ἐλευθερία. Ἀπὸ κεῖ ἀφ' οὗ περάσαμε πολλὰ ἱστορικὰ μέρη ἐφθάσαμε στὴ Λυκέρνη.

Νέα προγράμματα πολλὲς φιλοφρονήσεις καὶ μιὰ δεξίωση σ' ἕνα ἀπὸ τὰ καλλίτερα κέντρα. Οἱ συνάδελφοι τῆς Λυκέρνης ἀκούραστοι καὶ περιποιητικοὶ μᾶς ἔσκασαν στὴ μούρα καὶ στὰ γλυκὰ τόσο ποὺ βαρεθήκαμε καὶ ξεγλυστρούσαμε ἕνας ἕνας νὰ κάμε νὰ κοιμηθοῦμε κουρασμένοι καθὼς εἴμαστε. Τὸ πρωὶ στὶς ὥ, εὑρεθήκαμν στὸ σταθμὸ τοῦ σιδηροδρόμου καὶ ἀνεβήκαμε στὸν Πιλάτο τὸ βουνὸ ποὺ ἔχει σχέση ~~με τὸν Πιλάτο~~ τῆς καινῆς διαθήκης ἀπὸ κεῖ φέρει τὸ ὄνομα.

Ἀνεβήκαμε μὲ τὸν ὀδοντωτὸ ἀλλὰ κατσουφιασμένος ἀπὸ τὴν πολλὴ καταχνιὰ καὶ δὲν μᾶς ἐπέτρεψε ὁ ἀφιλότιμος νὰ ἰδοῦμε τριγύρω καὶ γι' αὐτὸ ἀφ' οὗ ἐφάγαμε τὸ πρόγευμα ἐκατεβήκαμε γιὰ νὰ φᾶμε καὶ τρίτη φορά. Τὸ ἕνα πρόγευμα εἶτανε ἀπὸ τοὺς δασκάλους Λυκέρνης. Ἐπισκεφθήκαμε διάφορα σχολεῖα. Τὸ πλέον ἐνδιαφέρον εἶναι ἐκεῖνο ποὺ μαζεύει τὰ ἠθικῶς ἀνώμαλα παιδιὰ τοῦ Καντονίου. Οἱ ἄτακτοι αὐτοὶ ξεθεώνονται στὴ δουλειά. Ἔχουνε πατάτες νὰ φυτέψουν, ἀγελάδες νὰ θρέψουν καὶ ἄλογα νὰ περιποιηθοῦν. Βγαίνουν ὅμως στὸ τέλος φρόνιμοι καὶ ἕνας μάλιστα ἀπὸ αὐτοὺς ἔγινε διευθυντὴς Διδασκαλείου, γιατὶ ἐκεῖ μέσα δὲν παύει νὰ ἐφαρμόζεται μαζὶ μὲ τὰ ἄλλα καὶ τὸ πρόγραμμα τοῦ σχολείου, ὅπως μᾶς ἔλεγε ὁ διευθυντὴς ποὺ εἶτανε φιλοφρονέστατος. Μᾶς προσφώνησε δὲ μὲ πολὺ φιλικὰ λόγια Γαλλιστί. Πρὸς αὐτὸν ὅπως καὶ πρὸς τὸν μηχανικὸ τῆς ἐκπαιδεύσεως τοῦ Καντονίου ποὺ μᾶς μίλησε γιὰ τὰ διδακτήρια καὶ μᾶς ἐχαιρέτισε συγκινητικώτα ἀπήντησε ὁ ἐπιθεωρητὴς τῶν σχολείων Μεραμβέλλου Ἀναστ. Χαραλαμπόπουλος γαλλιστὶ ἐπίσης.

Εἰς τὰς 2 Τδρίου φύγαμε γιὰ τὴ Ζυρίχη σύμφωνα μὲ τὸ πρόγραμμα ἐκεῖ θὰ γίνουν πολὺ περισσότερα πράγματα. Ἀπὸ κεῖ θὰ προσπαθήσω νὰ δώκω ὅσο μπορῶ πειὸ ζωντανὴ εἰκόνα γιὰ τοὺς συναδέλφους ἐκείνους ποὺ δὲν εὐτύχησαν νὰ ἀπολαύσουν ὅλα αὐτὰ τὰ θαυμάσια καὶ ἐνδιαφέροντα πράγματα.

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ
ΤΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

Ὁ δημοδιδάσκαλος Ἀθαν. Παπαγεωργίου ἐκ Ζούρτσης τῆς Ὀλυμπίας ἐνοτοκτόνησε τὴν παρελθοῦσαν Τρίτην παρὰ τὴν μνημεῖον Φιλοπάππου. Ὁ ἀτυχὴς δημ)λος ἐνῶ εὑρίσκετο ἐν ὑπηρεσίᾳ προσεβλήθη ἀπὸ ὀξυτάτην νευρασθένειαν συνοδευομένην μὲ ἀφασίαν, διανοητικὰς παρακρούσεις μὲ διαλείψεις κλπ., ἕνεκα τῶν ὁποίων δὲν ἦτο εἰς θέσιν ἐγκαίρως νὰ ζητήσῃ ἀναρρωτικὴν ἄδειαν Ἐπειδὴ δὲ ἐγκατέλειψε τὴν θέσιν του καὶ ἡ ὑπηρεσία τὸν ἀπέλυσε ἐπὶ ἐγκαταλείψει θέσεως. Ἐν τῷ μεταξὺ ὅμως ὑπέβαλεν αἴτησιν ἀναρρωτικῆς ἀδείας συνοδευομένην ἀπὸ πιστοποιητικὰ ἰατρῶν, βεβαιούντων τὴν ἀσθένειαν καὶ τὴν ἀνάγκην χορηγήσεως εἰς αὐτὸν ἀναρρωτικῆς ἀδείας. Ἡ αἴτησις αὕτη διεβιβάσθη εἰς τὸ ὑπουργεῖον μὲ γνωμάτευσιν τοῦ ἁρμοδίου ἐπιθεωρητοῦ ὅτι δὲν ἐγένοντο κανονικὰ αἱ ἀπαιτούμεναι διατυπώσεις δηλ. ἀπὸ τὸν σχολ. ἰατρὸν καὶ ὅτι ἔχει ἐπιφυλάξεις μήπως ὑπέβαλε τὴν αἴτησιν διὰ νὰ λάβῃ τοὺς μισθοὺς τῶν διακοπῶν. Ἕνεκα τούτου τὸ Ὑπουργεῖον ἀπέρριψε τὴν αἴτησιν τῆς ἀναρρωτικῆς ἀδείας του, χωρὶς νὰ τὴν παραπέμψῃ εἰς τὸ ἁρμόδιον Τμῆμα Ὑγιεινῆς. Τὸ ἐκπαιδευτικὸν Συμβούλιον δὲ ἐν τῷ μεταξὺ εἶχεν ἐπικυρώσει τὴν ἀπόφασιν τοῦ ἐκποιητικοῦ συμβουλίου περὶ τῆς ἀπολύσεως του.

Ἡ πραγματικὴ ὅμως πάθησις τοῦ ἀτυχοῦς Παπαγεωργίου ὤθησε τὸν σύνδεσμον τῶν δημοδιδασκάλων Ὀλυμπίας νὰ γνωρίσῃ εἰς τὴν Ὁμοσπονδίαν πάντα ταῦτα καὶ νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν ἐπέμβασίν της εἰς τοὺς ἁρμοδίους πρὸς ἀπόδοσιν δικαιοσύνης. Κατόπιν δὲ προφορικῶν παραστάσεων καὶ ἐγγράφως διατυπωθεισῶν κατὰ τὸν Ἰούλιον εἰς τὸ Ὑπουργεῖον ἐβεβαιώθη ἁρμοδίως ἡ Ὁμοσπονδία ὅτι ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ πραγματικῆς παθήσεως θὰ ἀναθεωρηθῇ ἡ ἀπόφασις ἔστω καὶ ἂν δημοσιευθῇ καὶ θὰ ἀρθῇ τὸ ἄτοπον τοῦτο. Ἕως ὅτου ὅμως γίνῃ ἡ ἀναθεώρησις μὲ τὸ σύστημα τῶν διατυπώσεων τῆς ἐγκαινιασθείσης γραφειοκρατίας, μολονότι ἡ Ὁμοσπονδία κατ' ἐπανάληψιν εἶχε κάνει παραστάσεις διὰ τοῦτο, ἡ ἀπόλυσις εἶχε δημοσιευθῇ καὶ ὁ ἀτυχὴς εἶχεν αὐτοκτονήσει.

Ἐρωτῶμεν τώρα τοὺς ἁρμοδίους ἂν ἐξ αἰτίας ἑνὸς πλημμελεστάτου συστήματος διατυπώσεων γραφειοκρατίας, εἶνε σωστὸ ἕνας ὑπάλληλος νὰ ἀπολύεται τῆς ὑπηρεσίας, νὰ πετιέται στοὺς δρόμους καὶ νὰ πεθαίνῃ. Ἢ δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ ἀρρωστήσῃ χωρὶς νὰ τοῦ δώσουν τὴν ἄδεια; Διότι ὅπως ἔχουν σήμερα διαρρυθμισθῇ τὰ τῶν ἀδειῶν δὲν γίνεται διαφορετικά. Ἐπίσης ἐκτὸς τῶν τόσων ἀπαιτουμένων διατυπώσεων, γνω-

ματεύει καὶ τὸ Τμῆμα τῆς Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως ἀπὸ τὰς Ἀθήνας εἰς τὴν Ὀλυμπίαν διὰ ζητήματα ξένα ἐντελῶς τῆς ἁρμοδιότητός του!

Ἀλλὰ καὶ τὸ ἁρμόδιον τμῆμα τῆς Ὑγιεινῆς δὲν εἶναι δυνατόν, καθὼς βεβαιώνει ὁ διευθυντὴς τοῦ τμήματος κ. Λαμπαδάριος, καὶ γνωρίζει ὅλος ὁ κόσμος, νὰ ἀποφαίνεται ἐκγύρως περὶ ἀσθενείας καὶ ἀνάγκης χορηγήσεως ἢ μὴ ἀναρρωτικῆς ἀδείας ἐξ ἀποστάσεως. Ἀνεξαρτήτως ὅμως τούτων τὸ γεγονὸς εἶναι ὅτι ὁ ἀτυχὴς δημοδιδάσκαλος ἔπεσε θῦμα ἑνὸς κλημμελεστάτου μέτρου «περὶ χορηγήσεως ἀναρρωτικῶν ἀδειῶν» ἀπὸ τὴν κεντρικὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Ὑπουργείου, ἡ ὁποία εἶναι καὶ λόγῳ τῆς ἀποστάσεως ἢ ὀλιγώτερον ἁρμοδία νὰ ἀποφαίνεται ἐπ' αὐτοῦ.

Ἡ Διδασκαλικὴ Ὁμοσπονδία ἐγκαίρως ὑπέδειξε τὸ ἄτοπον τοῦτο καὶ ἐπανειλημμένως διεμαρτυρήθη εἰς τὰς Γενικάς της Συνελεύσεις. Δυστυχῶς δὲν εἶναι ἡ παροῦσα ἡ μόνη περίπτωσις ἀλλὰ καὶ πολλαὶ ἄλλαι κατὰ τὰς ὁποίας μὲ τὸ πολύπλοκον γραφειοκρατικὸν σύστημα τῶν διατυπώσεων πρὸς περιστολὴν καταχρήσεων δημοδιδάσκαλοι ἢ ἀπελύθησαν τῆς ὑπηρεσίας ἢ ἀπέθανον ἀναμένοντες τὴν κανονικὴν ἄδειαν. Ἤδη δὲν πρέπει νὰ περιμένωμεν καὶ ἄλλα θύματα διὰ νὰ λάβῃ ἡ ὑπηρεσία τὰ μέτρα της. Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀναθέσῃ ἀμέσως εἰς τὸ τμῆμα τῆς Ὑγιεινῆς τὴν σύνταξιν σχετικοῦ νομοσχεδίου κατὰ τὸ ὁποῖον νὰ ἁπλοποιοῦνται αἱ διατυπώσεις τοῦ γραφειοκρατικοῦ συστήματος τόσον διὰ τὴν χορήγησιν τῶν ἀναρρωτικῶν, ὅσον καὶ τῶν κανονικῶν ἀδειῶν καὶ νὰ ἀνατεθοῦν αὗται εἰς τὰ τοπικὰ ἐποπτικὰ Συμβούλια. Ταῦτα δὲ εὑρισκόμενα πλησιέστερον τῶν πραγμάτων εἶναι ἁρμοδιώτερα διὰ νὰ ἐκτιμῶσι τοὺς πραγματικοὺς λόγους καὶ νὰ μὴ συμβαίνουν τοιαῦται χονδροειδεῖς ἀδικίαι, νὰ ἀπολύεται τῆς ὑπηρεσίας κανεὶς ἢ νὰ κεθαίνῃ περιμένοντας τὴν ἄδεια, ἡ ὁποία εἰς τὸ τέλος καὶ νὰ μὴ χορηγῆται, διότι τὸ τοιοῦτον προσβάλλει οὐ μόνον τὰ δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλὰ καὶ τὴν ἔννοιαν τοῦ στοιχειώδους ἀνθρωπισμοῦ καὶ τὴν ὑπόληψιν τοῦ Κράτους.

ΝΕΚΡΙΚΑ ΛΟΥΛΟΥΔΙΑ
ΣΤΟΝ ΣΥΝΑΔΕΛΦΟ ΘΑΝΑΣΗ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

Ἄτυχος σὲ ὅλα, κατατρεγμένος ἀπὸ τὴ μοῖρα, ποὺ τοῦ ἔπλεξε στεφάνια τοῦ γάμου του θανατερά, καὶ ἀπὸ τὴν ἐπίσημη ὑπηρεσία, ποὺ γιὰ λόγους τυπικοὺς τοῦ ἀρνήθηκε κάθε συνδρομὴ στὴν ἔνταση τῆς δυστυχίας του, βαδίζοντας γιὰ τὸ μοιραῖο στὸ μνημεῖο τοῦ Φιλοπάππου, ἀπαρατημένος ἀπὸ ὅλους, ἔκοψε τῆς ζωῆς του τὸ μαρτύριο προχτὲς ὁ συνάδελφος Θανάσης Παπαγεωργίου.

Γιὰ τὸ Σύνδεσμο Ὀλυμπίας καὶ γιὰ ὅσους τὸν ἐγνώρισαν θὰ μείνῃ ἀλησμόνητος ὁ τόσος καλὸς συνάδελφος· καὶ πιὸ βαθειὰ ἡ λύπη θὰ συντροφεύῃ τὴν ἀνάμνησή του, γιατὶ ἔτσι πρόωρα καὶ τραγικὰ ἐχάθηκε ὁ δύστυχος.

Τὰ λίγα ταῦτα λόγια, ἂς χρησιμέψουν γιὰ τελευταῖα φτωχὰ λουλούδια πάνω στὸ νιοσκαμένο χῶμα, ποὺ σὲ κάποια ἄγνωστη γωνιὰ τοῦ Ἀθηναϊκοῦ νεκροταφείου, σκεπάζει τὸν ἀδικοχαμένο συνάδελφο.

Ζοβρτσα 11)9)25

Παναγ. Παυλοῦρος

Τὸ «Διδασκαλικὸν Βῆμα» στέλλεται μόνον εἰς τοὺς συνδρομητάς.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Γεώργιον Παπαδόπουλον δημ)λον, Ἀσλόγαγα. Ὁ Ἐπιθεωρητὴς μὲ τὴν πρότασιν τῆς μεταθέσεως τῆς διδασκαλίσσης Οὐρ. Καλδακούρα θὰ εἰδοποίησε περὶ τούτου τὸ Ἐκπαιδευτικόν, συνεπῶς ἡ εἰς Παιδεμόνον μετάθεσίς σας δὲν θὰ ἐκτελεσθῇ.

Παναγ. Τσαγκαλίδην, Ἀλέξια—Κιλκίς. Ἡ συστημένη σας περιεῖχε μόνον τὸ δελτίον ἔγγραφῆς ἄνευ τῶν 40 δραχμῶν.

Νικόλ. Εὐλευθεριάδην δημ)λον, Θῆβας. Ἡ γεμάτη πόνο καὶ ἐνθουσιασμὸ ἐπιστολή σας λήφθηκε. Γράφοντας ὅμως ὅσα γράφεις δὲν πατᾷς στὴ πραγματικότητα. Εἶθε ἡ ἀπαγγελματικήμας θέσις νὰ ἦτο ὡς τὴν φανταζεσθε. Τότε ἀσφαλῶς θὰ ἐκαλεῖσθε νὰ χειροκροτήσετε, ἐνῷ τώρα καλεῖσθε νὰ συνεργασθῆτε διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῶν δικῶν ὑποδεικνύετε.

Ἀνώνυμον δημ)λον ἐκ Χαλκιδικῆς. Ἡ Ὁμοσπονδία μόνον εἰδήσεις ὑπευθύνως διδομένας λαμβάνει ὑπ' ὄψιν. Τόσον σᾶς ἀπέλιπε τὸ ψυχικὸν σθένος;

Πρόεδρον δημ)λων Κομοτινῆς. Διεδίθμισις γίνη ἐπὶ τῇ βάσει ἀποφάσεων Ζ γενικῆς συνελεύσεως καὶ ὄχι διὰ διαιρέσεως εἰς κατηγορίας. Εἰς τηλ)φημα 664 ἀπηντήσαμεν.

Πρόεδρον δημ)λων Γρεβενά. Ἡ δικαιοτάτη ἀξίωσίς σας ἔχομεν δι' ἐλπίδος ὅτι θὰ δικαιωθῇ. Τὸ ὑπουργεῖον διὰ Νομοθετήματος θὰ λύσῃ εὐνοϊκῶς τὸ ζήτημα ὡς τοιοῦτο ἐπεσχέθη ἐπανειλημμένως.

Γρῃ Ἀνδρεάτον δημ)λον Τζανάτων. Μετάθεσίς σας εἰς Τζανάτα ἐδημοσιεύθη συνεπῶς ἡσυχεῖτε. Διόρθωσις διευθύνσεως ἔγινε.

Χριστόδουλον Σαράβαν δημ)λον Ἰωάννινα. Διὰ τὴν μετεκπαίδευσιν θὰ ληφθῇ γενικὸν μέτρον λαμβάνον ὑπ' ὄψιν ὅλας τὰς κατηγορίας.

Σ. Κοσμᾶτον δημ)λον Φαρσκλάτα. Πίστωσις ὀχετικὴ διεγράφη ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου τῶν οἰκονομικῶν δικαιοῦται ὅμως τοῦ χιλιοδράχμου γράτος τὸ ἑπόμενον, ἅμα τῇ ἀνταγραφῇ πιστώσεως.

Πρόεδρον δημ)λων Κόνιτσας. Διὰ τὸ ζήτημα τῆς μετεκπαιδεύσεως συναδέλφων Βελλάς ὡς καὶ διὰ μετεκπαίδευσιν, Γλοιπῶν συναδέλφων ληφθήσεται πρόνοια ἐν τῷ καταρτισθησομένῳ νομοσχεδίῳ.

Ἰωάν. Γκιζελῆν δημ)λον Αὐλωνάριον. Ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου ἐξεδόθη ὑπ' ἀριθ. 8712 13-6-24 ἔνταλμα ἐκ δρχ. 277,20 δι' ἐδοιπορικὰ συνεδρίου. Διὰ τὰ ἐξ 100 δρχ. δὲν φαίνεται τίποτα. Στείλατε περισσότερα στοιχεῖα.

Σκλαβωνάκον δημ)λον. Στρατιωτικὴ ὑπηρεσία μονίμου ἀξιωματικοῦ ἢ ὑπαξιωματικοῦ κατὰ νεωτέραν ἐξαμηνεῖαν ὑπουρ. Οἰκονομικῶν προσμετρᾶται μόνον διὰ τὴν σύνταξιν καὶ ὄχι διὰ τὸν κανονισμὸν ἢ προσαύξησιν τοῦ μισθοῦ.

Γεώργιον Χριστόπουλον Μέθανα. Κανονισθεῖσα σύνταξις διπλασιάζεται. Ἀπαιτεῖται αἴτησις Γεν. Λογιστηρίου.

Ε. Ζώρῃν δημ)λον Κουνίνης—Τριχωνίας. Μετάθεσίς σας εἰς Ἄνω Χρυσοβίτσαν ἠκυρώθη δυστυχῶς.

Κ. Παπαδόπουλον δημ)λον Κερβούς Ξάνθης. Τὸ ζήτημα τῆς διεκθαμίσεως κανονισθήσεται διὰ νομοθετήματος λίαν προσεχῶς.

Πρόεδρον συλλόγου δημ)λων Κέρκυρας. Παρακαλοῦμεν νὰ μᾶς πληροφορήσετε ἂν ὑπηρετῇ εἰς Παντελήμονα Κερκύρας συνάδελφος Δημ. Κομπολίτης καὶ ἂν ἔχει εἰς ὄμᾶς ἐμβάσεις συνδρομῶν «Δ. Βήματος».

= ΕΚΔΟΣΕΙΣ =

ΒΙΒΛΙΑ

«Η ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ» Ἀχιλλέως Λάρια. Μετάφρασις μετὰ προλόγου καὶ σημειώσεων ὑπὸ Α. Δ. Σίδερι Δρ. 20. Ζητήσατε ἀντίτυπα ἀπὸ τὸ Τυπογραφεῖον Κ. Παπαδογιάννη Ψαρρῶν 41.

«ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ» τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης ἐν παραλληλισμῷ Νέας καὶ Ἀρχαίας διὰ τὰ δημ. σχολεῖα ὑπὸ Βασιλείου Λαμπροπούλου δημ)λου. Πωλεῖται εἰς τὸ βιβλιοπωλεῖον Ἡλία Δικαίου ὁδὸς Βουλῆς 5. Τὸ βιβλίον χαρακτηρίζει μιὰ εὐγενὴς προσπάθεια ἁπλοποιήσεως τῶν κανόνων.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

«ΠΑΙΔΙΚΗ ΧΑΡΑ» Παιδικὸ δεκαπενθήμερο περιοδικὸ εἰκονογραφημένο. Διευθυντὴς Α. Ι. Ράλης Ἀθῆναι ὁδὸς Εὐριπίδου 6 Τιμὴ φύλλου δραχ. 3.

ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ

«Ο ΚΗΡΥΞ ΤΩΝ ΣΕΡΡΩΝ» Ἐπανεκδίδεται τὴν 20ην Σεπτεμβρίου 1925 Διευθυντὴς Κ. Βουγιούκας. Συνεργάται Π. Χριστόπουλος Φρ. Βερβίλης. Γεωρ. Φραγκούδης.

ΑΝΟΙΧΤΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΗΣ ΕΚΛΟΓΗΣ ΚΑΙ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ ΒΙΒΛΙΟΥ ΣΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ

Φίλε μου κ...

Σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὸ ἐνδιαφέρον ποὺ δείχνεις γιὰ μένα, δμω; λυποῦμαι ειλικρινῶς ποὺ μὲ παρακινεῖς νὰ κάμω κάτι ποὺ εἶναι ἄκρως ἀντίθετο πρὸς τὸν ὀφειλόμενο σεβασμὸ τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἄλλου καὶ ἁπλῶς γιατὶ τὸ κάνουν οἱ ἄλλοι.

Ἂν ὑπάρχουν—τὸ ἀμφισβητῶ βλέπεις, μολονότι τὸ βεβαιώνεις καὶ ὀφείλω νὰ μὴν ἀμφιβάλλω σ' ὅτι μοῦ διαπιστώνεις, γιὰ τὴν ψυχική μου ἠρεμία—ἄνθρωποι ποὺ ἐνεργοῦν ἀντίθετα μὲ ὅσα γράφουν καὶ ἐπαγγέλλονται κακῶς φέρουν τὸν τίτλο τοῦ λογοτέχνη καὶ παιδαγωγοῦ.

Τὸ ὅτι πιθανὸν νὰ ὑπάρχουν συνάδελφοι ποὺ παρασύρονται ἢ κολακεύονται γιατὶ τοὺς γράφει ἢ τοὺς παρακαλεῖ ὁποιοσδήποτε, εἶναι ἕνας λόγος παραπάνω νὰ μὴν προσβάλω ἐκείνους—καὶ πιστεύω πὼς εἶναι οἱ περισσότεροι—ποὺ δὲν ἀπεμπολοῦν τὸ ἀπόλυτο δικαίωμα ποὺ ἔχουν νὰ ἐκλέγουν σύμφωνα μὲ τὴ συνείδησή τους τὰ βιβλία ποὺ θὰ δώσουν στὰ παιδιὰ τοῦ σχολείου των.

Ἂν ἐκοπίασα γιὰ τὴ δημοτικὴ ἐκπαίδευση κτλ. κτλ. ποὺ παραθέτεις δὲν μοῦ παρέχουν κανένα πλεονέκτημα ἢ δικαίωμα καὶ προπάντων δὲν προσθέτουν τίποτε στὰ ἔργα μου, οὔτε καὶ θὰ τοὺς ἀφαιρεῖται τίποτε ἀπ' αὐτὰ ἂν ἤμουν διαφορετικὸς ἀπ' ὅτι μὲ νομίζεις ὅτι εἶμαι. Τὰ ἔργα ἐκτιμῶνται καὶ πρέπει νὰ ἐκτιμῶνται σύμφωνα μὲ τὴν ἀντικειμενὴ ἀξία ἢ ἀπαξία ποὺ ἔχουν καθεαυτά, τελείως ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὸ δημιουργό τους.

Στὴ βιβλιοθήκη τοῦ σχολείου ποὺ ὑπηρετῶ ὑπάρχουν σὲ ἀρκετὸ ἀριθμὸ ὅλα τὰ ἐγκεκριμένα ἀναγνωστικά, γιὰ νὰ τὰ διαβάζουν καὶ σχηματίζουν ἀτομικὲς κρίσεις ὄχι μονάχα οἱ συνάδελφοι ἀλλὰ καὶ τὰ παιδιά.

Αὐτὴ γιὰ τὸ ζήτημα ποὺ προκάλεσες καὶ θὰ παραδεχτεῖς πὼς ἔπρεπε νὰ σοῦ ἀπαντήσω μὲ ἀνοιχτὴ ἐπιστολὴ ἀφοῦ εἶναι τόσο γενικοῦ ἐνδιαφέροντος. Ὅσο γιὰ τὰ ἄλλα, ἄλλοτε.

Μὲ ἀγάπη

Ἐπ. Γ. Παπαμιχαήλ

ΟΙΚΟΣ Δ. & Π. ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΥ
ΣΤΑΔΙΟΥ 56

ΣΥΣΤΗΜΑ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΕΠ. Γ. ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ
(ΝΩΝΤΑ ΕΛΑΤΟΥ)

Ἐγκεκριμένα:

Α' Ἀναγνωστικά:

1) Ἀλφαβητάριο (μέρος Β').

2) Β' Ἡ Αὐγή—Ἐπ. Γ. Παπαμιχαήλ—Δ. Βουτυρᾶ.

3) Γ' Ὁ Ἥλιος—Ἐπ. Γ. Παπαμιχαήλ—Δ. Βουτυρᾶ.

4) Δ' Ἡ Πατρίδα μας—Α. Καρκαβίτσα—Ἐπ. Γ. Παπαμιχαήλ.

Β' Βοηθητικά.

1) Προβλήματα Ἀριθμητικῆς Γ'.

3) Προβλήματα Ἀριθμητικῆς Δ'.

2) Προβλήματα Γ' καὶ Δ'.

ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΤΑΣ

1) Γιατί; Ὅλα τὰ μαθήματα τῆς Φυσικῆς Πειραματικῆς.

2) Χημεία καὶ Ὀρυκτολογία.

3) Ἑλληνικὴ Ἱστορία Δ'.

4) Προβλήματα Ἀριθμητικῆς μὲ εἰκόνες Δ'.

5) Προβλήματα Ἀριθμητικῆς Β'.

6) Μελισσαι, συλλογὴ ποιημάτων δι' ὅλας τὰς τάξεις.

7) Σχολικὲς γιορτὲς διὰ τοὺς διδασκάλους—Ε. Γ. Παπαμιχαήλ—Α. Μ. Στρατηγοπούλου.

8) Σχολικὲς γιορτές, διὰ τοὺς μαθητάς—Ἐπ. Γ. Παπαμιχαήλ—Α. Μ. Στρατηγοπούλου.

9) Ταξίδια σ' ὅλη τὴν Ἑλλάδα—Ν. ΕΛΑΤΟΥ—Φώτου Γιοφύλλη.

10) Τὰ Ἱερὰ σώματα. Ἀνθρωπολογία καὶ Ὑγιεινὴ γιὰ τὴν Ε' καὶ Ζ'.

11) Τοῦ λυκαιοῦ τὰ πάθη. Φυσιογνωστικὰ διηγήματα.

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ Δ. & Π. ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΥ

ΣΤΑΔΙΟΥ 56 ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΣΤΑΔΙΟΥ 56

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ Κ. Κ. ΔΗΜΟΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥΣ ΑΜΦΟΤΕΡΩΝ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ

ΦΙΛΟΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΙ,

Πρὸ 20 ἐτῶν ἤρχισεν ἡ γνωριμία μας. Ἀπὸ τὰ πρῶτα ἔτη μᾶς περιεβάλλατε μὲ μίαν ἐξαιρετικὴν ἐκτίμησιν καὶ ἡμεῖς σᾶς ἠγαπήσαμεν. Τότε εἴχομεν μίαν μεγάλην ἐργασίαν καὶ μὲ τὴν Μέσην Ἐκπαίδευσιν, ἀλλὰ σεῖς μᾶς ἀπεσπάσατε ἀπὸ αὐτήν. Μᾶς ἐκάματε ἐντελῶς ἰδικούς σας.

Ἐχαρίσαμεν εὐχαρίστως τὴν Μέσην Ἐκπαίδευσιν εἰς τοὺς ἄλλους ἐκδότας καὶ ἀφωσιώθημεν μὲ ἔρωτα εἰς τὴν ὑπηρεσίαν σας. Ἡ ἐπωνυμία μας «Ἐκδοτικὸς Οἶκος Δημητράκου» ἔγινε πλέον συνώνυμος μὲ τό: Ἐκδοτικὸς Οἶκος τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου. Ἔτσι ζῶμεν τώρα πολλὰ χρόνια συνδεδεμένοι.

Τὰ ἀναγνωστικά μας

Ἐκδίδομεν ὅ,τι σᾶς χρειάζεται: Ἀναγνωστικά, Βοηθητικά, Ὁδηγούς, Περιοδικά, μέχρι καὶ αὐτῆς τῆς σφραγῖδος τῶν Σχολείων σας καὶ τῶν μισθοδοτικῶν καταστάσεών σας.

Δὲν περιοριζόμεθα εἰς ἐκεῖνα ὅπου δίδουν κέρδος μόνον. Πολλὰ ἀπὸ αὐτὰ μᾶς ζημιώνουν. Μόνον ἀπὸ τὰ περιοδικὰ χάνομεν περὶ τὰς πεντήκοντα χιλιάδας κατ' ἔτος. Ἀλλ' ἡμῶν πλέον σκοπὸς εἶναι νὰ σεῖς ὑπηρετοῦμεν πιστῶς.

Εἰς τὰς ἐκδόσεις μας προσπαθοῦμεν νὰ εἴμεθα ἀσυναγώνιστοι. Καὶ σεῖς μᾶς λέγετε μέχρι σήμερον ὅτι καλὰ τὰ καταφέρωμεν.

Τῶν ἀναγνωστικῶν μας ποῖοι εἶναι οἱ συγγραφεῖς; Ὁ Ἀνδρεάδης, ὁ μεθοδικώτερος Ἕλλην διδάσκαλος. Ἂς ὁμιλήσουν ὅσοι ηὐτύχησαν νὰ τὸν ἔχουν ἐπιθεωρητὴν εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ τὴν Θεσσαλονίκην. Ὁ Παπαμαῦρος, ἕνας ἄλλος διδάσκαλος ὁ ὁποῖος ἔφαγε τὴν ζωὴν εἰς τὸ θρανίον τοῦ Ἑλληνικοῦ καὶ τοῦ Γερμανικοῦ Σχολείου. (¹) Καὶ αὐτὸς ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ τὴν ἐργασίαν του ὡς ἀνώτερος ἐπόπτης τῆς Δημ. Ἐκπαιδεύσεως τῆς Θράκης. Ὁ Παπαμιχαὴλ εἶναι ὁ μόνος ἴσως Ἕλλην διδάσκαλος ὁ ὁποῖος ἔχει παιδικὴν ψυχήν· αἰσθάνεται ὅπως τὸ παιδὶ καὶ δι' αὐτὸ ἐπιτυγχάνει εἰς ὅ,τι γράφει γιὰ τὸ παιδί. Κάτι ὅμιον θὰ ἠδυνάμεθα νὰ εἴπωμεν καὶ διὰ τὴν κυρίαν Κλεάνθους. Οἱ ὁδηγοὶ τοῦ Ἀνδρεάδου καὶ τοῦ Παπαμιχαὴλ καὶ ἡ ἐργασία τοῦ Παπαμαύρου εἰς τὸ περιοδικὸν «Ἐργασία», εἶνε οἱ καλύτεροι κήρυκες.

(¹) Ἐδίδαξεν ἐπὶ 6 ἔτη εἰς Γερμανικὰ δημοτικὰ σχολεῖα.

Τὰ ἀναγνωστικὰ αὐτὰ οἱ συγγραφεῖς των τὰ ἔγραψαν μέσα εἰς τὴν αὐθουσαν τοῦ Σχολείου· ἔκαμαν πειράματα καὶ ἔπειτα τὰ ὑπέβαλλαν εἰς τὸν διαγωνισμόν. Δι' αὐτὸ καὶ πέτυχαν μὲ τὸ πρῶτο. Τὰ βιβλία των τὰ ἐδημιούργησαν Ἑλληνικὰ σύμφωνα μὲ τὴν σημερινὴν ζωήν· δὲν τὰ μετέφρασαν.

Καὶ οἱ λογοτέχναι τῶν ἀναγνωστικῶν μας αὐτῶν ποῖοι εἶνε; Ὁ Καρκαβίτσας, ὁ Βουτυρᾶς, ὁ Παπαχριστοδούλου. Ἔχομεν καλύτερους εἰς τὴν Ἑλλάδα;

Ἡμεῖς δὲ τὰ ἐτυπώσαμεν καλλιτεχνικὰ μὲ πολύχρωμον ἐξώφυλλον, διότι ἐξεύρομεν πόσον τὸ ὡραῖον ἐπιδρᾷ εἰς τὴν ἁπαλὴν ψυχὴν τοῦ παιδιοῦ.

Τὰ βοηθητικά μας

Πιστεύομεν ὅτι ἐλύσαμεν ἐφέτος τὸ ζήτημα τῶν τεχνικῶν μαθημάτων.

Ἡ Ἰχνογραφία ἐκ τοῦ φυσικοῦ καὶ ἡ Καλλιγραφία τοῦ νέου προγράμματος

θὰ σᾶς τὸ ἀποδείξουν. Καὶ τῶν δύο αὐτῶν σᾶς ἐστάλη ἀγγελία.

Διὰ τὸ μάθημα τῆς Γεωγραφίας ἐλπίζομεν μέχρι τέλους Ὀκτωβρίου νὰ συμπληρώσωμεν 10 ἐκδόσεις μὲ πρόγραμμα τὸ ὁποῖον ἀπὸ τοῦ 1915 ἐργαζόμεθα.

Παρομοίαν συστηματικὴν ἐργασίαν κάμνομεν καὶ δι' ὅλα τὰ μαθήματα τὴν ὁποίαν δὲν ὑπ' ἀργήσετε νὰ ἴδητε ταχέως πλήρη.

Τὸ Παιδαγωγικὸν Μουσεῖόν μας εἶναι μία ἄλλη ὑπηρεσία μας πρὸς τὴν ἐκπαίδευσιν, τῆς ὁποίας ἡ σπουδαιότης θὰ φανῇ μετ' ὀλίγα ἔτη ὅπου πολλὰ σχολεῖα θὰ ἀποκτήσουν ἐποπτικὰ μέσα διδασκαλίας.

ΦΙΛΟΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΙ,

Ἡμεῖς δημιουργοῦμεν. Σᾶς φέρομεν τὸν Εὐρωπαϊκὸν πολιτισμόν. Δὲν ἐργαζόμεθα ἁπλῶς διὰ τὸ κέρδος. Σᾶς ἐργαζόμεθα μὲ ἀφοσίωσιν. Δὲν ζητοῦμεν τίποτε περισσότερον ἀπὸ σᾶς ἀπὸ ἐκεῖνα ὅπου μᾶς κάμνετε μέχρι σήμερα: Νὰ ἐξακολουθῆτε νὰ μᾶς ἀγαπᾶτε καὶ νὰ προτιμᾶτε τὰς ἐκδόσεις μας.

Διατελοῦμεν πάντοτε πρόθυμοι φίλοι σας

Δ. & Π. ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΣ

Ἐκδόται

ΤΑ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜ. ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΔΙΑ ΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟΝ ΕΤΟΣ 1925-1926

ΑΛΦΑΒΗΤΑΡΙΟ ΜΕΡΟΣ Α'

"Ο ΗΛΙΟΣ,,

ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΔΗΜΟΣΘ. ΑΝΔΡΕΑΔΗ

"ΠΟΥΛΙΑ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΑ,,

Μέρος Β' τοῦ Ἀλφαβηταρίου.

Εἶναι ἕνα συνεχὲς παραμυθένιο διήγημα, μὲ κεντρικὴν ἰδέαν, μὲ δέσιν καὶ μὲ λύσιν, θ' ἀναγνωσθῇ δὲ μὲ πολλὴν εὐχαρίστησιν κατὰ τὸ β' ἑξάμηνον ἀπὸ τοὺς μικροὺς μαθητὰς τῆς Α' τάξεως.

ΕΠ. Γ. ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ

ΑΛΦΑΒΗΤΑΡΙΟ

Μέρος Β'

Εἶναι ἡ ἱστορία δύο ἀδελφῶν τοῦ Γεώργου καὶ τῆς Δαφνούλας καὶ περιέχει ἐκλεκτὰ παιδικὰ ποιήματα καὶ παραμυθάκια γραμμένα μὲ λαϊκὸ χιοῦμορ.

Ἐκτὸς αὐτῶν τὸ βιβλιαράκι αὐτὸ εἶναι καὶ ὁδηγὸς τοῦ Δ. κῶς νὰ κάνῃ τὴν πρώτη γνωριμία μὲ τὰ παιδιά, σὲ τί πρέπει νὰ περιστρέφωνται οἱ πρῶτες ὁμιλίες κ.τ.λ. Τὸ περιεχόμενο τὸ διηγεῖται ὁ δάσκαλος στὰ παιδιὰ καὶ ἀφίνει νὰ τὸ ξαναδίνουν ἐλεύθερα καὶ νὰ διηγοῦνται καὶ ἄλλα παρόμοια. Ἀπὸ αὐτὸ παίρνει τὶς λέξεις ὁ Δ. γιὰ τὴν ἀνάλυση καὶ τὴ σύνθεσή των. Ἔτσι ὅταν ἀργότερα διδαχτῇ τὸ πρῶτο τὸ μέρος τοῦ Ἀλφαβηταρίου τὰ παιδιὰ ἔχουν ν' ἀναγνώσουν ὅλην ἐντελῶς γνωστήν. Τοῦτο προάγει τὰ μέγιστα τὴν δεξιότητα τῶν παιδιῶν στὴν ἄπταιστον ἀνάγνωσιν.

ΕΠ. Γ. ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ - Δ. ΒΟΥΤΥΡΑ

Η "ΑΥΓΗ,,

Ἀναγνωστικὸ Β' Δημοτικοῦ.

Τὸ ἀναγνωστικὸ Η ΑΥΓΗ ἐνεκρίθη ἐφέτος ΜΟΝΟΝ ἐκ τῶν συνυποβληθέντων διὰ τὴν Β' Δημοτικοῦ.

Κατὰ τὴν γνώμην τῶν εἰδικῶν κριτικῶν τὸ ἀναγνωστικὸ τοῦτο θὰ σημειώσῃ σημαντικὸν σταθμὸν στὴν παιδικὴ βιβλιολογία, καὶ ἑπομένως εἶναι τὸ κάλλιστον ἀπὸ ὅσα ἐγράφησαν ὡς τώρα γιὰ παιδιὰ τῆς ἡλικίας 8-9 ἐτῶν.

Ἐμβάλλει εἰς τὰ παιδιὰ μὲ τρόπον ὑποβλητικὸν τὴν ἀφοβίαν, τοὺς γεννᾶ τὴν δίψαν τῆς γνώσεως καὶ τῆς ἐρεύνης τοῦ περιβάλλοντός των, καὶ τοὺς ἐνισχύει τὴν ὁρμὴν στὰ παιγνίδια ἀπὸ τὰ ὁποῖα, ἐνῶ διασκεδάζουν, πολλὰ ἔχουν νὰ μάθουν καὶ πολλὰ νὰ ἐπινοήσουν.

Ἐνῶ εἶναι ἐνιαίας ὅλης περιέχει ἀρκετὰ ἀνεξάρτητα κομμάτια ἔτσι ποὺ τὸ παρουσιάζουν μοναδικὸν εἰς τὸ νὰ συνδιάζῃ τὰ καλὰ τῶν ἀναγκαστικῶν τῆς

ἐνιαίας ὅλης καὶ τῆς ἐγκυκλοπαιδικῆς.

Ἐνῶ εἶναι γραμμένο γιὰ παιδιὰ εὐχαρίστως διαβάζεται καὶ ἀπὸ τοὺς μεγάλους κάθε ἡλικίας.

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ Δ. & Π. ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΥ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΜΥΡ. ΚΛΕΑΝΘΟΥΣ - ΜΙΧ. ΠΑΠΑΜΑΥΡΟΥ

ΤΑ "ΠΑΙΔΙΑ,,

Ἀναγνωστικὸ Β' Δημοτικοῦ.

Ἔκδοσις νέα 1925, διὰ καινουργῶν στοιχείων, ἐπὶ ἀρίστου χάρτου καὶ μὲ πολύχρωμον ἐξώφυλλον.

Ἀντὶ νὰ κάνωμε ἐμεῖς κριτικὴ στὸ πρωτότυπο αὐτὸ βιβλίο, ἀφίνομε καλύτερα νὰ μιλήσῃ Η ΚΡΙΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου. Στὴν εἰσηγητική της ἔκθεση γιὰ τὸ βιβλίο αὐτό, γράφει:

«...Οἱ εἰσηγηταί, ἀποβλέποντες εἰς τὸ ὅτι τὸ ὑπὸ κρίσιν ἀναγνωστικὸ κάμνει

ἓν γενναῖο βῆμα πρὸς τὰ ἐμπρὸς ἐν συγκρίσει πρὸς τὰ συνήθη ἀναγνωστικά, παρουσιάζον ζωντανὰ καὶ μορφωτικὰ κομμάτια τῆς ζωῆς τῶν μικρῶν, γραμμένα μὲ δύναμιν καὶ φυσικότητα καὶ χάριν, προσέτι δὲ μὲ πρωτοτυπίαν, μὲ εὐσυνειδησίαν καὶ διαρκῆ ἀτόβλεψιν εἰς τὴν ψυχὴν τῶν παιδιῶν, προτείνουν, ὅπως τὸ ὑπὸ κρίσιν βιβλίον τύχῃ τῆς ἐγκρίσεως τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου».

ΔΗΜΟΣΘ. ΑΝΔΡΕΑΔΗ

"ΟΔΥΣΣΕΙΑ,,

Ἀναγνωστικὸ Γ' Δημοτικοῦ.

Ἔκδοσις νέα 1925, διὰ καινουργῶν στοιχείων, ἐπὶ ἀρίστου χάρτου καὶ μὲ πολύχρωμον ἐξώφυλλον.

Ἡ κατωτέρω εἰκὼν εἶναι τοῦ ἐξωφύλλου τῆς ἐγκεκριμένης ἀπὸ πέρυσι «ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ» ἢ τοῦ ἀναγνωστικοῦ τῆς Γ' τάξεως τοῦ κ. Δημοσθ. Ἀνδρεάδη,

τὸ ὁποῖον ὄχι μόνον κατέθελξεν, ἐδίδαξε καὶ ἐφρονημάτισε χιλιάδας ἑλληνοπαίδων καθὼς καὶ τοὺς οἰκείους αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ διηυκόλυνε τὸ ἔργον των τὰ μέγιστα διὰ τῆς μεθοδικῆς καὶ λογοτεχνικῆς ἐκθέσεως τοῦ περιεχομένου του τοὺς προκρίνοντας αὐτὸ κ. κ. δημοδιδασκάλους, σημειῶσαν θριαμβευτικὴν κυκλοφορίαν μετὰ πάντων τῶν ἐγκεκριμένων ἀναγνωστικῶν.

Σπανίως ἀναγνωστικὸν βιβλίον ἔσχε τοιαύτην ἐπιτυχίαν οἷαν ἡ Ὀδύσσεια τοῦ Δ. Ἀνδρεάδη.

Προβλήματα Ἀριθμητικῆς Γ'. Δημοτικοῦ
Προβλήματα Ἀριθμητικῆς Δ'. Δημοτικοῦ
Προβλήματα Ἀριθμητικῆς Γ'. καὶ Δ'. Δημοτικοῦ
Τὰ μόνα ἐγκεκριμένα.

Ἐκ τῆς ἐκθέσεως τῆς Εἰσηγητικῆς Ἐπιτροπῆς.

«....Τὸ βιβλίον εἶνε τοῦ τύπου τῶν «Ἡλίων Βουνῶν» τοῦ ἀναγνωστικοῦ τοῦ Κράτους, *ἀλλὰ σημειώνει σημαντικὴν πρόοδον ἐν σχέσει μὲ αὐτό*, ἔχει ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΑΝ ποικιλίαν ζωῆς καὶ προσώπων φύσεως, ἢ ἐκεῖνο, ἔχει τύπους μικρῶν καὶ μεγάλων, ρίχνει ματιὲς εἰς τὴν κοινότητα τῶν μικρῶν καὶ τῶν μεγάλων, δὲν παρουσιάζει *μόνον* τὰ βουνὰ ἀλλὰ ὅλην τὴν Ἑλληνικὴν φύσιν, ἐξ ἄλλου ἡ ζωγράφησις τῶν χαρακτήρων εἶναι ἐν πολλοῖς χαρακτηριστικωτέρα εἰς αὐτὸ ἢ ἐκεῖνο, ἐπίσης ἡ κυρία ἰδέα γίνεται *ἐντονώτερον* καταληπτὴ εἰς αὐτὸ ἢ ἐκεῖνο, ἀπὸ γλωσσικῆς ἀπόψεως τὸ βιβλίον εἶναι *τέλειον*».

Σακελλαροπούλου-Κυριακάτου-Ρουσοπούλου

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑΡΙΟΝ Ε' ΤΑΞΕΩΣ

Κυκλοφορεῖ σχεδὸν μονοπωλιακῶς ἀπὸ τοῦ 1909 ὅτε ἐνεκρίθη μόνον ὡς ἀναγνωστικὸν τοῦ Κράτους.

Α. ΚΑΡΚΑΒΙΤΣΑ - ΕΠ. Γ. ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ

Τὸ ἀνωτέρω ἀναγνωστικὸν ἐνεκρίθη καὶ πάλιν ὑπὸ τοῦ Ἐκπ. Συμβουλίου ὅπως καὶ στὰ 1917.

Αἱ μεταβολαὶ εἶναι ἐλάχισται, ἱκαναὶ ὅμως νὰ τὸ παρουσιάσουν ὡς νέαν Ἔκδοσιν.

Τὸ μοναδικὸν τοῦ ἀνωτέρω ἀναγνωστικοῦ εἶναι τοῦτο. Εἰς τὸ Α' μέρος ὡς ἐνιαῖαν ὕλην περιέχει μὲ λεπτομέρειαν τὴν ζωὴν τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων καὶ ἑπομένως τὰ μέγιστα ἐνισχύει τὸ μάθημα τῆς Ἑλληνικῆς Ἱστορίας. Εἰς τὸ Β' μέρος περιέχει κομμάτια παρμένα ἀπὸ τὴ σημερινὴ ζωὴ καὶ τὴν ἑλληνικὴν φύσιν. Ἔτσι συνδυάζει ἄριστα τὰ καλὰ τῶν ἀναγνωστικῶν τῆς ἐνιαίας καὶ τῆς ἐγκυκλοπαιδικῆς ὕλης. Τὸ πρῶτον ἐξάμηνον οἱ μαθηταὶ θὰ διδαχθοῦν τὸ β' μέρος διὰ νὰ ἀποκτήσουν τὰς ἀπαραιτήτους ἱστορικὰς γνώσεις, διὰ τὴν κατανόησιν τοῦ Α' μέρους.

Δ. ΑΝΔΡΕΑΔΗ - Π. ΠΑΠΑΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

Ὁ φάρος τοῦ χωριοῦ ἀποτελεῖ ἓν συνεχὲς σχιτσόημένον καὶ ἀπὸ τὴν σύγχρονον ἑλληνικὴν ζωὴν παρμένον διήγημα. Δὲν θὰ συναρπάσῃ μόνον τοὺς μέλλοντας ν' ἀναγνώσουν αὐτὸ μαθηθητὰς τῆς Δ' τάξεως, παρακολουθοῦντας μετ' ἀδιαπτώτου ἐνδιαφέροντος ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους τὸ ἐπιτελούμενον ἐν αὐτῷ τῇ συνεργασίᾳ τῶν μαθητῶν τοῦ σχολείου καὶ ἄλλων νέων μέγα ἐκπολιτιστικὸν ἔργον ἤτοι τὴν ἀνάπλασιν, τὴν ἀναγέννησιν, τὸν ἐκπολιτισμὸν καὶ τὴν εὐημερίαν ἑνὸς κακομοιριασμένου πρὶν ἑλληνικοῦ χωριοῦ ἀπὸ τὸν θελημματικὸν καὶ ἀλτρουϊστὴν ἥρωα τοῦ διηγήματος **«τὸν φάρον τοῦ χωριοῦ»**, ἀλλὰ καὶ μὲ τὸ ἀδρότατον ὑπόδειγμα τῆς ἐξωσχολικῆς δημοδιδασκαλικῆς δράσεως, ποὺ δίδει τὸ διήγημα τοῦτο, θὰ κεθοδηγήσῃ ἀσυναισθήτως καὶ τοὺς μέλλοντας νὰ διδάξουν αὐτὸ κ. κ. διδασκάλους εἰς τὴν ἐθνικωτέραν κατεύθυνσιν τοῦ ἔργου των, καὶ τὸ σπουδαιότερον θ' **ἀνυψώσῃ εἰς τὴν συνείδησιν τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ τὴν προσωπικότητα τοῦ δημοδιδασκάλου καὶ τὴν ἀγαθοποιὸν δύναμιν τοῦ λαϊκοῦ σχολείου.**

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ "ΕΣΤΙΑΣ,,

ΙΩΑΝΝΟΥ Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΥ ΑΘΗΝΑΙ - ΣΤΑΔΙΟΥ 44

ΤΑ ΝΕΑ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΑ ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ 1925 - 1926

Συκώκη ΑΛΦΑΒΗΤΑΡΙΟ Μέρος Α'

Τὸ ἀλφαβητάριο Συκώκη «ἡ Ἕλλη» ὅπως τὸ βάψτισαν οἱ μικροί του φίλοι εἶναι τὸ πιὸ χαριτωμένο βιβλίο ἀπ' ὅσα πῆραν ὡς τώρα στὰ χέρια τους τὰ παιδιά μας. Οἱ ὁλοζώντανες σκηνές του, παρμένες ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὴν παιδικὴ ζωή, οἱ καλλιτεχνικὲς εἰκόνες του καὶ τὸ πολύχρωμο ἐξώφυλλό του δίνουν στὸ ἀλφαβητάριο αὐτὸ ὄψη βιβλίου εὐρωπαϊκοῦ, ἔργου πολὺ σπάνιου γιὰ τὴν πατρίδα μας καὶ ἀληθινὰ καλλιτεχνικοῦ.

Συκώκη ΑΛΦΑΒΗΤΑΡΙΟ Μέρος Β'

Ὁ Νίκος καὶ ἡ Νίνα, ὅπως εἶναι γνωστὸ στὰ παιδιά τὸ ὅμορφο αὐτὸ βιβλίο, εἶναι γραμμένο σὰν τὸ προηγούμενο, μὲ τὴν ἴδια παιδαγωγικὴ μεθοδικότητα, μὲ τὴν ἴδια λογοτεχνικὴ μορφή. Τὰ διηγήματά του εἶναι θερμὰ καὶ γραφικὰ καὶ οἱ περιγραφές ζωντανὲς καὶ πλαστικές. Εἶναι ἕνα σωστὸ κομψοτέχνημα.

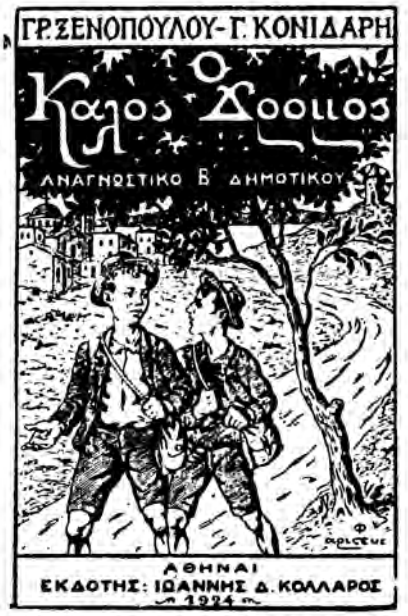

Ξενοπούλου – Κονιδάρη «Ο ΚΑΛΟΣ ΔΡΟΜΟΣ»

Ἀναγνωστικὸ τῆς Β' Δημοτικοῦ

Καὶ ἡ Σ. Ἐπιτροπὴ τοῦ διαγωνισμοῦ καὶ ὁλόκληρος ὁ ἑλληνικὸς τύπος ἔχουν γράψει μὲ μεγάλο ἐνθουσιασμὸ γιὰ τὸ θαυμάσιο αὐτὸ βιβλίο. Ὅλοι συμφωνοῦν πὼς εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ παιδαγωγικώτερα Ἀναγνωστικὰ ποὺ ἐγράφησαν γιὰ τοὺς μαθητὲς τῆς Β' τοῦ Δημοτικοῦ. Πρὸ πάντων ἐκθειάζουν τὴ βαθυτάτη ἐπίδραση ποὺ θὰ ἔχῃ τὸ χαριτωμένο αὐτὸ βιβλίο στὴν ψυχὴ τῶν παιδιῶν καὶ τὸν ἔξοχο χαρακτῆρα τοῦ Γιωργάκη ποὺ γιὰ πολλὰ πολλὰ χρόνια θὰ μείνῃ ζωντανὸς στὶς ψυχές. τους καὶ θὰ τὶς ὁδηγεῖ πάντα στὸ καλὸ καὶ στὸ εὐγενές.

Α. Κουρτίδη «ΙΣΤΟΡΙΕΣ»

Ἀναγνωστικὸ τῆς Β' τοῦ Δημοτικοῦ

Τὸ Ἀναγνωστικὸ αὐτὸ εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ τρία πρῶτα ποὺ παρουσίασε ἡ Ἐκπαιδευτικὴ μεταρρύθμιση.

Τὰ δύο ἀπόστασαν μεσοδρομῆς. Οἱ Ἱστορίες ἐξακολουθοῦν τὸ δρόμο τους ἀκούραστες καὶ δροσερές. Σὲ κάθε βῆμα τους ἀνοίγουν καινούργιο ὁρίζοντα· σὲ κάθε σελίδα τους δίνουν ἀφορμὴ στὸ δάσκαλο νὰ σκεφθῇ μαζὶ μὲ τὰ παιδιὰ γιὰ τὴ ζωὴ καὶ γιὰ τὴ φύση. Δὲν πρέπει νὰ ξεχνάει κανεὶς καὶ τὴ γλῶσσά τους τὴν ὄμορφη, τὴν ἁβίαστη, τὴν ἁπλὴ καὶ ζωγραφική.

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ "ΕΣΤΙΑΣ,,

ΙΩΑΝΝΟΥ Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΥ ΑΘΗΝΑΙ — ΣΤΑΔΙΟΥ 44

Κουρτίδη-Κονιδάρη-Καλαρᾶ ΟΔΥΣΣΕΙΑ

Τὸ τελειότερο Ἀναγνωστικὸ γιὰ τὴν Γ' τάξη

Τὸ θεῖο ὁμηρικὸ ἔπος διασκευάστηκε στὸ ὡραῖο αὐτὸ βιβλίο γιὰ τὰ δημοτικὰ σχολεῖα μὲ ἀγάπη καὶ σεβασμό. Ἐδῶ μιλάει ὁ μεγάλος καὶ αἰώνιος ποιητής. Τὴν θαυμαστὴ ὁμηρικὴ μελῳδία δὲν τὴν ταράζει καμμιὰ παραφωνία μικροῦ συγγραφέα· καμμιὰ φλυαρία δὲ βεβηλώνει τὴ μεγαλόνοη ἔμπνευση. Ἡ Ὀδύσσειά μας εἶναι τὸ γνήσιο βιβλίο τῆς Ἑλλην. Φυλῆς καὶ δὲν πρέπει νὰ λείπῃ ἀπὸ κανένα σχολεῖο.

Κουρτίδη-Κονιδάρη « ΣΤΑ ΠΑΛΗΑ ΧΡΟΝΙΑ »

Ἀναγνωστικὸ Δ' Δημοτικοῦ

Τὸ θαυμάσιο αὐτὸ ἀναγνωστικό, ποὺ ὅταν πρωτοφάνηκε, ἔγινε ἀμέσως τὸ ἀγαπημένο βιβλίο τῶν μαθητῶν τῆς Δ' τάξης, τώρα μὲ τὴ νέα ἔγκρισή του καὶ τὴν καινούργια ἐμφάνισή του ἔγινε ἀκόμη πιὸ ὄμορφο καὶ πιὸ ἑλκυστικὸ μὲ τὶς ἔξοχες περιγραφές του, τὰ ἐκλεκτὰ ποιήματά του, τὶς νέες εἰκόνες του, τὰ χαριτωμένα μουσικά του τραγούδια, τὸ ὡραῖο ἐξώφυλλό του. Ἡ ζωντανὴ γλῶσσα του, οἱ διδακτικὲς σκηνές του, οἱ εὐγενικὲς σκέψεις του καὶ ἡ θαυμάσια ὑπόθεσή του, ποὺ ζωντανεύει μπρὸς στὰ μάτια τῶν παιδιῶν τὰ ὡραιότερα χρόνια τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος κάνουν τὸ βιβλίο τοῦτο σωστὸ καλλιτέχνημα καὶ σπάνιο ἀπόκτημα γιὰ τὰ σχολεῖα μας.

Γ. Κονιδάρη — Γ. Καλαρᾶ κ. λ. π. ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟΝ 6ης τάξεως.

Τὸ ἔξοχον αὐτὸ βιβλίο πρὸ πολλοῦ ἐγκεκριμένον εἶναι τόσο γνωστὸν γιὰ τὴν παιδαγωγική του ἀξία καὶ τὴν παιδικὴ λογοτεχνία του ποὺ θεωροῦμε περιττὸν νὰ προσθέσωμεν καὶ τὸν παραμικρὸν ἔπαινον.

Σειρὰ Ἱστοριῶν διὰ τὰ Δημοτικὰ Σχολεῖα.

Ὁ γνωστὸς εἰς τὸ πανελλήνιον ἱστορικὸς κ. Ἀν. Χωραφᾶς ἐν συνεργασίᾳ μὲ τὸν κ. Σ Ποταμιᾶνον συνέγραψαν ὁλόκληρον σειρὰν ἱστοριῶν συμφώνως μὲ τὰς νέας παιδαγωγικὰς ἀρχὰς διὰ τὰς 4 ἀνωτέρας τάξεις τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Γ' Δ' Ε' καὶ ΣΤ'.

Ἐκ τούτων αἱ δύο τῆς Ε' καὶ ΣΤ'. ἐνεκρίθησαν, ἡ τῆς Ε'. τάξεως μάλιστα εἶναι ἡ μόνη ἐγκεκριμένη.

Ἡ μεθοδικὴ ἑνότης τῶν διαφόρων μαθημάτων, τὸ πλῆθος τῶν εἰκόνων καὶ ἡ καλλιτεχνική των ἐκτύπωσις καθιστᾶ τὰ βιβλία ταῦτα πολύτιμα βοηθήματα ὄχι μόνον διὰ τοὺς μαθητὰς ἀλλὰ καὶ διὰ τοὺς διδάσκοντας.